

Kirsi Ylä-Ilomäki

Luovan yhteisön muuntuva olohuone

Rytmikorjaamon aulan sisustussuunnitelma

Opinnäytetyö

Kevät 2012

Kulttuurialan yksikkö

Muotoilun koulutusohjelma

Lifestylemuotoilu

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: Kulttuurialan yksikkö

Koulutusohjelma: Muotoilun koulutusohjelma

Suuntautumisvaihtoehto: Lifestylemuotoilun suuntautumisvaihtoehto

Tekijä: Kirsi Ylä-Illomäki

Työn nimi: Luovan yhteisön muuntuva olohuone: Rytmikorjaamon aulan sisustus-suunnitelma

Ohjaaja: Merja Juppo, Sirkku Ylinen, Anne Kuusela

Vuosi: 2012 Sivumäärä: 125 Liitteiden lukumäärä: 11

Opinnäytetyön tavoitteena oli luoda toiminnallinen, muunneltava, edullinen ja brändin identiteettiä tukeva sisustussuunnitelma Rytmikorjaamon aulatilaan. Luovien alojen keskuksen aula on uudistettu vuonna 2011, mutta sen sisustus ja toimintojen sijoittelu on jäänyt keskeneräiseksi.

Aulaa käyttävät työntekijät, vierailijat, talossa toimivien yritysten henkilökunta ja asiakkaat, sekä monet muut. Lisäksi tilaa vuokrataan tapahtumakäyttöön. Jotta kaikkien käyttäjäryhmien toiveet tulisivat kuulluiksi, käytettiin käyttäjätiedon hankintaan osallistavaa suunnittelua. Osallistaminen tapahtui muotoiluprosessin alkuvaiheessa workshopissa, sekä keskivaiheilla teemakonseptien äänestyksen muodossa. Käyttäjätiedon analysointiin on käytetty laadullista sisällönanalyysia. Tiedonhankinnan menetelmänä käytettiin havainnointia, lisäksi tehtiin tila-analyysi. Teoriatietoa tutkittiin tilan erilaisista merkityksistä, elämyksellisyydestä, muotoilukentän muuttuvasta tilasta ja yhteisöstä tilan suunnittelijana.

Luotu osallistava menetelmä osoittautui toimivaksi ja runsaasti käyttäjätietoa tuottavaksi. Osallistavan suunnittelun workshop tehtävineen on sovellettavissa muihin tilasuunnittelun projekteihin. Kerätyn tiedon perusteella syntyi produktiivinen osa, sisustussuunnitelma, joka on kokonaisuudessaan opinnäytetyön liitteenä. Suunnitelmassa on huomioitu käyttäjien toiveet, havainnoinnin tulokset, muunneltavuus, edullisuus, elämyksellisyys ja brändin imagon välittyminen. Suunnitelma on visualisoitu ArchiCAD-mallinnuskuvoin sekä tarkennettu selityksin ja kalusteluetteloin.

Avainsanat: osallistava suunnittelu, sisustussuunnittelu, muunneltavuus, aulatila

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: School of Culture and Design

Degree programme: Degree Programme in Design

Specialisation: Lifestyle Design

Author/s: Kirsi Ylä-Illomäki

Title of thesis: A Modifiable Living Room of a Creative Community : Interior Design Plan for Rytmikorjaamo Lobby Area

Supervisor(s): Merja Juppo, Sirkku Ylinen, Anne Kuusela

Year: 2012   Number of pages: 125   Number of appendices: 11

The aim of the thesis was to create an interior design plan for a multifunctional lobby area. Rytmikorjaamo is a centre of creative industries located in Seinäjoki, Western Finland. It is owned by the City of Seinäjoki, Frami Ltd and Seinäjoki Live Music Association. The lobby had been renovated in 2011 but interior decoration and placing of furniture had not been completed. The most important demands concerning the lobby were modifiability and low price. The chosen style had to express the brand image of Rytmikorjaamo.

There were several user groups to be considered, such as the customers, the personnel of the cafeteria and the shops, tenant companies and the owners. The lobby is also used as a venue. Because of all that, I decided to use participatory methods to survey user information and the hopes and needs of the users. Co-design workshop took place in the very beginning of the design process. The workshop material can be applied to other interior design projects. The adequate theme concept was also chosen by user voting and feedback.

The co-design method I created turned out to be successful and yielded a lot of new information. The survey resulted in an interior design plan which combined variable aspects of information. The plan was visualised by ArchiCAD and it is found as an appendix.

Keywords: co-design, interior design, modifiability, lobby area

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä	2
Thesis abstract.....	3
SISÄLTÖ	4
KUVIO- JA KUVALUETTELO	7
1 JOHDANTO.....	9
2 BRIEF	11
3 RYTMIKORJAAMO	14
3.1 Rytmikorjaamon historia ja nykypäivä.....	14
3.2 Rytmikorjaamo palveluiden ja sisällön tuottajana	16
3.3 Rytmikorjaamo luovien alojen kentällä.....	17
4 TOIMINTOJEN JA KULKUREITTIEHÄ HAVAINNOINTI	19
4.1 Havainnointi tiedonkeräämisen menetelmänä	19
4.2 Ensimmäinen havainnointi tilassa: arkinen aamupäivä	20
4.3 Toinen havainnointi tilassa: Seinäjoen häämässut Rytmikorjaamolla	22
5 NÄKEMYKSIÄ TILASTA.....	25
5.1 Tila-analyysi	25
5.2 Tilan erilaiset merkitykset.....	32
5.3 Elämyksellisyys osana brändiä	34
5.4 Yhteisön luova tila.....	36
6 OSALLISTAVIEN MENETELMIEN PERUSTEITA	39
6.1 Käyttäjäkeskeinen ja ihmiskeskeinen suunnittelu	39
6.2 Muuttuva muotoilu: kerskakuluttamisesta osallistumiseen	41
6.3 Osallistava suunnittelu	43
6.4 Yhteisö tilan suunnittelijana	45
6.5 Osallistavan suunnittelun työvälineet.....	46
6.6 Osallistavan suunnittelun tavoitteet	48
7 TIEDONHANKINTA OSALLISTAVAN SUUNNITTELUN AVULLA	51

7.1	Osallistavan workshopin suunnittelu.....	51
7.2	Workshop.....	54
7.2.1	Tehtävä 1: Käyttäjät	56
7.2.2	Tehtävät 2 ja 3: Toiminnot.....	56
7.2.3	Tehtävä 4: Elämykset ja luovat unelmat.....	57
7.2.4	Tehtävä 5: Pohjapiirustusten luominen	57
7.2.5	Yhteenveto workshopista	58
7.3	Osallistavan suunnittelun tiedon analysointi	59
7.4	Tilan käyttäjät.....	61
7.5	Tilasta saatu tieto ja toiveet	63
7.5.1	Aulatilán huonot puolet.....	63
7.5.2	Aulatilán hyvät puolet	64
7.5.3	Luovat unelmat.....	65
7.5.4	Pohjapiirustusten kautta ilmenneet toiveet.....	67
8	SISUSTUSSUUNNITTELUN ALOITTAMINEN	70
8.1	Sisustussuunnittelun tavoitteet	70
8.2	Vaihtoehtoisten pohjapiirustusten ja toimintojen sijoittelun ideointi	71
8.3	Teemakonseptien tyylimaailman ideointi	78
8.4	Industrial	80
8.5	50's Lounge	81
8.6	Old & Tuned	82
8.7	Palaute ja äänestys.....	83
8.8	Palautteen ja äänestyksen tulokset	84
9	LOPULLISEN SUUNNITELMAN IDEOINTI JA LUONNOSTELU	87
9.1	Säännökset ja määräykset.....	87
9.2	Muunneltavuusratkaisut	88
9.3	Kalusteet	90
9.4	Pohjapiirustusten kehittäminen ja toimintojen sijoittelu	91
9.5	Kierrätysmateriaalien käyttäminen.....	92
9.6	Valaistus	97
9.7	Leikkipaikka	100
9.8	Elämykset	102
9.9	Pohdintaa ideoinnista.....	103

10	VALITTU TILASUUNNITELMA	105
10.1	Ehdotuksen yleisseloste	105
10.2	Tilakohtaiset suunnitelmat	106
11	YHTEENVETO	114
	LÄHTEET	116
	LIITTEET	125

KUVIO- JA KUVALUETTELO

Kuvio 1. Opinnäytetyön eteneminen	10
Kuvio 2. Esimerkki Rytmikorjaamon tapahtumista helmi-maaliskuussa 2012. Lähde: Rytmikorjaamo 2012e.	15
Kuvio 3. Aulatilán keskeiset kulkureitit arkipäivänä.	21
Kuvio 4. Aulatilán keskeiset kulkureitit häämessujen aikana.	23
Kuvio 5. Kuvaus perinteisistä ja nousevista muotoilukäytännöistä. Sanders 2008, 7. Suomentanut Ylä-Illomäki.	42
Kuvio 6. Aulatilán omistajat ja käyttäjät.	51
Kuvio 7. Visualisoitu suunnitelma workshopin tehtävien sisällöstä.	55
Kuvio 8. Äänestyksen tulokset.	85
Kuva 1. Rytmikorjaamon aulatala. Lähde: Ylä-Illomäki 2012a.	11
Kuva 2. Rytmikorjaamo. Lähde: Rytmikorjaamo 2012f.	14
Kuva 3. Toimintojen sijoittelu työn alkaessa.	27
Kuva 4. Aulatilán värimaailmaa. Lähde: Ylä-Illomäki 2012b.	28
Kuva 5. Aulatilán valaistusratkaisut. Lähde: Ylä-Illomäki 2012c.	30
Kuva 6. Workshopin tuottamaa materiaalia. Lähde: Jaakkola 2012a.	59
Kuva 7. Osallistajien luomia käyttäjähahmoja. Lähde: Jaakkola 2012b.	62
Kuva 8. Ehdotettuja sijoituspaikkoja toiminnoille.	68
Kuva 9 . Luonnoksia pöytäryhmistä taidenäyttelyseinän edessä.	72
Kuva 10. Luonnos sohvaryhmistä keskellä takaosaa ja suuresta screenistä.	73
Kuva 11. Luonnoksia toiminnoista pääsisäänkäynnin oikealla puolella.	74
Kuva 12. Luonnoksia toiminnoista pääsisäänkäynnin vasemmalla puolella.	75
Kuva 13. Luonnoksia takaosasta.	76
Kuva 14. Vaihtoehtoiset pohjapiirustukset 1, 2 ja 3.	77
Kuva 15. Teemakonsepti Industrial.	81
Kuva 16. Teemakonsepti 50's Lounge.	82
Kuva 17. Teemakonsepti Old & Tuned.	83
Kuva 18. Klubin sisäänkäynnin luonnostelua.	92
Kuva 19. Ideointia pöydistä.	94

Kuva 20. Pöytäluonnoksia.....	94
Kuva 21. Ideointia puulaatikoista.	95
Kuva 22. Luonnoksia puulaatikoista rakennetuista hyllyistä.	95
Kuva 23. Seinähyllyideointia.	96
Kuva 24. Tauluhyllyluonnoksia.....	96
Kuva 25. Tauluhyllyjen sijoittelua seinälle.....	97
Kuva 26. Ideointia tuunatuista valaisimista.	98
Kuva 27. Valaisinkartoitusta.....	99
Kuva 28. Ideointia leikkipaikasta.	100
Kuva 29. Lopullinen pohjapiirustus.	106
Kuva 30. "Yritysaula".....	107
Kuva 31. "Klubin aula".....	108
Kuva 32. Silta, lounaslinjasto ja liitutaulukyltti.....	109
Kuva 33. Ruokailualue.	110
Kuva 34. Leikkipaikka.	111
Kuva 35. Avoin työtila.....	111
Kuva 36. Peli- ja rentoutumisnurkka.	112

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni tavoitteena oli luoda toiminnallinen ja muunneltava sisustussuunnitelma Rytmikorjaamon aulatilaan. Työn produktiivinen osa sisälsi toimintojen sijoittelua, huonekalujen uusimista ja viihtyisyyden luomista sisustussuunnittelun keinoin.

Tila on monikäyttöinen ja sillä on useita käyttäjäryhmiä. Tutkimusongelmani oli, kuinka luoda tilaan kaikkia käyttäjiä palveleva sisustus, joka samalla on muunneltavissa tapahtumakäyttöön. Tutkimusmenetelmäni oli havainnointi, jonka avulla selvitin käyttäjien toimintaa ja kulkureittejä tilassa. Havainnointi antoi tilasta pohjatietoa, ja auttoi suunnittelemaan tarkempaa käyttäjätiedon hankintaa.

Käyttäjätietoa hankin osallistavilla menetelmillä, jotka perustuvat jokaisen yksilön luovuuteen. Muotoiluprosessissa käytin osallistavan suunnittelun menetelmiä, jotta kaikkien sidosryhmien ääni tulisi kuulluksi. Suomessa muotoilun kentällä painotetaan edelleen, ainakin oppilaitoksissa, lähinnä käyttäjäkeskeistä suunnittelua. Ammattialan kehittämisen kannalta koin tärkeäksi osallistavan suunnittelun teoriataustan huolellisen selvittämisen sekä workshopin dokumentoimisen. Kansainvälisesti painotus tuntuisi olevan siirtymässä enemmän osallistaviin menetelmiin, joten alan kannalta osallistavan suunnittelun suomenkielisen tutkimusmateriaalin tuottaminen tuntui tärkeältä. Tilan suunnittelua varten luomani workshop tehtävien (LIITE 2) on sovellettavissa muihinkin osallistaviin projekteihin.

Tarkoitukseni on tulevaisuudessa työskennellä sisustussuunnittelijana ja koin voivani kehittää ammatillista osaamistani monipuolisesti tämän aiheen avulla. En ollut aiemmin suunnitellut julkista tilaa. Haasteita loivat tilan suuri koko, muunneltavuuden huomiointi ja useiden sidosryhmien toiveet. Osallistavan workshopin suunnittelu, käytännön järjestelyt ja ohjaustyö asettivat ammatillisia haasteita. Ammatinvalintaa ajatellen yksi tärkeimmistä näkökulmista oli verkostoituminen: Rytmikorjaamo luovien alojen keskuksena tarjoaa loistavan mahdollisuuden tutustua monipuolisesti alan ammattilaisiin ja saada heistä jatkossa yhteistyökumppa-

neita. Hyvin tehty opinnäytetyö voi poikia lisää työmahdollisuuksia valmistumisen jälkeen.

Vaikka aihe oli laaja ja vaati syvällistä perehtymistä useaan osa-alueeseen, koin sen hallittavaksi kokonaisuudeksi. Oma tavoitteeni oli suoriutua työstä kokonaisuudessaan niin hyvin, kuin se annetussa ajassa oli mahdollista, ja tehdä suunnitelmasta toteutettava. Kuviossa 1 esitellään opinnäytetyön etenemisen suunnitelma.

Kuvio 1. Opinnäytetyön eteneminen

2 BRIEF

Sain aulatilaa koskevan briefin ensimmäisen tapaamisen aikana Rytmikorjaamon palveluvastaava Marika Puhilaksen ja projektisuunnittelija Johanna Hietasen kanssa. He kertoivat tilan käyttäjistä, Rytmikorjaamon historiasta ja tilaa koskevista toiveistaan. Aulatila kaipaa muutoksia sisustukseen, valaistukseen ja toimintojen sijoitteluun.

Aulatila (Kuva 1) on monikäyttöinen ja tilava, 424 m². Siinä toimii kaikille avoin lounaskahvila asiakaspaikkoineen, kahden myymälän sisäänkäynti ja toimistosii-ven sekä klubin sisääntulo. Tilaa käyttää tai sen läpi kulkee talon oma henkilökunta, vuokralla olevien yritysten henkilökunta ja heidän asiakkaansa, kokousasiakkaat, klubilla kävijät ja myymälöiden asiakkaat. Aulassa järjestetään tapahtumia, kahvitellaan, ruokaillaan, jonotetaan, odotetaan ja juhlietaan. Tilan on palveltava näitä kaikkia käyttäjäryhmiä ja käyttötarkoituksia.

Kuva 1. Rytmikorjaamon aulatila. Lähde: Ylä-Ilomäki 2012a.

Tärkeimmiksi tavoitteiksi toimeksiannossa nousivat tilan toimintojen sijoittelu ja kalusteiden muunneltavuus, sillä päivittäisen käytön lisäksi aulaa vuokrataan tapahtumakäyttöön. Tila tarvitsee runsaasti oleskelu- ja ruokailuryhmiä arkikäyttöön, mutta sen on muunnuttava helposti sopivaksi vaikkapa gaalailalliselle, joulumarkkinoille tai seminaaritalaksi. Tapahtumien aikaan kalusteet täytyy saada pois tieltä kokonaan tai osittain. Tällä hetkellä tilassa olevien kalusteiden, kuten suurten nahkasohvien, siirtely koetaan vaivalloiseksi. Kalusteilla ei myöskään ole niille tarkoitettua säilytyspaikkaa, vaan niitä on säilytetty siellä mihin juuri silloin parhaiten sopii.

Toimeksiantajien toiveissa oli sisustus, jossa tilan historia ja rouheus saisi jäädä näkyville. Aulatilán pintamateriaaleihin ja väreihin oltiin tyytyväisiä, joten niitä ei tarvitse muuttaa. Samoin akustiikka koettiin toimivaksi. Vaikka aula on juuri remontoitu ja itsessään upea, koettiin se käyttötarkoituksensa kannalta liian kolkkona. Tilasta ei haluta modernia eikä klinistä, vaan intiimi oleskelutila, jossa sen käyttäjät viihtyvät. Käytetty, kolhuinen ja rosainen kelpaa tähän tilaan hyvin. Tuotteet voivat olla mahdollisesti ekohenkisiä, yllätyksellisiä, hauskojakin. Opiskelijoita tai nuoria suunnittelijoita käytettäisiin mieluummin. Näiden toiveiden lisäksi sisustuksen kokonaisuuden pitää olla niin neutraali, että se sopii kaikenlaisille tilaisuuksille.

Yksi tilan haasteista on valaistus, johon tulee tehdä muutoksia: tällä hetkellä valaisimet tuntuvat olevan joko liian korkealla tai väärissä paikoissa. Valaistusta tulisi lisätä ainakin pääsisäänkäynnin ikkunoille ja tunnelmaa luomaan. Toimeksiantaja mainitsi yhdeksi vaihtoehdoksi jalkalamput.

Tapaamisessa nousi esiin myös yksityiskohtia koskevia toiveita. Nahkasohvista ei pidetty, vaan ne haluttiin korvata kankaalla verhoilluilla sohvilla. Kahvilan yhteyteen tarvitaan jonkinlainen pieni leikkipaikka lapsille, joka sekin voisi liittyä Rytmikorjaamon historiaan – vaikkapa leikki-postiautojen muodossa. Ulko-oven yhteyteen tai sen ulkopuolelle voisi suunnitella jotakin, joka viestittäisi sisäänkäynnin sijainnista. Ulko-ovelle pitäisi sijoittaa myös uusi kuramatto. Tilan perällä oli ”outo nurkka”, jolle ei ollut keksitty mielekästä käyttötarkoitusta.

Tiivistetysti tilaan toivotaan toiminnallista, muunneltavaa ja edullista, Rytmikorjaamon brändin näköistä sisustussuunnitelmaa. Muutokselle ei ollut suunniteltu eri-

tyistä budjettia, mutta suunnitelmassa tuli ottaa huomioon edullisuus, eikä esimerkiksi design-huonekaluja haluttu käyttää. Myöskään massatuotteita, kuten Ikean kalusteita, ei haluttu. Aulasta on aiemmin tehty joitakin suunnitelmia, mutta ne eivät ole olleet kokonaisuuksina toimeksiantajia miellyttäviä. Toimeksiantajat painottivat, että tila todella kaipaa muutosta, ja että onnistuessaan suunnitelmani tullaan toteuttamaan. (Puhilas & Hietanen, 2012a.)

3 RYTMIKORJAAMO

3.1 Rytmikorjaamon historia ja nykypäivä

Seinäjoen Rytmikorjaamo (Kuva 2) on luovien alojen keskus, joka sijaitsee Seinäjoella Vaasantien varressa. Rytmikorjaamon nimi viittaa talon menneisyyteen rasvamonttuisena autoverstaana ja samalla nykyiseen asemaan rytmin korjaajana, ja alueen rytmimusiikkiosaamisen vahvistajana (Rytmikorjaamo 2012a, [viitattu 29.2.2012]).

Kuva 2. Rytmikorjaamo. Lähde: Rytmikorjaamo 2012f.

Kiinteistö on vanha, 50-luvulla rakennettu postiautovarikko, joka seisoj vuosia tyhjiillään, kunnes Seinäjoen elävän musiikin yhdistys Selmu ry (jäljempänä Selmu) vuokrasi sen käyttöönsä vuonna 2001. Vähitellen siivotuissa tiloissa alettiin pitää konsertteja, ja virallisia rock-klubin avajaisia vietettiin vuonna 2006. Selmu remontoj tiloihin klubin lisäksi bändien treenikämppejä ja toimistotiloja. Vuonna 2008 tuli taas käänne, kun Selmu, Seinäjoen kaupunki ja Frami Oy ostivat kukin osan kiinteistöstä. Tässä vaiheessa Rytmikorjaamoa alettiin yhteistyössä kehityshankkeena profilojda yhä tunnetummaksi luovien alojen ja yritysten, sekä musiikin ja tapahtumien keskittymäksi. (Rytmikorjaamo 2012b, [viitattu 9.2.2012].)

Syyskuussa 2011 Rytmikorjaamon saneeraus valmistui, ja käyttö laajeni aivan uudelle tasolle. Saneerauksessa rakennettiin luovan alan yritysten käyttöön 25 toimistoa, mobile office sekä useita erilaisia neuvottelutiloja. Keskelle taloa rakennettiin uusi aula, joka yhdistää uuden yritysosan ja 1000 m² klubin. Ulkopuolella on myös uusi laaja festivaalipiha. (Rytmikorjaamo valmiina!, [viitattu 9.2.2012].) Vuokralla talossa toimii muun muassa Seinäjoen seudun lasten ja nuorten rytmimusiikkiverkosto Louhimo, Mainostoimisto Hiottu, Pohjanmaan taidetoimikunta, Mediatoimisto Juuri Oy, maskeeraajakoulu Beauty Avenue Pro Make-Up School, LED-valaistusratkaisujen asiantuntija Octoled, sekä parikymmentä muuta yritystä. (Rytmikorjaamo 2012c, [viitattu 9.2.2012].)

Rytmikorjaamon kokonaispinta-ala on 7700 m². Tilassa järjestetään runsaasti tapahtumia (Kuvio 2). Omistajatahojen järjestämien tilaisuuksien lisäksi tiloja voi vuokrata konsertteja, messuja, seminaareja, tai vaikkapa perhejuhlija varten. Myös aulatila, jossa toimii Rytmikorjaamon infopiste, lounaskahvila sekä myymälöitä, sopii tapahtumajärjestämiseen. Talosta löytyy tilaussauna, luovien alojen yritysk kehityspalvelut sekä harjoitustiloja bändeille. Tarvittaessa tapahtumapalvelujen kautta voi tilata myös juhlien suunnittelun tai ohjelmahankinnat. (Rytmikorjaamo 2012d, [viitattu 9.2.2012].)

- **Pe 10.2:** Erja Lyytinen
- **Su 12.2:** Rytmikorjaamon Ystävänäpäiväbrunssi
- **Ti 14.2:** Aste ja Zamius VALTAKUNNALLINEN KEIKKAPÄIVÄ
- **Pe 17.2:** Petri Nygård
- **Su 19.2:** Seinäjoen Häämessut
- **Ti 21.2:** LUOVAN ALAN TOIMIJOIDEN VEROKOULUTUS
- **La 25.2:** Amon Amarth (SWE)
- **Pe 2.3:** Michael Monroe
- **La 3.3:** Stam1na
- **La 10.3:** Herra Ylppö & Ihmiset
- **To 15.3:** Juha Tapio
- **La 24.3:** Jo Stance, Soul Operators

Kuvio 2. Esimerkki Rytmikorjaamon tapahtumista helmi-maaliskuussa 2012. Lähde: Rytmikorjaamo 2012e.

Syksyllä 2012 Rytmikorjaamo ottaa taas askeleen kohti entistäkin monipuolisempaa musiikkikeskusta, kun populaari- ja kansanmusiikin maisterikoulutus käynnis-

tyy sen tiloissa. Tavoitteena on rytmimusiikin asiantuntijoiden kouluttaminen vastaamaan alan yhä kasvaviin haasteisiin. Seinäjoki valittiin koulutuksen kotipaikaksi, sillä se mahdollistaa opiskelijoiden yhteistyön ja verkostoitumisen merkittävien musiikkialan organisaatioiden kanssa. Koulutuksen ovat räätälöineet Tampereen yliopisto ja Seinäjoen yliopistokeskukseen kuuluva Sibelius-Akatemia. (Seinäjoesta kehitetään 2012, 3)

3.2 Rytmikorjaamo palveluiden ja sisällön tuottajana

Rytmikorjaamon kehittämishanke ”Rytmikorjaamo palveluiden ja sisällön tuottajana” on Seinäjoen kaupungin ja Euroopan aluekehitysrahaston rahoittama. Projekti on alkanut 1.9.2010, päättyy 30.12.2012, ja sitä hallinnoi Frami Oy. Hankkeen tarkoitus on vahvistaa Rytmikorjaamo maakunnallisen rytmimusiikkiverkoston keskuspaikkana, sekä luoda Rytmikorjaamosta kansainvälinen rytmimusiikin innovaatioympäristö. Hanke sisältää verkostojen kehittämistä ja Rytmikorjaamon brändin rakentamista.

Kehittämishankkeen kohderyhmänä ovat Etelä-Pohjanmaan alueella toimivat rytmimusiikkialan yrittäjät ja yrittäjiksi aikovat, freelancerit, festivaalijärjestäjät (muun muassa Provinssirock, Tangomarkkinat ja Vauhtiajot), rytmimusiikkialan tutkimus- ja koulutustoimijat, alan opiskelijat sekä muusikot ja bändit. Hankkeen aikana pyritään tukemaan luovien alojen yrittäjiä esimerkiksi järjestämällä workshop- ja seminaaritilaisuuksia.

Rytmikorjaamon tila-, toiminta- ja palvelukonsepti on organisoitu talon valmistuttua syksyllä 2011. Hankkeen aikana Rytmikorjaamolle on kehitetty uusia tiloja ja palveluita, ja lisätty verkostoitumista muihin alan toimijoihin. Ammattimaisen toiminnan vahvistuessa Seinäjoki tulee tunnetummaksi rytmimusiikin keskittymäksi. (Euroopan aluekehitysrahaston [viitattu 12.2.2012].)

3.3 Rytmikorjaamo luovien alojen kentällä

Määritelläkseni Rytmikorjaamon sijoittumista Suomen luovien alojen toimijakentällä tutkin hiukan alaa ja sidosryhmiä. Rytmikorjaamo mainostaa etusivulla olevansa luovuuden päämaja ja luovien alojen yritysten keskus (Rytmikorjaamo 2012f, [viitattu 1.3.2012]). Kansainvälisessä kilpailussa muotoilualalla ja luovilla aloilla (creative industries) on kasvava merkitys. Luovilla aloilla on tietotaitoa, jonka kysyntä kasvaa, sillä luovuuden lisääminen lisää yritysten tuottavuutta. (Stenros 2005, 27.)

Rytmikorjaamolla toimii useita luovien alojen yrityksiä. Opetus- ja kulttuuriministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön ja Tekesin yhteistyönä (Fact Sheets 2010, 1) on vuonna 2010 määritelty luoviin aloihin kuuluviksi seuraavat:

- Animaatio
- Antiikki ja taidekauppa
- Arkkitehtuuri
- Digitaaliset pelit
- Elokuva
- Kirjallisuus
- Kuvataide ja taidegalleriat
- Käsityö
- Markkinointiviestintä
- Muotoilu
- Musiikki
- Tanssi
- Teatteri ja sirkus
- Televisio

Etelä-Pohjanmaan luovien alojen yritystoiminnan kehittämissuunnitelmassa Rytmikorjaamon rooli nähtiin merkittävänä rytmimusiikkialan kehittämisessä ja verkostoitumisessa. Toimenpidelistalla oli Rytmikorjaamon kehittäminen valtakunnallisesti merkittäväksi musiikki- ja tapahtumakeskukseksi. Ehdotuksina oli muun muassa yhteistyöverkoston luominen muiden eteläpohjalaisten kulttuurikeskusten kanssa, verkostoituminen elävän musiikin yhdistysten kanssa ja kansainvälisen toiminnan lisääminen. Vuonna 2011 päivitetystä kehittämissuunnitelmasta mainitaan,

että luovat alat on huomioitu Etelä-Pohjanmaalla hyvin. Luovien alojen yritystoiminnan kehittäminen ja verkostoituminen kehittää koko maakunnan elinkeinoelämää. (Ep-liitto 2012a, 7–22.)

Etelä-Pohjanmaan liiton maakuntasuunnitelman vision mukaan ”Etelä-Pohjanmaa on luova, kansallisesti ja kansainvälisesti vetovoimainen yrittäjyysmaakunta, jossa osaaminen, elinkeinot, hyvinvointi ja saavutettavuus kehittyvät ajassa.” (Ep-liitto 2012b, 13.) Myös Seinäjoen kaupunki linjaa tapahtumien ja elämysten visiossaan, että Rytmikorjaamon alueen kehittäminen tapahtuma-alueena vaikuttaa Seinäjoen kehittämiseen kaupunkina. Rytmimusiikkialan kehittäminen on yksi Seinäjoen kaupungin strategisia valintoja. (Seinäjoen kaupungin strategia 2009, [viitattu 1.3.2012].)

Kauppa- ja teollisuusministeriön vuonna 2007 julkaiseman Luovien alojen kehittämisstrategia 2015 mukaan luovilla toimialoilla keskitytään yhä enemmän liiketoimintakonseptien kehittämiseen. Tulevaisuudessa tuotemerkit ja brändit vahvistavat asemaansa, ja niihin liittyvä osaaminen tulee olemaan luovien alojen ydintä. Strategian tavoitteena on selkeä valtakunnallinen ja alueellinen kokonaisuus toimenpiteistä, joissa yrittäjien tueksi tarjotaan kattava asiantuntijaverkosto. Strategiset painopisteet ovat toimintaympäristön kehittäminen, kasvu ja kansainvälistyminen, tuotekehitys ja osaamisen vahvistaminen. Ihmisten viihde- ja elämishakuisuus on lisääntymässä, mikä osaltaan lisää luovien alojen yritysten kasvuvoimaa. (Luovien alojen kehittämisstrategia 2007, 4–26.)

Nähdäkseni Rytmikorjaamo on strategisesti tällä hetkellä aallonharjalla: sillä on kaikki mahdollisuudet kehittyä kansallisesti ja kansainvälisesti tunnetuksi keskuksiksi. Se saa tukea useista suunnista, strategioista ja hankkeista. Uhkana näkisin sen, ettei brändi vielä pysty toimimaan liiketaloudellisesti ilman erilaisia tukimuotoja. Hämmennystä herättää hiukan käsitteistön käyttäminen: toisaalla Rytmikorjaamosta puhutaan vain rytmimusiikin keskuksena, toisaalla kaikkien luovien alojen keskuksena. Brändin markkinoinnillisen kuvan selkeyttäminen ja painotukset eri taiteenalojen suhteen olisi tarpeen määritellä tarkemmin. Palveluitaan vaalimalla ja edelleen kehittämällä toivon Rytmikorjaamon jatkossakin vahvistavan asemaansa luovien alojen toimijana.

4 TOIMINTOJEN JA KULKUREITTIEHÄ HAVAINNOINTI

Tässä luvussa kerrotaan havainnoinnista tiedonkeräämisen menetelmänä (4.1), sekä havainnoinneista ja niiden tuloksista (4.2 ja 4.3). Tein kaksi havainnointia saadakseni vaihtelevaa käyttäjätietoa tilan muuntuvan luonteen vuoksi. Molemmilla havaintokerroilla oli tavoitteena selvittää ihmisten kulkureittejä ja toimintoja aula-tilassa, jotta löytäisin oleelliset reitit kalusteiden ja toimintojen sijoittelua varten. Havainnointi antoi myös hyvää taustatietoa tilasta myöhemmin järjestettävää osallistavaa workshopia varten.

4.1 Havainnointi tiedonkeräämisen menetelmänä

Havainnoinnin avulla kerätään tietoa todellisten käyttäjien toiminnasta ympäristössä, ja voidaan huomata seikkoja, joita käyttäjä ei itse osaa kertoa esimerkiksi haastattelutilanteessa (Pekkala 2005, 158; Huotari, Laitakari-Svärd, Laakko & Koskinen 2003, 53). Havainnoinnissa on neljä tyypillistä vaihetta: havainnoinnin suunnittelu, havainnoimaan pääsy, havaintojen tekeminen ja havaintojen tallentaminen, jäsentely ja analysointi (Hyysalo 2009, 110–111). Näitä vaiheita voidaan toistaa siten, että ensimmäisten havaintojen pohjalta tehdään lisää havainnointia siitä aihealueesta, joka huomataan tärkeäksi (Hyysalo 2009, 111).

Kaikki suorittamani havainnoinnit olivat piilohavainnoiteja (Pekkala 2005, 158), eli käyttäjät eivät ole tiedneet havainnoijan läsnäolosta. Hyysalo (2009, 111) ja Huotari ym. (2003, 53) käyttävät tästä nimitystä passiivinen havainnointi. En kuitenkaan havainnoinut yksilöiden toimintaa siinä määrin, että Pekkalan (2005, 158) kuvailemaa eettistä ongelmaa ”vakoilusta” olisi syntynyt, tai ihmisiltä olisi tarvinnut pyytää tutkimuslupaa. Havainnointi ilman osallistumista on viisasta, kun tutkimuksen alussa halutaan tutustua tilanteisiin ulkopuolisen tarkkailijan kannalta (Metsämuuronen 2011, 121).

4.2 Ensimmäinen havainnointi tilassa: arkinen aamupäivä

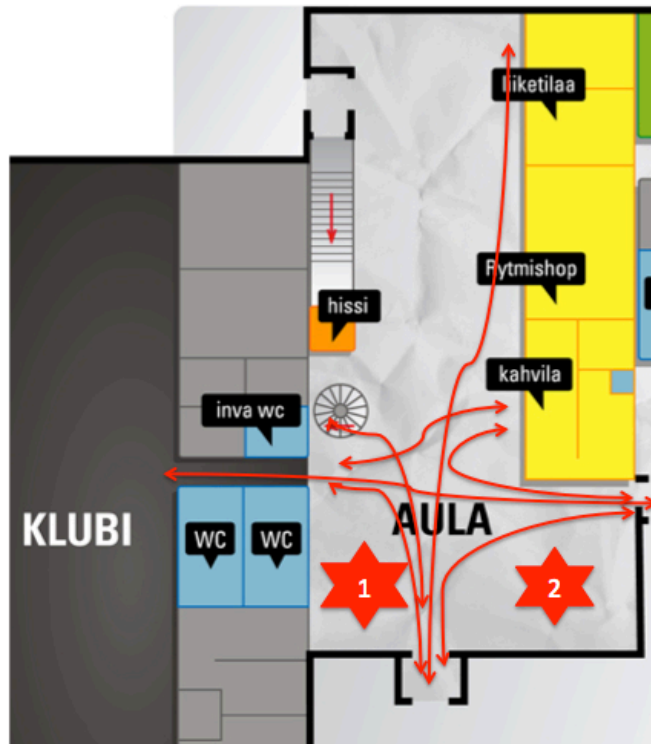
Havainnoin Rytmikorjaamon aulatilassa ensimmäisen kerran jo samana päivänä kuin sain briefin. Havainnointi oli ennalta suunnittelemaan ja suppea, ja keskittyi ihmisten toimien seuraamiseen. Kirjaan sen kuitenkin havainnointitapahtumaksi, sillä sain siitä mielestäni mielenkiintoista informaatiota yhteisön arkisista kulkureiteistä sekä tilan yleisestä luonteesta. Kuten Hyysalo (2009, 108) toteaa, havainnoinnin avulla saadaan tärkeää pohjatietoa, jota tarvitaan muussa tiedonhankinnassa. Taustatiedon kerääminen taas on tärkeää, jotta kommunikointi yhteisön edustajien kanssa ja heiltä saatavan informaation ymmärtäminen helpottuvat (Huotari ym. 2003, 25).

Sisäänkäyntitilojen suunnittelussa tärkeää on toimivuus, helppo suunnistautuminen ja suurenkin henkilömäärän joustava liikkuminen. Toiminnot on sijoitettava siten, että kulkeminen sisään ja edelleen käyttötiloihin sujuu tarkoituksenmukaisessa järjestyksessä. (RT 91-10788). Tästä syystä kulkureittien havainnoiminen heti työn alussa tuntui oleelliselta.

Havainnoimalla saadaan tietoa havainnointikohteen yksityiskohdista (Hyysalo 2009, 106). Ensimmäisen havainnoinnin tarkoitus oli seurata tilassa tapahtuvaa liikettä, kulkureittejä ja tapahtumia arkisessa kontekstissa. Havainnointihetkellä oli tavallinen, hiljainen torstaiaamupäivä 12.1.2012 eikä tilassa ollut juurikaan liikettä. Joitakin ihmisiä tuli sisään ja meni suoraan toimistotilojen sisäänkäynnistä sisään. Joku asiakas käväisi Divisioona-myyvälässä. Klubin puolella oli rockmusiikkiharjoitus, jonne silloin tällöin tuli tai meni ihmisiä. Lounaskahvila Cafe Jakarissa oli lounas valmistumassa, ja henkilökunta siirsi tarjoiluvälineistöä lounaslinjastolle. Satunnaisesti henkilöitä tuli kahville tai rupattelemaan kahvilan henkilökunnan kanssa. Havainnointini aikana aulassa tapahtui ainakin kaksi pienimuotoista palaveria. Kahvilan tuotteita ostaneet ihmiset näyttivät suosivan pöytäryhmiä, jotka oli sijoitettu sisäänkäynnin molemmin puolin.

Havainnoinnin perusteella piirsin pelkistetyt kulkureitit tavallisen arkipäivän aikana (Kuvio 3). Kuviossa punaiset nuolet kuvaavat kulkureittejä ja tähdet käytetyimpiä pöytäryhmiä. Pääovelta sisään tulijat suuntasivat kohti toimistotiloja, klubia, portaita, kahvilaa tai myymälöitä. Toimistotilojen ovelta kuljettiin lähinnä pääovelle tai

kahvilaan, sekä joitakin kertoja klubille. Klubin suunnasta taas kuljettiin joko ulko-ovelle, kahvilaan tai toimistotiloihin. Kulkureitit vaihtelevat riippuen siitä, millaisia tapahtumia tiloissa järjestetään, mutta arkikäytössä yleisimmät kulkureitit lienevät nämä. Takaosassa sijaitseva toinen ulko-ovi näytti olevan vähäisellä käytöllä, sillä siitä ei havainnoinnin aikana kulkenut kukaan.

Kuvio 3. Aulatilan keskeiset kulkureitit arkipäivänä.

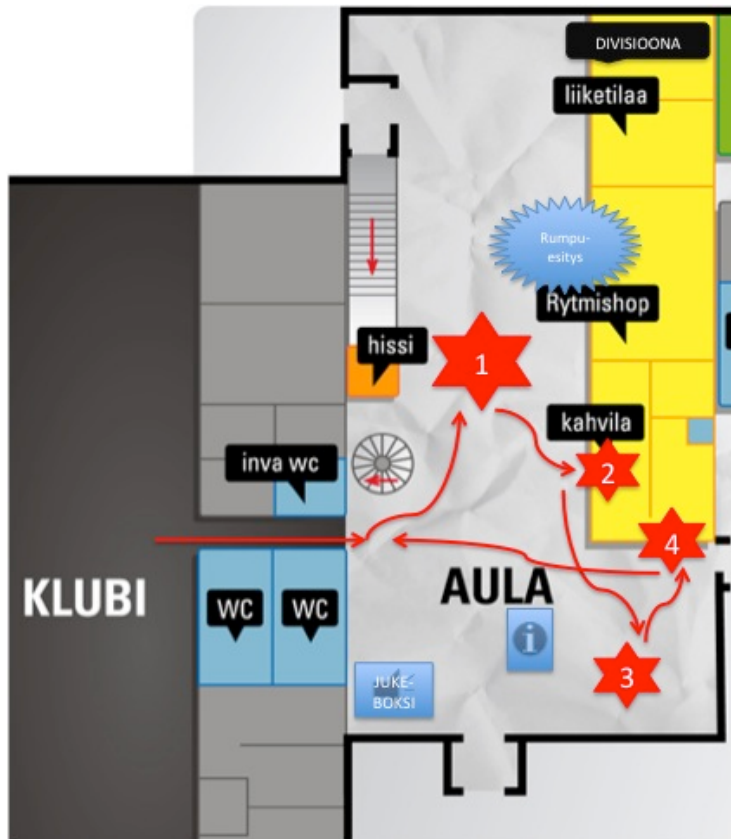
Havainnoinnin yhteenvetona määrittäisin, että tila on jäsentymätön ja keskeneräinen: kalusteiden sijoittelu ei luo tilaan "paikkoja" ja reittejä, vaan ne pikemminkin ovat reittien tiellä. Lounaslinjaston voisi siirtää eri paikkaan, sillä se on edessä kuljettaessa toimistoilta klubin ovelle. Sisustussuunnittelun avulla reittejä voisi muuttaa ja selkeyttää, ja kalusteita ryhmitellä jonkinlaisiin järkeviin kokonaisuuksiin. Tilan voisi jakaa selkeämmin yhteisiin ja yksityisempää alueisiin, jossa yritysten henkilökunnat voisivat pitää epävirallisempia palavereita lounaan tai kahvin merkeissä. Päätin tarkastella sisustuksessa myös suosituimpien istumapaikkojen sijoittelua ja sitä, millaisista syistä ihmiset hakeutuvat juuri tiettyihin pöytiin, ja pitäisikö näitä paikkoja muuttaa.

4.3 Toinen havainnointi tilassa: Seinäjoen häämessut Rytmikorjaamolla

Saadakseni parempaa käsitystä aulatilán toiminnoista, kulkureiteistä ja tunnelmas-
ta isomman tapahtuman aikana, kävin havainnoimassa Seinäjoen häämessuja
19.2.2012. Häämessujen ohjelmassa oli häiden järjestämiseen oleellisesti kuuluvi-
en yritysten, tuotteiden ja palvelujen esittelyä, muotinäytöksiä ja arvontoja (Seinä-
joen häämessut 2012).

Havainnoinnissa voidaan ottaa tietty näkökulma tai painotus, ja keskeisten asioi-
den huomaaminen tehostuu, jos etukäteen on määritelty havainnoinnin tavoitteet
(Hyysalo 2009, 109). Tämän havainnoinnin tarkoitus oli selvittää, millaisia toiminto-
ja tilassa on isomman tapahtuman aikaan, miten ne on järjestetty, miten huoneka-
lut on sijoitettu, kiinnittää huomiota muunneltavuusratkaisuihin ja siihen, miten ih-
miset tilassa liikkuvat (kulkureitit) sekä havainnoida valaistuksen toimivuutta tila-
analyysia varten. Halusin tarkastella myös sitä, kuinka tilan tunnelma ja elämyksel-
lisyys muuttuu isomman tapahtuman aikana – ensimmäisen havainnoinnin aikana
tila oli lähes autio. Päätin seurata jotakuta henkilöä ovelta asti nähdäkseni keski-
verron kulkureitin tilassa.

Saapuessani Rytmikorjaamolle totesin harmikseni, että uusi virallinen sisäänkäynti
oli poikkeuksellisesti suljettu, ja häämessuille kulku tapahtui klubin ovesta. Hää-
messujen ohjelma oli sijoitettu klubin puolelle. Klubin kautta uuteen aulatilaa pää-
see vain huomaamattoman, kapean yhdyskäytävän kautta. Aulaan oli sijoitettu
parhaimman kattauksen äänestys (Kuvio 4, tähti 1) sekä kahvioon arvontalipuk-
keiden palautuspaikka (Kuvio 4, tähti 2). Tapahtuman osallistujien keskimääräinen
kulkureitti näytti kulkevan ensin parhaimman kattauksen äänestyksen kautta kah-
vioon palauttamaan arvontalipukkeita. Tästä suurin osa ihmisistä siirtyi väliaikaisesti
pöytiin (Kuvio 4, tähti 3), ja astioiden palautuspisteen kautta takaisin klubin puolel-
le (Kuvio 4, tähti 4).

Kuvio 4. Aulatilan keskeiset kulkureitit häämessujen aikana.

Aulatilan toiminnot houkuttelivat osan messuvieraista myös uuden aulan puolelle, mutta kaikki eivät tulleet tilaan lainkaan. Aulan puolella sattumoisin tapaamani toimeksiantajat Puhilas ja Hietanen (2012b) kertoivat päätöksen klubin oven käyttämisestä olleen tapahtuman järjestäjien Selmun ja Beauty Avenuen. He mainitsivat itsekin olleensa pettäneitä ratkaisuun, koska uusi sisäänkäynti on oleellinen osa uuden Rytmikorjaamon imagoa.

Havainnointihetkellä tunnelma tilassa oli rento. Suurin osa tapahtuman osallistujista oli pariskuntia, nuoria perheitä tai aikuisia tyttäriä äitiensä kanssa. Vieraat näyttivät viihtyvän kahvikuppostensa ääressä. Tilaan oli tuotu jonkin verran ylimääräisiä pöytäryhmiä, joilla oli pöytäliinat. Jostain syystä suurin osa kahvittelijoista näytti valinneen juuri nämä ylimääräiset pöydät, ja varsinaisiin lounaskahvilan pöytiin oli hakeutunut vain pari ihmistä. Lounaslinjaston pöydät oli tapahtuman ajaksi poistettu. Myymälät olivat auki ja niissä näytti vierailevan joitakin silmäilijöitä.

Elämyksellisyyden kannalta tila vaikutti vaisulta, vaikka aula näyttikin valoisalta ja miellyttävältä kevätauringon loisteessa. Ääniympäristö oli tasaisen pehmeä ilman häiritsevää kaikua, ja tilassa kuului radiomusiikkia. Ympäristö muuttui äkkiä elämyksellisemmäksi, kun kaksi nuorta tyttöä toi tilaan jonkinlaisen rumpusetin ja alkoi soittaa. Mielestäni tällainen toiminta soveltui hyvin Rytmikorjaamon imagoon. Elämys olisi kenties ollut voimakkaampi, mikäli radio olisi suljettu esiintymisen ajaksi. Muiden aistielämysten osalta havaitsin, että tilassa oli hyvä kahvin ja leivonnaisten tuoksu.

Havainnointi tarjosi mahdollisuuden nähdä tila todellisessa käytössään isomman tapahtuman aikana. Totesin tilan soveltuvan monenlaisiin toimintoihin suuren pinta-alansa vuoksi, ja ymmärsin miksi muunneltavuus on niin tärkeää: useimmat kalusteet oli siirretty eri paikkaan kuin ensimmäisellä havaintokerralla. Totesin tunnelman olevan hyvä, mutta ei erityisen elämyksellinen, joten sitä voisi suunnitelman avulla parantaa. Havainnoinnista ei saatu kaikkea toivottua informaatiota, sillä tilan kulkureitit olivat tavallisuudesta poikkeavia erilaisen sisäänkäyntiratkaisun vuoksi. Toisaalta tilan tuleekin muuntua kaikenlaisiin tapahtumiin ja kulkuratkaisuihin.

5 NÄKEMYKSIÄ TILASTA

Tässä luvussa esitellään Rytmikorjaamon aulatilán suunnitteluun vaikuttavaa tietoa. Halusin tarkastella tilán erilaisia piirteitä muiltakin kuin materiaalisilta näkökulmilta. Tästä syystä luvun näkemykset koskevat tilán analysoinnin (5.1) lisäksi tilán luomia erilaisia merkityksiä (5.2), brändin ja elämyksellisyyden vaikutusta sisustukseen (5.3) sekä luovaa tilaa (5.4).

5.1 Tila-analyysi

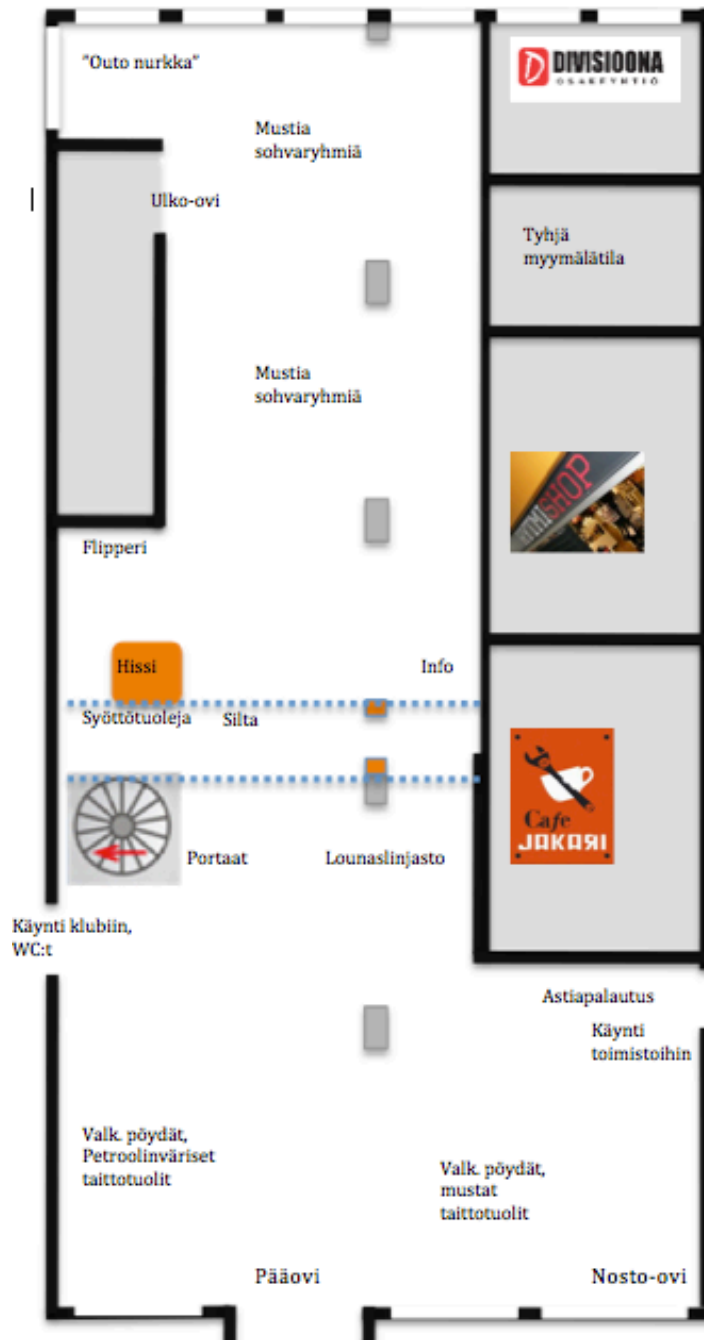
Rakennuksen toiminnan ymmärtäminen auttaa käyttämään sitä oikein, ja sisätilan arkkitehtuuria kannattaakin tarkastella niiden syiden kannalta, miksi rakennus on sellainen kuin on (Linnanmäki 2007, 87–91). Analysoin aulatilaa useasta näkökulmasta saadakseni ymmärrystä ja sisustussuunnitelmaan laatimiseen tarvittavaa perustietoa. Tila-analyysissä käsittelen teoriaa, tilán piirteitä tällä hetkellä, ja siinä havaittuja ongelmakohtia.

Rytmikorjaamon arkkitehtuuri koostuu vanhoista korjaamopiirteistä sekä brändin kehittämisen mukanaan tuomista uusista sisustusratkaisuista. Rytmikorjaamo on vanha postiautovarikko, joka on muutettu työ- ja tapahtumakäyttöön (Rytmikorjaamo 2012f), joten se voidaan historiansa perusteella määritellä loft-rakennukseksi. Loft tarkoitti alun perin 1940-luvun New Yorkissa varastoja ja vanhoja tehdasrakennuksia, jotka kunnostettiin asuinkäyttöön. Edullisuutensa ja suurten tilojensa vuoksi loftit profiloituivat aktivistien, taiteilijoiden ja boheemin elämäntyylin tyyssijoiksi. Loft-tilán ominaispiirteisiin kuuluu usein isot ikkunat, rautaiset rakenteet ja tiiliseinät. Nykyään loftilla tarkoitetaan mitä tahansa teollisuudesta asunnoksi tai toimistotilaksi muunnettua tilaa. (Gómez 2003, 13–23.) Tukiainen (2010, 21) mainitsee, että luovat alat ovat perinteisesti kunnostaneet yhteiskäyttöönsä vanhoja teollisuusrakennuksia, joissa kukin on toiminut yhteisöllisesti mutta toisistaan riippumattomina toimijoina.

Rytmikorjaamon aulatilaa voi pitää sekä julkisena, puolijulkisena että yksityisenä tilana. Osittain tila on pelkkä läpikulkupaikka. Päivisin lounaskahvilan ja myymälöiden ollessa auki voi kuka tahansa tulla aulatilaaan viettämään aikaa, mutta yksityis-

tilaisuuksien aikana sisään pääsevät vain kutsutut vieraat tai maksavat asiakkaat. Arkikäytössä näkisin sen olevan käyttäjiensä yhteinen, monikäyttöinen olohuone.

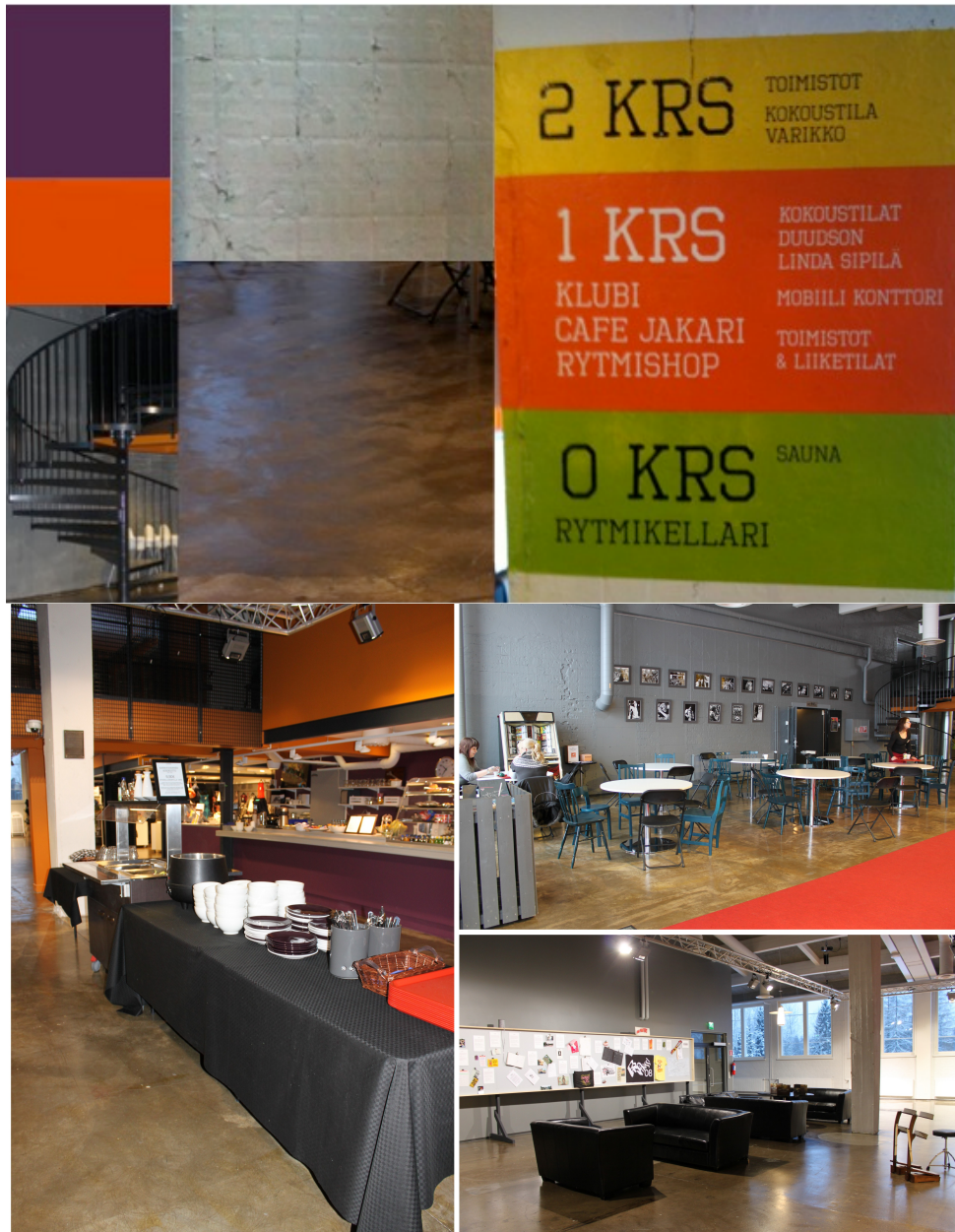
Toiminnot. Tulevassa suunnitelmassa yksi tärkeimmistä seikoista on aulan erilaiset toiminnot ja niiden sijoittelu, joiden nykytila on havainnollistettu kuvaan 3. Eniten aulatilaa arkisin määrittävä toimija on kahvila Cafe Jakari. Sen palveluista nauttiminen on yleisin syy pysähtyä aulaan ja viipyäkin siellä jonkin aikaa. Aulaa onkin syytä tarkastella kahvilan näkökulmasta. Kahviloiden ominaispiirteinä on olla yhtä aikaa sekä julkinen että yksityinen tila, sillä niissä voi pysähtyä olemaan yksin muiden seassa (Saarikangas 1999, 90). Tiloilla on erilaisia vapausasteita: saman tilan sisällä toinen paikka tuntuu yksityisemmältä. Myös julkisiin tiloihin tulisi saada tällaisia yksityisiä paikkoja (Horelli 2007, 9). Cafe Jakarikin tarvitsisi lisää yksityisyyden tunnetta ja intiimiyttä, sillä tällä hetkellä kaikki pöytäryhmät ovat lähekkäin avoimessa tilassa. Tilaa analysoidessani huomasin, että tällä hetkellä aulaan on vain laajaa, avointa tilaa, jossa yksityisyyden tunnetta ei voi saavuttaa. Tilaan tarvittaisiin yksityisempiä paikkoja pienille palaverille ja työtehtävien tekoon.

Kuva 3. Toimintojen sijoittelu työn alkaessa.

Pinnat, värit ja materiaalit. Materiaali antaa tilalle oman leimansa, sillä kullakin materiaalin on omat erityispiirteensä (Stenros & Aura 1984). Aulatilán pintamateriaalit koostuvat maalatuista seinäpinnoista, mustasta metallista myymälöiden ja sillan seinämissä, betonilattiasta ja vaihtelevista kalustemateriaaleista (Kuva 4). Suurin osa kalusteista on mustia ja valkoisia, lukuun ottamatta petroolinvärisiä ruokailuryhmien tuoleja. Heti ulko-ovella on suuri oranssinpunainen matto. Seinien väriyksissä tummanharmaa ja valkoinen rauhoittavat tehosteina käytettyjä orans-

sia ja luumunpunaista. Aulatilän värykset on valinnut tilän uudistuksen suunnitelut arkkiitehti, ja tilän käyttäjät ovat pääsääntöisesti olleet väreihin tyytyväisiä (Puhilas & Hietanen 2012a). Sisustussuunnitelmassa ei ole tarvetta tehdä muutoksia pintoihin. Värit ovat vahvoja, eikä niitä mielestäni ole syytä lisätä, jottei tilasta tule liian sekava.

Kuva 4. Aulatilän värimaailmaa. Lähde: Ylä-Ilomäki 2012b.

Seinät. Seinien paksuus ja läpäisevyys vaikuttavat tilan sulkeutuneisuuteen tai avoimuuteen (Stenros & Aura 1984, 46). Levymäiset seinät ovat persoonattomia, vanhat paksut seinät taas tunnelmallisia, ajan kulua heijastavia (Stenros & Aura 1984, 46). Aulatilän seinistä osa on vahvoja, maalattuja tiiliseiniä, joiden rosainen pinta erottuu maalin alta, ja osa kokonaan tasoitettuja, maalattuja seiniä. Jykevää vaikutelmaa korostavat paksut betoniset pilarit. Seinät ovat visuaalisesti vaikuttavat, tosin ne jyrkyydellään luovat tilasta yhden suuren, tasaisen pitkulan, jossa ei ole kevyempiä ratkaisuja. Sisustussuunnitelmassa voisikin miettiä kevyempiä väli-seinäratkaisuja, joilla tilaa saisi strukturoitua ja jaettua erilaisia toimintoja varten.

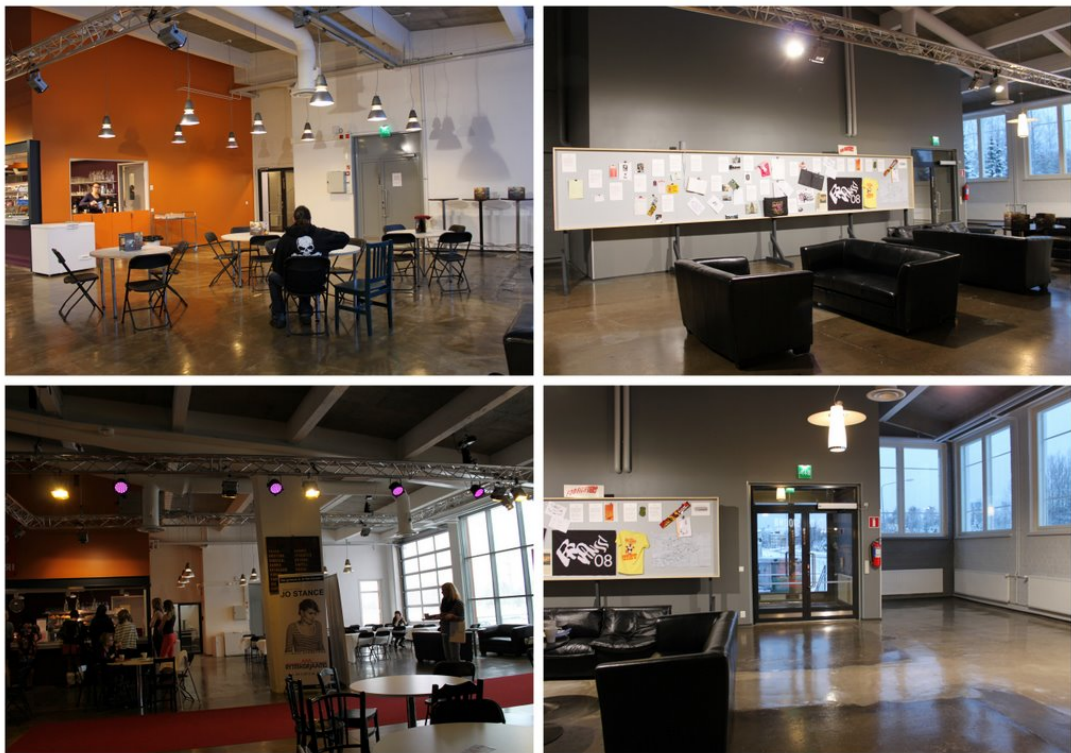
Lattia. Tilan perustaso on lattia, joka materiaalillaan voi tehdä hallitsevan tai rauhoittavan vaikutelman (Stenros & Aura 1984, 40). Karkea tekstuuri vetää huomion lattiapintaan. Rytmikorjaamon lattia on lähes entiselleen jätetty, kolhuinen, karkea-struktuurinen betonilattia. Sen ulkonäkö määrittää suuresti koko aulatilän visuaalisuutta, ja on näkyvin historiasta tilan jätetty piirre. Vaikka lattia on hallitseva, se luo tilaan luonnetta ja mielikuvia vanhasta käyttötarkoituksesta. Linnanmäki (2007, 89) kehottaa tarkastelemaan myös lattialistoja, jotka aulatilassa ovat tummanharmaat, matalat ja huomaamattomat. Nähdäkseni lattialle ei ole tarvetta tehdä muutoksia.

Katto. Huoneen ylätaso eli katto vaikuttaa tilan luonteeseen omalta osaltaan muodon ja korkeuden avulla (Stenros & Aura 1984, 51). Sillä on myös suuri merkitys tilan akustiikassa. Aulatilassa akustiikka on erinomainen tilan vaihtelevan korkeuden ja epätasaisuuden vuoksi. Aulatilän katossa risteilee suuri määrä ilmastointiputkia, jotka on maalattu valkoisiksi. Viralliset paikat vaativat korkeutta, intiimit voivat olla matalampiakin – yhtä kaikki tilan korkeuden vaihtelevuus tekee siitä kiinnostavan (Stenros & Aura 1984, 51). Katto ei erityisemmin kiinnitä huomiota, vaikkakin sitä katsoessa hämmästyttävät putkistojen ja palkkien määrä. Katolle ei ole tarvetta tehdä muutoksia.

Valaistus. Valaistuksella on tilan luonteelle erityinen merkitys, eikä valon määrä ole niin tärkeä kuin sen laatu (Stenros & Aura 1984, 67). Luonnonvalon ja keinonvalon suhde tulee olla oikea. Aulatilaa hallitsevat suuret, kahdesta vastakkaisesta suunnasta tilaan aukeavat ikkunat. Luonnonvalon määrä on suuri, mutta näin isossa tilassa valaisimiakin tarvitaan runsaasti (Kuva 5), varsinkin ilta-aikaan. Ensimmäisellä havainnointikerralla keskellä kattoa sijaitsevassa trussipalkissa oli

päällä valkoisia kohdevaloja. Toisella kerralla (keskipäivällä) tilan kaikki valaisimet näyttivät olevan päällä, ja trussipalkissa loisti violetteja ja keltaisia kohdevaloja. Näkisin, että näiden valaisimien perimmäinen tarkoitus ei niinkään ole valaista, kuin luoda haluttua tunnelmaa. Takaosassa, erillään sohvaryhmistä loisti yksinäinen kattovalaisin, jolla ei näyttänyt olevan käyttök kontekstia.

Valaisinten sijoittelua tai tehoa ei ilmeisesti ollut suunniteltu kovin tarkkaan. Pääoven oikealle puolelle sijoitetut valaisimet on toimeksiantajien (Puhilas & Hietanen 2012a) kertoman perusteella tarkoitettu ruokailuryhmien yläpuolelle. Tällä hetkellä suoraan niiden alapuolella ei kuitenkaan ole ruokailuryhmiä, ja ne ovat liian korkealla tuottaakseen intiimin ruokailuryhmätilan. Valaisimia ei voikaan tilassa sijoittaa kovin matalalle, sillä tapahtumissa käytetään eri paikkoihin sijoitettavaa esiintymislavaa. Näin ollen lisävalaistus tulee toteuttaa jalkavalaisimien, seinävalaisimien tai muiden epäsuorien ratkaisujen avulla.

Kuva 5. Aulatilän valaistusratkaisut. Lähde: Ylä-Illomäki 2012c.

Ikkunat, ovet. Aiemmin esitetystä pohjapiirustuksesta, johon toiminnot on sijoitettu (Kuva 3) on nähtävillä ikkunoiden ja ovien paikat. Tilassa on kaksi ulko-ovea,

yksi kummassakin päädyssä, ja kaksi kulkureittiä talon muihin osiin (klubi ja toimistotilat). Kulkureitteinä on myös portaat toiseen kerrokseen, sekä vähäisessä käytössä oleva hissi. Lisäksi tilan toista sivua hallitsee myymälätilojen liuku-oviset, mustasta raudasta valmistetut sisäänkäynnit.

Pääoven kummallakin puolella on suuri ikkunapinta-ala, josta avautuu näkymä parkkipaikalle ja terassille. Sen oikealla puolella on myös suuri nosto-ovi, joka toimii päivittäin kahvilan ja yritysten tavarankulun sisääntuloväylänä. Tilaa suunnitellessa nosto-oven sijainti on otettava huomioon niin, ettei sen eteen sijoiteta tavarankulua estäviä kalusteita. Nosto-ovesta tulee myös kylmää ilmaa, joten oleskelu sen lähellä on epämiellyttävää. Pääoven luona olevat ikkunat voisi valaista, jotta sisäänkäynti erottuisi laajalle parkkipaikalle paremmin.

Tilan perällä sijaitsevat isot ikkunat näkyvät ohikulkevalle Vaasantielle. Koska Rytmikorjaamo ei ulkoapäin rakennuksena tee kovin suurta vaikutusta, ensimmäinen ajatukseni oli sijoittaa ikkunoihin jotain, mikä kiinnittäisi ohikulkijan huomion. Olettaisin, että moni luulee tilan olevan edelleen vain rock-klubi. Esimerkiksi ikkunoissa olevilla valaisimilla voisi herättää mielenkiinnon ja luoda vihjeen mielenkiintoisesta tilasta.

Sähkökalusteet. Gibbs (2009, 54) ehdottaa, että ennen suunnitelman tekoa on kartoitettava kaikki tilan pistokkeet ja sähköliittymät. Tilan suuruuden vuoksi päätin olla tekemättä tätä etukäteen, ja varmistaa tarvittavien sähköliittymien saatavuuden siinä vaiheessa, kun loisin vaihtoehtoisia konsepteja.

Yhteenvetona toteaisin, että aula on tilana näyttävä, eikä sen pintamateriaaleja tarvitse muuttaa. Värejä on riittävästi ja ne ovat sopuissa, eikä niitä kannata tuoda tilaan lisää, vaan käyttää jo siellä olevia sävyjä. Sisustuksessa muutoksia kaipaavat lähinnä kalustus ja valaistus, jossa on huomioitava sähköliittymien saatavuus. Sisustussuunnitelmaa tehdessä huomiota tulee kiinnittää kulkureitteihin, ovien sijoitteluun, nosto-oven vaikutuksiin, mahdollisiin tilaa jakaviin elementteihin, tilan historian näkymiseen sekä yksityisempien paikkojen luomiseen. Myös persoonallista loft-tilamaisuutta voisi korostaa.

5.2 Tilan erilaiset merkitykset

Julkisten rakennusten sisätilat ovat tavallaan yhteistä omaisuuttamme ja parhaat julkiset sisätilat ovat osa yhteistä muistiamme (Kukkonen 2007, 6). Osa tilan arkkitehtuurista on määriteltävissä numeroilla, normeilla ja analyyseilla. Ympäristöä ei kuitenkaan koeta pelkästään mitattavilla asioilla, vaan myös immateriaalisesti, esteettisesti ja tunneperäisesti (Stenros & Aura 1984, 12). Vaikka visuaalinen aspekti on tärkeä siinä miten tila koetaan, ei tila koskaan ole pelkkä staattinen, geometrinen kulissi. Äänet, tuoksut, ihmiset ja heidän liikkeensä, pintamateriaalien tuntu ja kosketukset muodostavat henkilökohtaisen tilaelämyksen. Kulissina tilaa voi pitää silloin, jos tilaa tarkastellaan pelkästään visuaalisesti ja teknisesti. Tilat ovat siis visuaalisuuden lisäksi myös muilla aisteilla havaittavissa. (Saarikangas 1999, 95–97.)

Julkiset tilat koetaan usein luonteettomiksi ja luotaantyöntäviksi häikäisevän valaistuksen, kaiun tai epäsiisteyden vuoksi. Julkista tilaa suunniteltaessa valaistus, materiaalit, ja huonekalujen sijoittelu ovat tärkeitä miellyttävän perusluonteen luomiseksi. Näihin lisättynä luonne, yksilöllisyys ja syvyys luovat tilan, jossa käymme mielellämme. Tilan muotokielen tulisikin vahvistaa sosiaalisen, yhteisen alueen kokemista. (Bonsdorff 1999, 17–18.) Erityisesti kahvilat ja ravintolat ovat sosiaalisesti tuotettuja tiloja, sillä niiden merkitys muovautuu ihmisen, tilan ja käytön kohtaamisissa. Näissä tiloissa aistien sekä fyysisen ympäristön tuottama kokemus yhdessä luovat tilan merkityksen. (Saarikangas 1999, 89.)

Horelli (2007, 8) näkee julkiset tilat eräänlaisina käyttäytymiskehyksinä: niihin sisältyy kirjoittamaton toiminnallisten sääntöjen kokonaisuus, joka ohjaa ihmisten käyttäytymistä vaikka yksilöt tilan sisällä vaihtuvatkin. Yhteisöt säätelevät julkisiin tiloihinsa sisältyviä käyttäytymissääntöjä ja siinä syntyviä kokemuksia. Toiminnan ja kokemuksen muodostama vuorovaikutus luo pohjan ihmisen ympäristösuhteelle. Hyvä ympäristösuhde tukee minuutta ja paikallista identiteettiä ja lisää yhteisön hyvinvointia. (Horelli 2007, 8.) Ympäristösuhde on hyvin subjektiivinen: henkinen ilmapiiri ja sosiaaliset suhteet saattavat muodostua merkityksellisemmiksi kuin fyysinen ympäristö (Linnanmäki 2007, 87). Sosiaalinen viihtyvyys tilassa ja hyvin toimiva ympäristö takaavat myös yrityksen kilpailuedun. Avoin ja innovatiivinen työ-

ympäristö houkuttelee lahjakkaita työntekijöitä ja pitää yrityksen luovuudelle otollisessa ilmapiirissä (Stenros 2005, 113).

Tilan käyttäminen ja tilassa liikkuminen antaa siitä täysin erilaisen käsityksen kuin pelkkä kauempaa katsominen (Saarikangas 1999, 96). Tilan kokemiseen tarvitaan tilassa liikkumista, jotta erilaisten näkymien ja vaikutelmien muodostama kokonaisuus hahmottuu paremmin. Perusongelma tilan suunnittelussa onkin se, miten järjestää toisiaan seuraavat tilat ja näkymät niin, että niistä syntyvä kokonaisvaikutelma on kiinnostava. (Stenros & Aura 1984, 85.)

Tilan merkitys muotoutuu monikerroksiseksi rakennuksen, sen suunnittelijoiden, käyttäjien ja historian vuoropuhelun avulla (Saarikangas 1999, 89). Tila on aktiivinen tekijä esimerkiksi muistojen ja vaihtuvien merkitysten luojana (Saarikangas 1999, 95). Fyysisten paikkojen mukana voi mennä aikamatkalle: niillä on aikaan sidottuja merkityksiä ja ominaisuuksia (Lindroos, Nyman & Lindroos 2005, 134). Tilat, joihin menneet vuodet ovat tuoneet elämän merkkejä ja joihin aika on kerrostunut, tuovat menneisyyden kosketusäisyydelle (Niskanen 2007, 13–16). Ne luovat edustamilleen asioille aikakontekstin, jonka kautta ihminen voi kokea jotain, jota ei fyysisesti ole enää mahdollista kokea. Pelkkä yhden esineen muoto voi synnyttää meissä kokemuksia ajasta, jolloin tuonkaltaisia muotoja on saattanut esiintyä. (Lindroos ym. 2005, 134–135.)

Perehtyessäni tilan merkityksiin sekä Rytmikorjaamon aulatilaan tarkemmin aloin nähdä sen kauttakulkupaikan sijaan yhä enemmän yhteisöllisenä, sosiaalisena tilana. Se, millaisia merkityksiä se luo päivittäin siellä käyvien ihmisten elämään, tavallaan määrittelee koko tilan olemuksen. Yhteisön hyvinvointi tilassa vaikuttaisi olevan useiden tekijöiden summa. Myös paikan historia ja sen merkitysten tuominen näkyviin tilasuunnittelussa alkoi tuntua erityisen tärkeältä näkökulmalta. Tila voisi olla kokonaisuutena jonkinlainen pieni aikamatka Rytmikorjaamon historiaan.

5.3 Elämyksellisyys osana brändiä

Brändi on mielikuva siitä kokemuksesta, joka asiakkaalla on odotettavissa. (Lindroos ym. 2005, 21). Mielikuvien muodostuminen on prosessi, joka muuttuu ja päivittyy esimerkiksi viestinnän tai vuorovaikutuksen tuloksena (Lindroos ym. 2005, 24). Myös brändin toimitilat ovat osaltaan luomassa mielikuvia, ja siksi niiden on tärkeää välittää halutunlaista viestiä.

Brändin luovan ilmeen rakentamiseen yritys voi käyttää apuna muotoilustrategiaa. Strategian avulla voidaan luoda elämyksiä, jotka lisäävät brändin arvoa. Strategian tarkoituksena on luoda brändi, joka on ainutlaatuinen, joka muistetaan, joka kertoo tarinan ja täyttää unelman, ja jonka avulla rakennetaan identiteettiä. (Stenros 2005, 52–53.). Brändin toimintaa, viestintää ja koko olemassa oloa voi kuvailla myös adjektiiveilla, joita kutsutaan brändiattribuuteiksi (Tukiainen 2010, 98).

Rytmikorjaamo on rakentanut tietoisesti brändiään erilaisten hankkeiden avulla. Rytmikorjaamolle ei ole kuitenkaan luotu muotoilustrategiaa tai vastaavaa kirjallista selostusta, josta saisi yksityiskohtaisemmin selville brändin tavoitteleman kuvan. Kysyessäni asiaa toimeksiantajilta (Puhilas & Hietanen 2012c) he mainitsivat Rytmikorjaamon internetsivujen pääsivun kuvaavan tiivistetysti brändin tavoittelemaa imagoa. Kopioin siksi tähän etusivun tekstin, josta voisi poimia useitakin brändiattribuutteja.

Seinäjoen rytmikorjaamo on hulpea esimerkki eteläpohjalaisesta uskalluksesta ja tahdosta nähdä rujo öljyn, rasvan ja dieselin katkuinen postiautojen korjaushalli aivan uudenaikaisessa, luovassa käytössä. Yhdestä maan suosituimmasta rock-klubista on syntynyt rytmimusiikin tapahtumien, koulutuksen, tutkimuksen ja luovien alojen yritysten keskus. (Rytmikorjaamo 2012f)

Brändin on hyvä sijaita fyysisesti jossain, sillä paikoilla on ihmisille vahva merkitys. Paikan kautta brändi saa tavallaan juuret, jotka vahvistavat sen identiteettiä. Paikan historia ja sen kerrokset erilaisine tarinoineen luovat elämyksellisyyttä. (Stenros 2005, 62).

Ympäristöä voi käyttää ilmaisemaan brändin luovuutta ja tukemaan sen identiteettiä (Groves 2010, 12). Brändin identiteetti sisältää ne miellelyhtymät, joita siihen

toivotaan liitettävän ja joita ylläpidetään tarkoituksella (Isohookana 2007, 25). Identiteetillä pyritään luomaan brändin ja sen asiakkaan välille oma erityinen suhde (Isohookana 2007, 25). Esimerkiksi joku yllätyksellinen elementti brändin olemuksessa voi olla tehokas siteen luoja (Gobé 2009, 191). Vahva identiteetti ja hyvä sisäinen yrityskuva parantavat myös ilmapiiriä ja lisäävät henkilöstön viihtyvyyttä tilassa (Isohookana 2007, 28).

Yrityksen toimitilat viestivät voimakkaasti yrityksen olemuksesta ohikulkijoille ja asiakkaille. Sisustuksella voidaan vaikuttaa siihen kuvaan, joka sekä henkilökunnalle että vierailijoille yrityksen identiteetistä tulee. Toimitilat voivat viestiä esimerkiksi ajan henkeä tai luovuutta. Esteettisyyden ja toimivuuden tulee kulkea käsi kädessä: arvojen viestimisen lisäksi niiden on oltava inspiroivia ja työntekoa helpottavia. Isohookana listaa arkkitehtuurisia ominaisuuksia, jotka viestivät mielikuvaa yrityksestä. Näitä ovat muun muassa rakennuksen koko ja muoto, piha-alueet, opasteet, aulatilat, työhuoneet, kalustus, valaistusratkaisut, värit ja materiaalit, viherkasvit, taideteokset, tuoksut ja siisteys. (Isohookana 2007, 215.)

Ihmisillä on rakennuksia kohtaan erilaisia tunteita (Linnanmäki 2007, 87). Esteettinen elämys perustuu sen herättämään tunteeseen. Elämys on kokemusperäinen ja jää muistiin tarinan kaltaisena. Tilan avulla voidaan luoda tapahtumatarina, jossa tila on elämysnäyttämö ja tuotteet ja kokija ovat osallisina. Esimerkiksi myymälässä tilakokemuksen vuorovaikutteisuutta voi käyttää hyväksi: ostamalla jotain voi viedä osan elämyksestä kotiin mukanaan. (Stenros 2005, 54–55) Tilan kertoma mielenkiintoinen tarina voi vetää mukanaan luovuutta pursuavaan mielentilaan. Toisaalta myös tila, jossa ei ole lainkaan virikkeitä voi olla inspiroiva (Groves 2010, 12).

Arkkitehtuurin keinoin voidaan tukea siis tukea brändiä sekä laajentaa sen vaikutavuutta tila- ja ympäristökokemuksella (Stenros 2005, 17). Brändin tilan tai myymälän sisustuksessa voidaan käyttää myös sanatonta viestintää. Aisteja stimuloiva ympäristö voi rohkaista ihmisiä näkemään asioita uusin silmin – usein muidenkin kuin näköaistin avulla (Groves 2010, 12). Tila kannattaakin suunnitella kokonaiselämykseksi myös immateriaalisella puolella, esimerkiksi musiikin keinoin (Stenros 2005, 17). Esimerkiksi valokuvat tai näyttö, jossa esitellään kaukomatkoita, vie asiakkaan hetkeksi nautinnollisiin mielikuviin ja haaveisiin – ja saa

asiakkaan yhdistämään mielihyvän brändin identiteettiin (Gobé 2009, 84.) Stenros (2005, 17) antaa esimerkin, jossa itse rakennus vaikuttaa yksilön musiikkielämykseen niin, että fyysinen tilakokemus voi jäädä jopa toissijaiseksi. Tukiaisen (2010, 10) mukaan mikä tahansa tila hyötyy moniaistisuuden lisäämisestä.

Gobé (2009, 70–73) tarkastelee yksityiskohtaisemmin aistien huomioimista tilaelämyksessä. Aistielämykset ovat välittömiä, vaikuttavia ja tehokkaita, mutta niitä ei ole juurikaan käytetty tuotemerkkien rakentamisessa. Kaikkien viiden aistin kautta voidaan vedotaan tunteisiin, ja juuri tunne luo sitoutumisemme brändiin. Brändin rakentamisessa kannattaakin kysyä kysymyksiä aistien kannalta. Mitä musiikkia soitetään? Mitkä värit luovat tarkoituksenmukaisen mielialan? Voisiko ruoan tarjoilemisella vaikuttaa asiakkaiden toimintaan? Voisiko jokin tuoksu luoda toivottuja miellelyhtymiä brändiin? Ja loppujen lopuksi, mikä on liikaa, ettei asiakas ala ärsyyntymään?

Tutkiessani tilasuunnittelua ja elämyksellisyyttä osana brändiä huomasin, että vain harvoissa lähteissä puhuttiin sisustussuunnittelusta sen perinteisessä merkityksessä. Kalusteet, värit ja materiaalit oli suurilta osin jätetty tutkimusten ulkopuolelle. Sen sijaan tilaa tulkittiin elämysten, kokemusten ja aistien kannalta. Aloin pohdintaan, tarvitsemmeko nykymaailmassa aina valtavasti aistien stimulointia – onko se sisustuksen suhteen tarpeellista? Vai voisiko elämys olla myös pelkistetty, ärsykkeistä vapaa ja tarinaton tila kaiken stimulaation keskellä? Lähteissä painotettiin elämyksellisyyttä, mutta jätettiin yksilöimättä keinot sen saavuttamiseen. Stenros (2005, 56) puki ajatukseni sanoiksi mainitsemalla, ettei tässä elämystalouden maailmassakaan kaiken tarvitse olla ylimerkityksellistä: oikea tapahtuma oikeissa puitteissa synnyttää kokemuksen, joka jää muistiin.

5.4 Yhteisön luova tila

Koska Rytmikorjaamo on luovien alojen keskus, tarkastelen myös aulatilaa luovien ihmisten käyttöön tarkoitettuna tilana. Toimeksiantajat Puhilas ja Hietanen (2012c) määrittelivät, että Rytmikorjaamo on imagoltaan pyrkimässä pelkästä rytmimusiikkialan keskukselta kohti kaikkien luovien alojen keskusta. Tarkastelen siksi tässä

opinnäytetyössä tilaa enemmänkin luovien alojen kuin rytmimusiikkialan näkökulmasta.

Aula ei ole varsinaisesti työtila, mutta se yhdistää eri ammattikuntien luovia ihmisiä. Havainnoidessani huomasin, että aulassa pidetään paljon pieniä palavereja kahvin tai lounaan merkeissä. Tässä mielessä sitä voi pitää luovana tilana. Rytmikorjaamo -brändi haluaa esittäytyä luovana, joten erityisesti sen sisääntulo ensivaikutelmineen sekä koko aula yhteisenä oleskelutilana tulisi ilmentää luovuutta.

Ennen luovan tilan määrittelyä tarkastelen hetken luovuuden olemusta. Luovuus on muutosvoima, joka synnyttää jotain uutta (Paulus & Nijstad 2003, 18). Luovuuden ajatellaan usein olevan yksilön itseilmaisuuksiin liittyvä termi, mutta lähivuosina se on alettu nähdä entistä enemmän yhteisön voimavarana (Pigrum 2009, 14). Luovuus on meille ominaista ja synnynnäistä, onhan ihmisen eloonjääminen vahvempien lajien joukossa pitkälti luovuuden ansiota. Erehdyskin voi tuottaa uusia ideoita; virhettä seuraa uusi, luovempi yritys. Luovuus edellyttää kykyä sietää epävarmuutta, koska lopputuloksesta ei koskaan ole varmaa tietoa. (Tukiainen 2010, 26.)

Luovaksi tilaksi voidaan kutsua paikkaa, joka ilmentää luovuutta, paikkaa jossa on luovaa toimintaa, tai luovaa mielentilaa. Sekä fyysinen että kulttuurinen ympäristö voi edistää tai estää luovuutta (Groves 2010, 10). Luovaan työhön kuuluu ajatusten jakaminen. Jokainen työpaikka tarvitsee yhteistoimintatilan, jossa tietoa rakennetaan ja jaetaan (Tukiainen 2010, 103; Groves 2010, 12). Luovat työtilat menevät perinteistä työtilaa askeleen edemmäs: tila voi olla rakennettu jonkin teeman mukaan, se innostaa ihmisiä, saa heidät rentoutumaan tai tuntemaan olevansa osa yhteisöä. (Groves 2010, 13.). Tukiainen (2010, 103) toteaa, että epävirallisissa tiloissa ja löhöilynurkissa luovia ajatuksia jaetaan helpoimmin.

Luovuus tarvitsee myös paikan, jossa aivot voivat inspiroitumisen ja keskittymisen jälkeen levätä ja joka on tarkoitettu pohdinnalle (reflection). Tällainen voisi olla vaikkapa miellyttävä nurkka, johon voi vetäytyä pitämään taukoa. (Groves 2010, 13.). Tukiainen (2010, 102) kuvaa tällaista paikkaa uneksimis- ja kuvittelutilaksi. Tilan perimmäinen lähtökohta olisi pesämaisyyttä: materiaalit olisivat pehmeitä ja miellyttäviä koskettaa.

Brown (2009, 35–36) kuvailee design thinking –ideologiaan kuuluvia projektihuoneita (design thinking space), joissa kussakin suunnitellaan yhtä tuotetta. Luova projektihuone on tietylle asialle varattu fyysinen tila, joissa on esillä runsaasti tutkimustietoa, valokuvia, kuvituksia, konseptisuunnitelmia ja niin edelleen. Sanders (2011, 3) kutsuu tätä yhteisön yhteiseksi luovaksi tilaksi (co-design space). Kun materiaali on visuaalisesti kaiken aikaa nähtävillä, edistää se luovuutta ja ideoiden yhdistelyä, ja auttaa näkemään kokonaisuuden paremmin. Luovaa projektia ei pitäisikään piilottaa muistikirjoihin ja tietokoneen tiedostoihin. (Brown 2009, 35–36.)

Luovassa työtilassa on tilaa myös leikille ja kokeiluille. Leikkisä ja humoristinen ympäristö, jossa ihmiset rentoutuvat ja alkavat hulluttelemaan, voi herättää luovuuden. Hauskat ympäristöt piristävät ja auttavat ihmistä löytämään yhteyden työtovereiden lisäksi omaan sisäiseen lapseensa. (Groves 2010, 14.)

Luovan tilan käsitteeseen liittyy monenlaisia näkemyksiä. Aulatilán suunnittelua varten pyrin etsimään elementtejä, joilla tilassa pystyttäisiin ilmentämään luovaa ilmapiiriä. Tässä vaiheessa pohdin, toisinko suunnitelmassa tilaan luovuutta inspiraation, stimulaation, levollisuuden vai yhteistoiminnallisuuden näkökulmasta. Aulatilaa voisi olla mahdollista tuoda jonkinlaisia luovia soppeja, mikäli kokonaisvaltainen luovuus olisi mahdotonta toteuttaa. Totesin tulevasta osallistavasta workshopista saatavan käyttäjätiedon ja -toiveiden viitoittavan päätöksentekoani.

6 OSALLISTAVIEN MENETELMIEN PERUSTEITA

Aloitin muotoiluprosessin tutkimalla muotoilun tämän hetkistä tilaa ja menetelmiä tiedonhankinnan suunnittelua varten. Luvussa 6 perehdytään käyttäjäkeskeiseen ja ihmiskeskeiseen muotoiluun (6.1), muotoilun ja suunnittelumenetelmien muuttuvaan tilaan (6.2), esitellään osallistavan suunnittelun perusteita (6.3), yhteisöä osana tilan suunnittelua (6.4), sekä osallistavan suunnittelun työvälineitä (6.5). Lopuksi määritellään osallistavan suunnittelun tavoitteet (6.6).

6.1 Käyttäjäkeskeinen ja ihmiskeskeinen suunnittelu

Tällä hetkellä muotoilun kentällä käytetään suuressa määrin käyttäjäkeskeisiä suunnittelumenetelmiä. Käyttäjätiedon keruun menetelmiä ovat muun muassa valmiit aineistot, haastattelut, itsedokumentointi sekä havainnointiperusteiset menetelmät. Keruun jälkeen saatu tieto mallitetaan suunnittelun tarpeisiin esimerkiksi käyttötapauskaavioiden, skenaarioiden tai samankaltaisuuskaavioiden mukaan: näin käyttäjätietoa on mahdollista tulkita systemaattisesti. Käyttäjätutkimuksien tarkoitus on saada suunnittelija ymmärtämään tuotetta käyttäjän näkökulmasta. (Huotari ym. 2003, 12–22.)

Käyttäjäkeskeisen tiedon keruussa voi olla monenlaisia painopisteitä, joilla pyritään ymmärtämään käyttäjää: ihmisten yleiset tarpeet, ihmisten suhteet tuotteisiin, tuotteiden käytön miellyttävyys ja niin edelleen. Nämä kaikki perustuvat ideaan, että tuotteiden pitäisi tyydyttää ihmisten tarpeet ja siten tutkimusten painopiste pyörii näiden tarpeiden ympärillä. Oleellista onkin laajentaa näkökulmaa ja ottaa huomioon käytettävyyden lisäksi ihmisten emotionaaliset, aistilliset, henkiset, sosiaaliset ja nautinnolliset tarpeet. (Battarbee 2004, 38.)

Brownin (2009, 40) mukaan käyttäjälähtöisen suunnittelun ongelma on se, etteivät ihmiset oikeasti osaa tunnistaa ja ilmaista tarpeitaan, jos heiltä kysytään mitä he haluavat. Tästä syystä perinteiset kohderyhmäselvitykset ja markkinatutkimukset eivät aina tuota kovin merkittäviä näkökulmia suunnittelutyöhön. Käyttäjälähtöiset menetelmät voivat olla hyödyllisiä vaikkapa tuotteen ominaisuuksien parantelussa, mutta ne eivät johda käänntekeviin, mullistaviin luovuuden läpimurtoihin.

(Brown 2009, 40). Sanders (2002, 3) toteaa, että käyttäjäkeskeisessä (user-centered) suunnittelussa on pyritty tutkimaan, mitä ihmiset käyttävät, tekevät, ajattelevat tai sanovat. Ihmiskeskeisessä (human-centered) suunnittelussa pyritään näkemään, mitä ihmiset luovat, tietävät, tuntevat ja unelmoivat.

Sekä käyttäjälähtöisessä että osallistavassa suunnittelussa pyritään vastaamaan loppukäyttäjän tarpeeseen tuotteesta tai palvelusta. Sanders (2002, 1) on määrittellyt näiden kahden eroksi sen, että käyttäjälähtöisessä suunnittelussa suunnitellaan käyttäjää *varten*, kun taas osallistavassa suunnitellaan yhdessä käyttäjän *kanssa*. Käyttäjälähtöisen suunnittelun avulla esimerkiksi kerätään tietoa asiakkaista erilaisten tutkimuksien avulla ja hyödynnetään sitä tuotekehityksessä ja markkinoinnissa (Lammi 2005, 24). Suunnittelija toimii välittäjänä käyttäjän ja kehitettävän tuotteen välillä ja pyrkii tulkitsemaan käyttäjän tarpeita muotoilun tavoitteiden kautta, mutta hänen roolinsa pysyy jokseenkin etäisenä. Käyttäjä ei tällöin ole todellisuudessa osa kehittäjätiimiä. Osallistavassa suunnitteluprosessissa suunnittelijan ja käyttäjän roolit sekoittuvat ja käyttäjästä tulee todellinen osa kehitystä. (Sanders 2002, 1.)

Niin sanotut muotoiluluotaimet on kehitetty käyttäjälähtöisyyden osoittauduttua osittain puutteelliseksi menetelmäksi. Luotainten, eli käyttäjien itsedokumentoinnin avulla käyttäjä voi osallistua suunnitteluprosessiin. Tietoa analysoimalla pyritään ymmärtämään käyttäjää paremmin ja saavuttamaan inspiroivampia ratkaisuja. Menetelmän tarkoitus on lisätä tuotteen käytettävyyden näkökulmiin ihmiskeskeinen, emotionaalinen aspekti ja elämys. (Mattelmäki 2006, 32.)

Käyttäjälähtöisyydessä muotoilija osaa ottaa huomioon esimerkiksi ergonomian ja käytettävyyden, työturvallisuuden, asennettavuuden ja huollettavuuden (Lammi 2005, 31). Nämä ovat sellaisia sektoreita, joilla muotoilijan ammattitaito on korvaamatonta. Itse näkisinkin, että osallistava suunnittelu toimii parhaiten ideoiden tuottajana prosessin alkuvaiheessa, ja käyttäjälähtöisyyden näkökulmat sekä kerätyn tiedon tulkintamenetelmät voidaan sisällyttää sitä seuraavaan muotoiluprosessiin. Nähdäkseni paras tulos saattaisi syntyä yhdistämällä molemmat menetelmät.

6.2 Muuttuva muotoilu: kerskakuluttamisesta osallistumiseen

Bisnesympäristö on muutoksessa: siirrymme perinteisestä hierarkia- ja valtakeskeisyydestä entistä enemmän verkostoitumisen suuntaan (Sanders 2002, 2). 1900-luvun teollistumisen vallankumous ei luonut ainoastaan tuotteita, vaan myös kulutusyhteiskunnan, jossa kuluttajat olivat massatuotteiden passiivisia vastaanottajia (Brown 2009, 113). Viime vuosina, tietoyhteiskunnan kehittyessä, ihmisten tietoisuus kuluttamisen eri puolista ja heidän vaatimustasonsa ovat kasvaneet radikaalisti. Kuluttajat haluavat tietää tuotteiden alkuperän, suhtautuvat eri brändeihin eri tavoin, haluavat päättää millaisia tuotteita heille tarjotaan, ja olettavat suhteensa tuotteen myyjään jatkuvan myös ostotilanteen jälkeen (Brown 2009, 177–178). Kuluttajat eivät enää halua olla vain passiivisia kohteita, vaan osa tuotteita ja palveluita kehittävää verkostoa (Sanders 2002, 2; Brown 2009, 177; Stenros 2005, 164). Tukiainen (2010, 54) kutsuu tätä osallisuusyhteiskunnaksi, Stenros (2005, 164) luovan toiminnan maailmaksi ja tiedonvaihtoyhteiskunnaksi.

Internetin kautta osallistuminen ja mielipiteen saaminen kuuluville on tullut mahdolliseksi jokaiselle (Sanders 2008, 5). Itse näkisin, että erityisesti sosiaalinen media: Facebook, Twitter, blogit, keskustelupalstat ja niin edelleen ovat mahdollistaneet ja jopa ruokkivat osallistumisen tarvetta. Stenros (2005, 31) mainitsee, että internetissä kuluttajat muodostavat yhteisöjä suosikkibrändiensä ympärille: he antavat kiitosta, ottavat kantaa ja arvostelevat, eli alkavat toimia kuin omistajat tai yhteisön jäsenet. Osallistuminen vahvistaa jaettua kokemusta ja yhteenkuuluvuutta.

Kuluttajien halu ostaa mieluummin kokonaisvaltaista palvelua kuin pelkkä tuote on pienentänyt tuotteen ja palvelun välisiä eroja: tuote on muuttumassa palveluksi ja palvelu elämykseksi (Brown 2009, 178–184). Yhteiskunta on siirtymässä nopeasti kohti elämysyhteiskuntaa, jossa kaikki on yksilön tarpeiden mukaan tehtyä (Brown 2009, 121). Samalla yritysten työ muuttunut yksittäisten tuotteiden ja palvelujen tuottamisesta asiakkaiden huomioon ottavien palvelukokonaisuuksien suunnitteluun (Eriksson 2006, 116). Stenros (2005, 16) kutsuu tätä elämysmuotoiluksi (experience design) ja Vaajakallio, Mattelmäki, Lehtinen, Kantola & Kuikkaniemi (2009, 3) palvelumuotoiluksi (service design). Palvelumuotoilussa käytetään runsaasti osallistavia menetelmiä.

Muuttuvassa bisnesmaailmassa toimijoiden täytyy luovia yhtä aikaa niin globaalissa kuin paikallisessakin ympäristössä ja selviytyä monikulttuurisuuden haasteista. (Bello 2007, 22.) Ihmisten kokemusten tiedostaminen ja monikulttuurisiksi muuttuvat markkinat tuovat jatkuvasti suunnitteluprosessiin uusia vaatimuksia (Mattelmäki 2006, 27). Monikulttuurisuus ja globalisaatio on luonut myös uuden muotoilusuuntauksen, fuusiomuotoilun (fusion design), jossa kansainväliset ja lähikulttuuriset aiheet sulautuvat yhteen (Stenros 2005, 16). Muotoilukentän toimijat näkevät, että osallistavilla suunnitteluprosesseilla saadaan aikaan lupaavimpia tuloksia myös näillä osa-alueilla (Bello 2007, 22).

Tiivistetysti: muotoilu on siirtymässä estetiikan ja emootioiden aikakaudelle, jossa konsepteilla, elämyksillä ja tarinoilla on itse tuotetta suurempi arvo. Asiakkaiden ymmärtäminen tai teknologian hallitseminen eivät enää riitä, kun tuote- tai palvelukokemukselta edellytetään tunnepohjaisuutta. Tunnereaktiot eli elämykset sitouttavat käyttäjän. (Stenros 2005, 19, 52.). Kuviossa 5 olen vapaasti suomentanut Sandersin (2008, 7) havainnollistavan kuvauksen perinteisistä ja nousevista muotoilukäytännöistä. Perinteiset muotoiluopit keskittyvät tuotteiden, nousevat muotoiluopit tarkoituksen muotoiluun.

Perinteiset muotoiluopit keskittyvät "tuotteiden" muotoiluun	Nousevat muotoiluopit keskittyvät "tarkoituksen" muotoiluun
Visuaalinen kommunikaatio Sisustussuunnittelu Tuotesuunnittelu Informaatiomuotoilu Arkkitehtuuri Suunnittelu	Elämyksen muotoilu Tunnemuotoilu Vuorovaikutuksen muotoilu Kestävä kehitys Palvelumuotoilu Muutoksen muotoilu

Kuvio 5. Kuvaus perinteisistä ja nousevista muotoilukäytännöistä. Sanders 2008, 7. Suomentanut Ylä-Illomäki.

6.3 Osallistava suunnittelu

Ensimmäisessä keskustelussa Rytmikorjaamon henkilökunnan kanssa (Puhilas & Hietanen 2012a) kerrottiin, että aulatila tarvitsee muutosta, ja useiden omistajien vuoksi suunnitteluun vaikuttavia tahoja on useita. Tilasta oli jo aiemmin teetetty sisustussuunnitelma, mutta se ei kokonaisuudessaan ole miellyttänyt. Näistä syistä aloin harkita osallistavan suunnittelun käyttämistä. Kun yhteisön jäsenet saavat osallistua tilan tuottamiseen, kokevat he sen enemmän omakseen (Sanoff 2008, 59-61). Yhteistyöllä syntynyt lopputulos on varmemmin kaikkia osallisia miellyttävä. Kun kyseessä on vielä luovien alojen ammattilaisten paikka, tuntui luonnolliselta siirtää osavastuu ideoinnista heille osallistamisen kautta.

Vivahde-eroistaan huolimatta sekä englanninkielinen termi *participatory design* (sanatarkasti osallistuva muotoilu) että *co-design* (sanatarkasti yhdessämuotoilu) tarkoittavat tässä opinnäytetyössä osallistavaa muotoilua tai suunnittelua. Koska osallistaminen on muotoilun kentällä vasta nouseva ilmiö, näyttäisi siltä, että terministö ei vielä ole täysin vakiintunut. Lähdekirjallisuutta tutkiessani huomasin, että kirjoittajasta riippuen termeillä oli useita erilaisia suomennoksia. *Co-design* – käsitteen on Tukiainen (2010, 54) suomentanut *kanssamuotoiluksi* ja Vaajakallio ym. (2009, 7) käyttää termiä *yhteissuunnittelu*. *Co-creating*, *yhdessä luominen* tai Vaajakallio ym. (2009, 7) mukaan *luova yhteistyö*, on sen sijaan hyvin laaja käsite, joka voi tarkoittaa lähes mitä tahansa kahden tai useamman henkilön yhteistä luovaa toimintaa (Sanders & Stappers 2008). *Co-experience* viittaa yhteiseen, elämykselliseen suunnitteluun (Battarbee 2004, 115). Läheisesti osallistamiseen liittyy myös *yhteistyön* (*collaboration*) käsite.

Käsite osallistavasta suunnittelusta (*participatory design*, PD) syntyi jo 70 –luvun alussa, kun tietoteknisten ohjelmistojen kehittäjät Skandinaviassa alkoivat tehdä yhteistyötä käyttäjien kanssa paremman laadun saavuttamiseksi (Sanoff 2008, 58, Battarbee 21). Osallistavaa suunnittelua on perinteisesti käytetty paljon tietotekniikan parissa, josta se on laajentunut muotoilun, teollisuuden ja informaatioteknologian pariin (Sanoff 2008, 57) sekä tilasuunnitteluun, arkkitehtuuriin ja palvelumuotoiluun (Sanders, Brandt & Binder 2010, 1). Sanoff (2008, 57) näkee osallistamisen juuret niinkin syvällä kuin demokratiassa: meillä kaikilla oltava oikeus äänestämiseenkin, miksei sitten muihin päätöksiin yhteisöissämme?

Osallistavat suunnittelumenetelmät (participatory design, co-design, co-creating) perustuvat siihen, että kaikki ihmiset ovat luonnostaan luovia (Sanders 2002, 1; Winsor 2006, 15). Modernissa yhteiskunnassa elämiseen ja työn tekemiseen tarvittava luovuus on kuitenkin vähentynyt aikataulujen ja suoralinjaisten, ennalta arvattavien työtehtävien myötä. Päästäkseen takaisin luonnolliseen luovaan tilaan ihmisen on päästettävä irti näistä aiemmin opituista malleista ja hierarkioista. (Winsor 2006, 15-16.)

Hyysalo (2009, 94) esittää erittäin yksinkertaistetun version osallistamisesta, ja käyttää siitä nimeä käyttäjäyhteistyö. Hänen mukaansa osallistaminen voi tarkoittaa käyttäjän kanssa keskustelemista tuotekehityksen aikana, varsinkin jos kehittäjä ei tunne alaa hyvin. Hän mainitsee hyviksi osallistamismenetelmiksi erilaiset ongelmalistaukset ja työkulkujen mallintamisen. Erikseen Hyysalo (2009, 102) mainitsee käyttäjän suoran osallistumisen suunnittelutyöhön, jolloin käyttäjä voi tulla erillisiin suunnittelupalavereihin kommentoimaan kehkeytyviä ratkaisuja. Tukiainen (2010, 54) esittelee toisen ääripään: kanssamuotoilu voi olla sitä, että yksilö suunnittelee tuotteen kokonaisuudessaan ja yritys vain valmistaa sen. Itse näen Hyysalon molemmat yllämainitut vaihtoehdot käyttäjälähtöiseen suunnitteluun kuuluviksi. Nähdäkseni hänen versionsa osallistamisesta on oikeastaan vain käyttäjän kanssa kommunikointia, eikä käyttäjä todellisuudessa pääse luomaan tai visioimaan mitään uutta. Tukiaisen esimerkki taas sulkee pois muotoilijan ammatillisen osaamisen ja antaa päätöksenteon osaamattomiin käsiin.

Vaikka osallistavassa suunnittelussa tulevien käyttäjien annetaan toimia asiantuntijoina, on koulutetuilla asiantuntijoilla ja muotoilijoilla edelleen tärkeä rooli. Heillä on ammattitaitonsa kautta tietoa ja taitoa, he hallitsevat muotoiluprosessin ja tuotekehityksen vaiheet sekä liiketoiminnallisen näkökulman. (Sanders & Stappers 2008, 8). Muotoilijat eivät kuitenkaan pysty enää toimimaan yksin monialaisten haasteiden edessä esimerkiksi palvelumuotoilun saralla, vaan eri alojen asiantuntijoiden muodostamat työtiimit ovat tarpeen (Vaajakallio ym. 2009, 7). Risto Eräsääri (2006, 31) kirjoittaa, että modernissa maailmassa asiantuntijoiden rooli on muuttumassa ja heistä on tulossa ylhäältäpäin ohjeistajien sijaan välittäjiä, ajatustenki- teyttäjiä ja järjestelijöitä tiedon ja ihmisten välille. Yhden alan erityisosaaminen ei näyttäisi enää olevan riittävää.

Omalta kohdaltani tämä herätti miettimään, pitäisikö meidän muotoilijoina laajentaa näkökulmaamme enemmän yhteisölliseen suuntaan. Usein jo kouluttautumisen vaiheessa valitsemme erityisalan, jonka parissa suoritamme suunnittelutehtäviä mekaanisesti. Uudenlaisessa asiantuntijuudessa muotoilija ei ole vain yksilö, joka kehittää yhtä tuotetta tai kohdetta, vaan laajemman tiedon omaava asiantuntija. Muotoilijana toimiminen aktiivisesti yhteisön keskuudessa tuntuisi omalla kohdallani paremmalta vaihtoehdolta, kuin yksityisessä toimistossa puurtaminen.

6.4 Yhteisö tilan suunnittelijana

Rytmikorjaamalla osallistavan suunnittelun fokuksena oli yhteisön yhdessä luoma tila. Suunniteltava tila toimii paremmin ja tehokkaammin, mikäli yhteisö on saanut osallistua sen luomiseen, eikä tule kohdeksi pelkästään passiivisina kuluttajina. Osallistamalla itse ympäristön luomiseen ihminen luo siihen tunnesiteen, ja mitä tärkeämmäksi jokin paikka henkilölle tulee, sitä motivoituneempi hän on suojelemaan ja huoltamaan sitä. Oman ympäristön luominen yhdessä luo myös vahvan yhteisöllisyyden tunteen, joka auttaa yhteisöä ratkaisemaan muitakin ongelmiaan. (Sanoff 2008, 59-61.)

Ideologiana osallistava suunnittelu on ammattikuntien rajoja rikkovaa, sillä se perustuu yhteisön, suunnittelijoiden ja muiden sidosryhmien yhteiseen luovuuteen. Siinä suunnitteluprosessin eri vaiheissa otetaan mukaan toimintoihin henkilöitä, jotka eivät ole muotoilun ammattilaisia. Yleensä prosessissa on mukana paljon ihmisiä, joilla on erilaiset taustat, kokemukset, kiinnostuksenkohteet sekä omat roolinsa prosessissa. (Sanders ym 2010, 1.). Kokemukset ovat osoittaneet, että käyttäjäytyvyisyys ei kumpua siitä, miten käyttäjän tarpeet on onnistuttu kohtaamaan, vaan siitä tunteesta joka käyttäjälle tulee hänen saadessaan osallistua päätöksentekoon (Sanoff 2008, 67). Toisaalta, kukaan ei halua huonoa tuotetta, vaikka saisi osallistua sen suunnitteluun (Brown 2009, 192).

Luvussa 5.4. käsittelen luovuutta. Usein luovuutta tutkitaan vain yksilöön liittyvänä piirteenä. Innovaatioiden kehittelyyn tarvitaan kuitenkin monen eri alan ammattilaisia, jolloin ryhmässä tapahtuva luovuus on tarpeen jossain prosessin vaiheessa (Paulus & Nijstad 2003, 18; Brown 2009, 26-27). Todellista luovuutta esiintyy, kun

yhteisön ihmiset toimivat vuorovaikutuksessa toistensa ja ympäristön kanssa (Tukiainen 2010, 27). Työryhmän rakenne ja tapa toimia vaikuttavat jäsenten luovuuteen ja aikaansaannoksiin ratkaisevasti: mikäli ryhmä on liian homogeeninen ja toiminut pitkään yhdessä, voi ajattelu kangistua ja kaventua liiaksi (Tukiainen 2010, 30). Mitä enemmän ryhmässä on erilaisista lähtökohdista tulleita ihmisiä, sitä luovempaa sen toiminta on, mutta samalla erilaisuus voi aiheuttaa ryhmässä jännitteitä ja mielipide-eroja. Ryhmässä tapahtuvan luovuuden onkin oltava hyvin suunniteltua ja johdettua. (Paulus & Nijstad 2003, 21.)

Suunnitellessani osallistavaa workshopia Rytmikorjaamalla työskenteleville, en etukäteen tiennyt juuri mitään ryhmän koostumuksesta. Olin kuitenkin iloinen siitä, että kyseessä oli luovia ihmisiä luovien alojen yrityksistä, ja toivoin että heillä olisi jonkinlaista kokemusta suunnitteluprosesseista ja luovasta työstä. He työskentelevät samassa rakennuksessa ja tapaavat samoissa sosiaalisissa tiloissa (kuten aulassa) mutta eivät varsinaisesti työskentele ryhmänä. Toiveenani oli, että yhteiseen päämäärään, aulan viihtyisyyteen ja toiminnallisuuteen, pyrkiminen lähentäisi yhteisön jäseniä toisiinsa.

6.5 Osallistavan suunnittelun työvälineet

Koska bisnesmaailma on siirtynyt yhä enemmän yhteistoiminnallisuuteen, kuten luvussa 6.2 kerrotaan, ovat uudet muotoilun työskentelyvälineet välttämättömiä. Osallistavan suunnittelun perususkomuksiin kuuluu, että jokaisella yksilöllä on jotain annettavaa muotoiluprosessiin, mikäli heille annetaan tarvittavat työkalut itsensä ilmaisuun (Sanders 2002, 1). Uudenlaiset työvälineet ovat usein tarpeen silloin, kun perinteinen tiedonhankinta asiakkaasta ei anna riittävää informaatiota (Sandberg 2011, 293) ja niiden tarkoitus on auttaa käyttäjää ilmaisemaan ajatuksiaan, tunteitaan ja unelmiaan (Sanders ym. 2010, 1–4.). Tyypillisesti tällaiset työvälineet ovat yleensä tuotteliaita, visuaalisia ja leikkisiä (Vaajakallio 2010, 2).

Osallistamista käytetään nykyään laajasti eri aloilla kaupallisiin, tutkimuksellisiin ja yhteisöllisiin tarkoituksiin, joten tarvitaan monenlaisia työvälineitä ja tekniikoita. (Sanders ym. 2010, 1). On mahdotonta esitellä tarkemmin jokaista tekniikkaa, mutta nimeän tässä muutamia. Tietoteknisellä alalla on perinteisesti käytetty proto-

tyyppipajoja, ja sen pohjalta on vähitellen jalostettu muotoilun laboratorioita ja yhteistyöpajoja, muotoilupelejä tai skenaarioiden piirtämistä draaman ja teatterin keinoin. Sanders on kehittänyt visuaalinen työvälineistön nimeltä MakeTools, jonka työvälineitä ovat työpajat, 2D –kollaasit, aikajanat, kartoitukset, mallien tekeminen, päiväkirjat, erilaiset korttimenetelmät ja niin edelleen. Vaajakallio (2010, 2) listaa uudenlaisina visuaalisina työvälineinä muun muassa draamatekniikat, tarinankerronnan ja erilaiset pelit.

Osallistavien tekniikoiden haasteena on niiden toimiminen niin, että muotoilua tuntemattoman henkilön on mahdollista antaa panoksensa ammattimaiseen muotoiluprosessiin. Usein parhaimmat tulokset syntyvätkin tekniikoiden yhdistämisellä ja soveltamisella, esimerkiksi yhdistämällä muotoiluluotaimen päiväkirjat osallistavaan työpajaan tai prototyypipajaan. Työvälineistöksi (toolkit) kutsutaan työvälineiden kokoelmaa, joita yhdistelemällä pyritään saavuttamaan sen hetkiset tavoitteet. (Sanders ym. 2010, 2.) Sandberg (2011, 296) toteaa, että työpajan tulosten on inspiroitava muotoilijaa, ja tämän tavoitteen saavuttamiseksi työvälineitä voidaan muuttaa tai vaihtaa tarvittaessa vaikka kesken prosessin. Työvälineistön ja tietyn tekniikan yhdistämisestä voi parhaimmillaan syntyä uudenlainen metodi tietyn tarkoitusta varten (Sanders ym. 2010, 4).

Työvälineistön valinnassa tulee kiinnittää huomiota siihen kokonaisvaltaiseen elämykseen, jonka osallistajat tulevat käymään läpi. Jokaisen työvaiheen tulisi valmistella heitä seuraavaa vaihetta varten. (Sanders ym. 2010, 4.) Samoin kuin käyttäjäkeskeisessä suunnittelussa (Huotari ym. 2003, 20) osallistavien metodien käyttäminen kannattaa sijoittaa suunnitteluprosessin varhaiseen vaiheeseen, esimerkiksi ideoinnin tuottamiseen (Sanders 2008, 3). Osallistavan tutkimuksen tarkoituksena on saada selville tuntematonta, aiemmin määrittelemätöntä ja odottamatontakin tietoa käyttäjien tarpeista. Samalla määritellään, mitä tulisi suunnitella ja mitä ei tulisi suunnitella. Varhaisen vaiheen osallistamista seuraa tavallinen muotoiluprosessi, jossa ideat kehitetään konsepteiksi ja edelleen tuotteiksi. (Sanders 2008, 3.)

Esimerkkinä osallistavasta työvälineestä esittelen tässä Visual Inquiry-metodin (visuaalinen tutkimus), jota käytin osittain osallistavan workshopin luomisessa. Se on tarkoitettu osallistujien tiedon ja asiantuntemuksen jakamiseen yhteisessä ses-

siossa. Sandberg (2011, 1–5) käyttää omassa Visual Inquiry –metodissaan tarralappuja, jotka mahdollistavat saadun informaation keräämisen ja uudelleen järjestyksen käsittekarttoihin. Osallistujat kirjoittavat eri värisille tarralapuille teemoittain kokemuksiaan eri aiheista kuten yrityksen toiminnot, käyttäjät, ongelmat, vahvuudet, muutokset ja unelmat, ja tulokset puretaan yhdessä keskustellen. Visuaalisen tutkimuksen tavoitteena on lisätä osallistujan sitoutumista ja yhteisön rakentamista.

Osallistavassa prosessissa voidaan kohdata erilaisia ongelmia. Muotoiluprosessia tuntematon henkilö voi juuttua pitkäksi aikaa ajattelemaan yhtä ainoaa, ensimmäistä ideaansa sen sijaan että tutkisi useita mahdollisuuksia. Ihmiset voivat kokea riittämättömyyttä, jos he tuntevat, etteivät ole riittävän kyvykkäitä suunnittelemaan, tai että eivät ole henkilöinä luovia. (Sanders & Westerlund, 2011, 1.) He saattavat myös pyrkiä saamaan työpajan tehtävät nopeasti tehtyä, ilman todellista kiinnostusta aiheeseen (Steen 2011, 164).

Koska osallistaminen on aina ihmisten välistä toimintaa, voi siinä osallistujien lisäksi suunnittelijan taholta ilmetä eettisiä tai periaatteellisia ongelmia (Steen 2011, 167). Suunnittelijalla voi olla liian suuri vaikutus siihen, mitä hän pyrkii osallistujilta saamaan. Suunnittelija voi valita työpajaan painotuksen, joka ei ole tehtävän tavoitteiden kannalta olennainen. Steenin (2011, 164) mielestä yksi osallistavan suunnittelun perusongelmista onkin se, kuinka suunnitteluprosessissa voidaan tasapainotella käyttäjien kiinnostuksenaiheiden ja muotoilijan omien päämäärien välillä? Jos päätöksenteko on joka tapauksessa suunnittelijan harteilla, poimiiko hän workshopin tuotoksista vain ne asiat, jotka palvelevat hänen omia ajatuksiinsa? Eettisiä ongelmia voi ilmetä myös tapauksissa, joissa osallistujat jakavat omia henkilökohtaisia, luottamuksellisia kokemuksiaan. (Steen 2011, 165.)

6.6 Osallistavan suunnittelun tavoitteet

Ensimmäiseksi osallistavan suunnittelun prosessissa on asetettava osallistamisen tavoitteet, esimerkiksi ideoinnin tuottaminen, asenteiden tunnistaminen tai tiedon levittäminen. On päätettävä miten toiminnoista, kuten workshoppeista, informoidaan. Jokaisessa suunnittelukohteessa tavoitteet ovat erilaiset, ja käytettävät osal-

listavat metodit on valittava niiden mukaan. Asiantuntijan roolina on tehdä osallistavan prosessin avulla aihe helposti ymmärrettäväksi niille, jotka eivät itse ole alan ammattilaisia. (Sanoff 2008, 62.)

Osallistavan workshopin suunnittelussa käytin hyväksi Sanoffin (2008, 62) listausta osallistamisen tavoitteista. Listausta on tarkoitettu pääasiassa yhteisön osallistamiseen ympäristösuunnittelussa, ja mielestäni se soveltuu hyvin tämän projektin tavoitteiden määrittelyyn. Sen mukaan osallistavan suunnittelun prosessissa kysytään viisi kysymystä: kuka, mitä, mihin, kuinka ja milloin.

- Kuka: mitä osapuolia osallistavaan suunnitteluun tulisi ottaa mukaan?
- Mitä osallistavan ohjelman tulisi sisältää?
- Mihin osallistavan suunnittelun tulisi johtaa?
- Kuinka ihmiset voivat osallistua?
- Milloin, eli missä vaiheessa suunnitteluprosessia osallistaminen tapahtuu?

Ensimmäisenä tarkastellaan, mitä osapuolia osallistavaan suunnitteluun tulisi ottaa mukaan? Joidenkin näkökulmien mukaan suurin hyöty on osallistaa tuotteen pääkäyttäjät (lead users, lead customers), koska he yleensä ovat innokkaimpia jakamaan ajatuksiaan muiden kanssa (Sanders & Stappers 2008, 5). Tähän sisältyy riski siitä, ettei pieni, valittu joukko kykene edustamaan koko yhteisöä. Koska tarkoitus oli saada työyhteisö kokemaan yhteenkuuluvuutta ja sitouttamaan heidät prosessiin, päätettiin yhdessä Puhilaksen ja Hietasen (2012b) kanssa kutsua paikalle kaikki Rytmikorjaamolla työskentelevät, eli heidän termistönsä mukaan ”asukkaat”. Vain muutaman poimiminen mukaan olisi luonut ihmetystä ja epätas-arvoa.

Toiseksi, mitä osallistavan ohjelman tulisi sisältää? Päätin pyrkiä hankkimaan osallistavalla workshopilla tietoa käyttäjistä sekä heidän toiveistaan tilan suhteen, ja saada heidät mukaan ideoimaan toimintojen sijoittelua. Rajasin workshopin aiheista pois sellaiset muotoilun osa-alueet, joilla asiantuntijuutta selkeästi tarvitaan, kuten kalusteiden muuntautumismuutokset, värimaailmat ja kalusteiden tyyllisuudet. Päätin sisällyttää tehtäviin niitä aiheita, joista käyttäjillä oli omakohtaista kokemusta ja näkemystä, kuten tilan hyvät ja huonot puolet, toimintojen sijoittelut ja elämyksellisyys.

Kolmanneksi, mihin osallistavan suunnittelun tulisi johtaa? Tärkeimpänä näkökohdaksi pidin osallistujien yhteistä kokemusta osallistumisesta ja sosiaalisesta elämyksestä. Yhdessä jonkin merkityksellisen luominen voimistaa sosiaalisia suhteita (Battarbee 2004, 116) Toivoin, että workshop johtaisi osallistujien tunteeseen siitä, että he ovat itse saaneet vaikuttaa ympäristöönsä, ja että prosessi vahvistaisi heidän yhteisöllistä identiteettiään. Toissijainen tarkoitukseni oli luoda workshopista käyttäjätiedoltaan ja ideoinniltaan runsas varten, ja että pystyisin osittain sen avulla määrittelemään sisustussuunnittelun tavoitteet. Parhaassa tapauksessa workshop tuottaisi pohjapiirustuksen, joka olisi sellaisenaan käyttökelpoinen.

Neljäs kysymys kuului, kuinka ihmiset voivat osallistua? Tässä projektissa visuaalisiin menetelmiin painottava workshop tuntui parhaalta vaihtoehdolta, joten osallistuminen oli mahdollista paikalle saapumalla ja annetut tehtävät tekemällä. Luovat ajatukset on usein helpoin esittää visualisoimalla ne jotenkin (Tukiainen 2010, 27). Workshopissa oli tarkoitus toimia tehtävästä riippuen sekä yksin että kahdenkolmen hengen ryhmissä, sekä esitellä tuotokset muille osallistujille. Osallistua voisi myös myöhemmin antamalla palautetta.

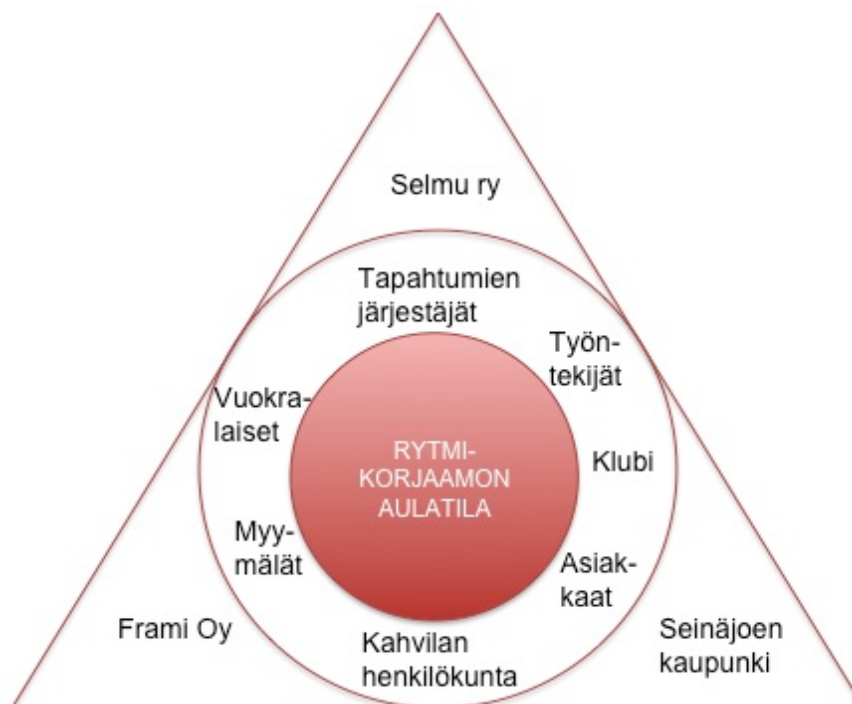
Viidenneksi, missä vaiheessa suunnitteluprosessia osallistaminen tapahtuu? Periaattessa osallistamisen voi sijoittaa mihin tahansa prosessin vaiheeseen – tai sitä ennen tai jälkeen. Sanders & Stappers (2008, 5) sekä Stenros (2005, 60) antavat esimerkkejä, joissa osallistamista käytetään tuotekehityksen jälkeen kustomoinnin tai räätälöinnin muodossa. Suurin hyöty saadaan, kun yhdessä suunnittelua käytetään aivan suunnitteluprosessin alussa ideointivaiheessa, ja mahdollisesti päätöksenteossa (Sanders & Stappers 2008, 5). Tässä projektissa tuntui luonnollisimmalta osallistaa ihmiset käyttäjätiedon hankintaa ja ideoinnin tuottamista varten heti prosessin alkuvaiheessa. Tarkoituksena oli myös, että osallistujat saisivat myöhemmin äänestää ja antaa palautetta luomistani sisustuskonsepteista, ja osallistua näin myös päätöksentekoon.

7 TIEDONHANKINTA OSALLISTAVAN SUUNNITTELUN AVULLA

Tämä luku jakaantuu kahteen osaan, ensiksi osallistavan workshopin suunnitteluun (7.1) ja toteutukseen (7.2). Toiseksi esitellään tulosten analysointimenetelmiä (7.3), workshopin tuottamaa tietoa tilan käyttäjistä (7.4) sekä tilasta saatua tietoa, toiveita ja unelmia (7.5).

7.1 Osallistavan workshopin suunnittelu

Päätin käyttää osallistavaa suunnittelua, jotta kaikkien käyttäjäryhmien sekä omistajatahojen olisi mahdollista päästä vaikuttamaan lopputulokseen (Kuvio 6). Kuviossa kolmion päihin on sijoitettu omistajatahot Frami Oy, Seinäjoen kaupunki sekä Selmu ry. Tilan käyttäjät koostuvat kaikista Rytmikorjaamolla toimivista tahoista.

Kuvio 6. Aulatilán omistajat ja käyttäjät.

Osallistavan työpajan päivämäärä 6.3.2012, sijainti ja tapahtuman yleinen kulku sovittiin tavatessani toimeksiantajat Puhilaksen ja Hietasen Seinäjoen häämessuilla 19.2.2012. Workshopin kestoksi sovittiin 2h. Puhilaksen ja Hietasen puolelta tuli tarjous järjestää tapahtumaan Rytmikorjaamon kehittämishankkeen kautta kahvitus, jotta tilaisuus houkuttelisi paikalle mahdollisimman monia. Päätimme, että workshopiin kutsutaan kaikki Rytmikorjaamolla työskentelevät työyhteisön sähköisen järjestelmän kautta, jotta kaikilla halukkailla olisi mahdollisuus osallistua. Toimeksiantajat lupasivat myös houkuttaa tilaisuuteen erikseen omistajien taholta henkilöitä, joiden heidän mielestään oli oleellista päästä vaikuttamaan. (Puhilas & Hietanen 2012b.)

Tapahtumien yleisestä kulusta sovimme niin, että itse toimin tilaisuuden järjestäjänä ja ohjaajana. Tavoitteenani oli suunnitella tehtävien sisältö niin, että ne olisivat osallistujille elämyksellisiä ja että workshop tuottaisi mahdollisimman tarkkaa informaatiota käyttäjistä sekä tilan toiminnoista. Analysoisin informaation, ja se toimi pohjana omalle ideoinnilleni ja ehdottamilleni sisustuskonsepteille, joista myöhemmin valittaisiin paras vaihtoehto. Annoin workshopin nimeksi Luova aulatiila ja suunnittelin sähköisen kutsun (LIITE 1). Paikaksi valittiin Rytmikoraamon Bäckäri-tila, jossa olisi riittävästi tilaa kaikille osallistujille.

Suunnittelin workshopin tila-analyysin, havainnointien ja briefin antaman tiedon pohjalta. Suunnitellessani workshopia totesin, että parhaat tulokset saisin yhdistämällä tutkimuksessani sekä käyttäjäkeskeisen että osallistavan suunnittelun menetelmiä. Vaajakallio (2010, 1) näkee osallistavien metodien olevan osa uudenlaista, kokeellista käyttäjäkeskeistä suunnittelua, eikä erillinen osa sitä – oma näemykseni muodostui työn edetessä samankaltaiseksi. Workshopin oli tarkoitus suurelta määrin korvata perinteiset tiedonhankintametodit, kuten haastattelut ja käyttäjäkuvaukset. Taustatiedon hankkimiseen (havainnointi) sekä workshopin tuottaman tiedon analysointiin käytin käyttäjäkeskeisen suunnittelun menetelmiä. Päätin lisäksi käyttää haastatteluja siinä tapauksessa, että tarvitsisin tarkentavaa informaatiota jostakin aiheesta.

Tutkin workshopia varten käyttäjäkeskeisen suunnittelun tiedonhankintametodeja ja hain tietoa sovellettavista menetelmistä. Omaan workshopiini suunnittelin paljon samoja piirteitä ryhmähaastattelun kanssa, koska tavoitteenani oli luovien tehtävi-

en kautta saada ihmiset keskustelemaan ja kertomaan toiveistaan, kuten haastattelussakin olisi tapahtunut. Ryhmähaastattelun avulla pystytään arvioimaan tarkasti kohderyhmän tarpeita, haluja ja muita tuntemuksia jo varhaisessa tuotekehityksen vaiheessa. Ryhmähaastattelu tuottaa paljon informaatiota lyhyessä ajassa, ja se kannattaa videoida kaiken tiedon säilyttämiseksi, joten päätin tehdä niin. (Huotari ym. 2003, 12–22.)

Tehtävien sisältöä innoittamaan käytin Sandersin & Westerlundin (2011, 2–5), Sandbergin (2011, 293–297) sekä Lundsgaardin (2011, 234–238) esimerkkejä. Suurin osa tehtävien sisällöstä oli omaa sovellusta, sillä suoraa esimerkkiä osallistavasta tilasuunnittelusta ei löytynyt. Useissa menetelmissä joihin tutustuin, käytettiin etukäteen taustatietojen selvittämiseen haastattelua tai muotoiluluotainta (muun muassa Sandberg 2011, 294). Omassa työssäni tähän ei ollut aikaa eikä mielestäni tarvettakaan.

Ennen käyttäjätutkimuksen suorittamista on varmistuttava, että tapahtuma on huolellisesti suunniteltu ja että menetelmä tarvikkeineen on käyty läpi (Huotari ym. 2003, 79). Käytännön järjestelyiden kannalta piti huomioida muun muassa, että tila oli luovalle toiminnalle sovelias, ja että materiaali oli sopivaa ja sitä oli tarpeeksi. Tehtäviin tarvittiin keltaisia, punaisia ja vihreitä tarralappuja, lyijykyniä, värikyniä, teippiä, saksia ja liimaa. Lisäksi muokkasin ja tulostutin tyhjiä pohjapiirustuksia ja symbolisia hahmoja.

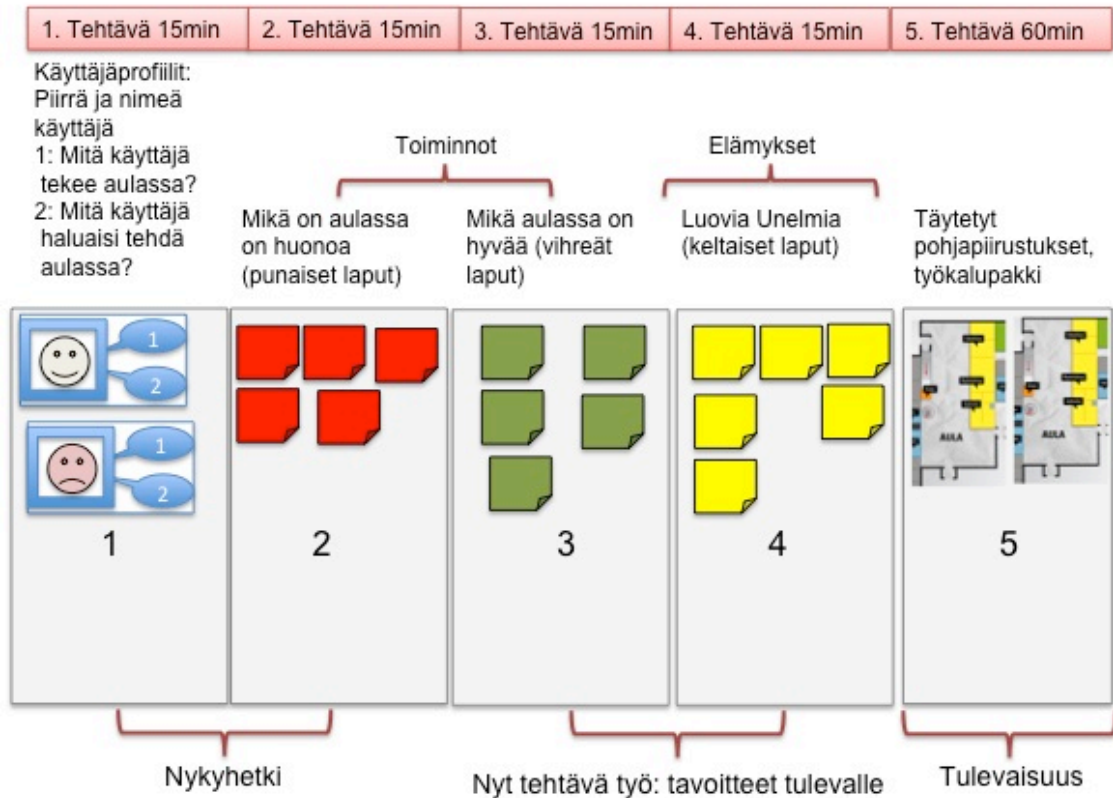
Tehtävien suunnittelu oli haasteellista ja hauskaa, mutta myös aikaa vievää. Suurimpana haasteena pidin tehtävien rakentamista niin, että niistä olisi työni kannalta suurin mahdollinen hyöty, ja että ihmiset samalla nauttivat osallistumisesta. Halusin luoda workshopin, jonka tehtävät olisivat käyttökelpoisia sovellettavaksi myös muissa vastaavanlaisissa projekteissa. Yksi haasteista oli workshopin ohjaustilanne, joka etukäteen jännitti hiukan. Ajan riittäminen huoletti, sillä tehtäviä oli useita ja aikaa vain kaksi tuntia. Koen olevani organisointikykyinen ja johtamiseen kykenevä ihminen, mutta tilanne, ihmiset ja menettelytavat olivat minulle kaikin puolin uusia. Olin alusta motivoitunut työhön, enkä kokenut haastetta siksi epämiellyttäväksi: huolellinen perehtyminen menetelmiin ja teoriaan antoivat itseluottamusta.

7.2 Workshop

Suunnittelemani tilasuunnittelun osallistava workshop tehtävineen ja tavoitteineen on kuvattu liitteessä 2. Workshop koostui viidestä tehtävästä, joiden tuotokset koottiin seinälle isolle, osiin jaetulle paperille. Ensimmäisen tehtävän tavoitteena oli saada tietoa tilan käyttäjistä. Toisen ja kolmannen tehtävän tavoitteena oli määrittellä mitkä ovat aulatilán huonot ja hyvät puolet toimintojen kannalta. Neljännen tehtävän tavoite oli saada selville käyttäjien toiveita ja unelmia tilaa koskien. Viidennessä tehtävässä hyvät ja huonot puolet sekä unelmat koottiin yhteen pohjapiirustustehtävän muodossa.

Tehtävien varten seinälle kiinnitettiin etukäteen yksi pitkänomainen paperi, jossa oli merkitty valmiiksi viisi osiota: yksi kullekin tehtävälle. Laitimassani visualisoidussa suunnitelmassa (Kuvio 7) numeroidut suorakulmiot kuvaavat näitä osioita. Papereille kiinnitettiin tehtävien tuotokset sitä mukaa kun ne on tehty. Kun kaikki tuotettu materiaali on seinällä, kaikki näkivät koko ajan työn etenemisen, ja edellisten vaiheiden tuotoksia oli tarvittaessa mahdollista tarkastella uudelleen.

Suunnitelma workshopin tehtävien ajallisesta ja toiminnallisesta sisällöstä

Kuvio 7. Visualisoitu suunnitelma workshopin tehtävien sisällöstä.

Osallistujat toivotettiin tervetulleiksi ja he saivat ottaa tarjoiluita samalla, kun siirtyivät pöytiin. Läsnäololistaan laitettiin paikallaolijoiden nimet ja käyttäjäyhteys, sekä kysyttiin lupa valokuvaukselle ja videoinnille. Esittelin lyhyesti itseni ja projektin. Avustajanani valokuvauksessa ja materiaalin hallinnassa toimi opiskelijatoverini Janina Jaakkola. Workshopin keskusteluosuudet videoitiin kaiken tarpeellisen informaation tallettamiseksi, mutta varsinaisten tehtävien tekemiseen annoin osallistujille työrauhan.

Olin varautunut ennakkotietojen perusteella noin 15 osallistujaan: paikalle ilmaantui 13 henkilöä, joista kuusi miestä ja seitsemän naista. Osallistujat jakaantuivat omistajatahojen eli Frami Oyn:n, Rytmikorjaamo Oy:n ja Selmu ry:n edustajiin (yhteensä 7), sekä talossa vuokralaisina olevien yritysten henkilökuntaan (6). Osallistujat arvelivat, että paikalla oli noin yksi neljäsosa talossa työskentelevistä. Mielestäni otos oli laaja ja tarjosi yhdellä kertaa kattavamman tiedonhankintamahdollisuuden, kuin yksittäiset haastattelut olisivat tarjonneet.

7.2.1 Tehtävä 1: Käyttäjät

Tehtävässä 1 kaikki saivat oman A4-paperille printatun ”kehiksen”, jossa oli lisäksi kaksi puhekuplaa (LIITE 3). Tehtävän mukaan kehikseen piirrettiin henkilö, jonka oli tarkoitus kuvastaa itseä tai jotain muuta tärkeää aulatilän käyttäjää. Käyttäjä nimettiin. Puhekuplaan 1 kirjoitettiin, mitä käyttäjä tilassa yleensä tekee. Puhekuplaan 2 kirjoitettiin, mitä käyttäjä tilassa haluaisi tehdä, jos se olisi mahdollista. Jokainen sai esitellä oman käyttäjänsä.

Tehtävän 1 tavoitteena oli määritellä tilan käyttäjäryhmät mahdollisimman tarkasti ja saada selville heidän tarpeitaan toimintojen suhteen. Ensimmäisen tehtävän tarkoitus oli myös keventää ilmapiiriä ja päästä heti sisälle luovaan mielentilaan. Sanders (2011, 4) mainitsee, että ilmapiiriä kannattaa lämmitellä luovaa toimintaa varten. Annoin itse esimerkin käyttäjätyypistä ja kerroin mitä hän haluaisi tehdä aulassa. Pyrin omien esimerkkieni avulla tuomaan hiukan huumoria mukaan ja mielestäni onnistuinkin siinä.

Tehtävä 1 sujui hyvin. Kaikki alkoivat välittömästi piirtelemään ja kirjoittelemaan ajatuksiaan paperille. Olin yllättynyt osallistujien luomien käyttäjien erilaisuudesta ja hyvistä huomioista koskien aulassa toimimista.

7.2.2 Tehtävät 2 ja 3: Toiminnot

Tehtävässä 2 ja 3 kaikki saivat runsaasti punaisia ja vihreitä tarralappuja. Vihreille lapuille kirjoitettiin, mikä aulatilassa on hyvää ja toimivaa. Punaisille lapuille kirjoitettiin, mikä aulatilassa on huonoa tai mikä ei toimi. Tarralaput liimattiin seinälle kohtiin 2 ja 3 ja niistä keskusteltiin.

Tehtävien 2 ja 3 tavoitteena oli kartoittaa käyttäjien mielipiteitä tilan toimintojen hyvistä ja huonoista puolista. Kumpiakin tuotettiin runsaasti. Käytännön toteutuksessa tein pikaisen päätöksen ohjeistaa tehtävät 2, 3 ja 4 yhtä aikaa, sillä osallistujat olivat jo tehtävässä 1 esittäneet hyviä ja huonoja puolia sekä unelmiaan. Tun-

tui järkevimmältä antaa heille kaikki kaikkien kolmen tehtävän materiaalit samaan aikaan. Osallistujat suorittivat tehtävät nopeasti ja tuotteliaasti.

7.2.3 Tehtävä 4: Elämykset ja luovat unelmat

Tehtävässä 4 kaikki saivat keltaisia lappuja, joihin piirtävät tai kirjoittavat vapaasti ”luovia unelmia” koskien tilan tunnelmaa ja elämyksellisyyttä. Tässä tehtävässä annoin nähtäville sanalistan, jossa luki runsaasti teemoja kuten mielikuvat, tarinat, elämykset, luovuus, multimedia, tunnelma ja niin edelleen (LIITE 4). Listan tarkoitus oli toimia inspiraationa, mutta ei kuitenkaan rajata omaa mielikuvitusta liikaa. Tarralaput liimattiin seinälle kohtaan 4 ja niistä keskusteltiin.

Tehtävän 4 tavoitteena oli herätellä käyttäjien luovia aisteja. Tehtävässä keskityttiin aulatilan elämyksellisyyteen ja unelmiin, joita tilan käyttäjillä on. Tehtävä sujui hyvin ja osallistujat tuottivat jälleen runsaasti aineistoa. Tässä osassa inspiraation lähteenä laatimani sanalista ei tuntunut olevan erityisen kovassa käytössä. En myöskään saanut aivan niin yksityiskohtaisia unelmia, kuin olin toivonut. Pelkkä sanan ”elämys” tai ”tunnelma” mainitseminen ei vielä kerro, miten kyseinen asia tuotetaan tai mistä se koostuu.

7.2.4 Tehtävä 5: Pohjapiirustusten luominen

Tehtävä 5 oli pari- tai pienryhmätehtävä. Kaikilla oli käytössään työvälineistö, joka sisälsi tyhjiä pohjapiirustuksia ja symbolisia kuvia toiminnoista, esimerkiksi sohva-ryhmiä, valaisimia, yksityinen tila, kasvi, istuin, naulakko ja niin edelleen, yhteensä noin 70 erilaista symbolia (LIITE 5). Mukana oli myös tyhjiä symboleita, jotka sai itse nimetä. Käytettävissä oli lisäksi kyniä, puuvärit, sakset ja liimapuikko. Pohjiin sai vapaasti piirrellä, väritellä ja kirjoitella. Ohjeistin osallistujia keskittymään omasta mielestään tärkeimpiin toimintoihin ja toiveisiin: tehtävässä tavallaan siirrettiin vihreiden lappujen hyvät puolet ja keltaisten luovat unelmat pohjapiirustuksiin. Tehtävän tarkoitus oli tuottaa osallistujamäärästä riippuen 10–20 valmista vaihtoehtoista pohjapiirustusta.

Käytännön toteutuksessa käytännössä suurin osa teki tehtävän yksin, kukin vain yhden pohjapiirustuksen. Vain kaksi henkilöä valitsi työtavakseen parityöskenteilyn. Tehtävän alussa pari henkilöä poistui paikalta muihin velvollisuuksiin, joten tuotoksena syntyi 10 pohjapiirustusta. Osallistujat esittelivät pohjapiirustuksensa ja ne kiinnitettiin seinälle kohtaan 5. Tehtävääjaksi oli suunniteltu 60 min, käytännössä ajasta oli jäljellä noin 40 min ja se riitti tarkalleen.

Lopuksi kiitin osallistujia, ja kerroin tulevasta mahdollisuudesta antaa palautetta ja osallistua suunnittelemieni konseptien valintaan. Sain välittömästi palautetta toimeksiantajiltani (Puhilas & Hietanen 2012c), että workshop oli heidän mielestään onnistunut ja tehtävät sopivat hyvin tarkoitukseensa.

7.2.5 Yhteenveto workshopista

Workshopille varattu aika (2h) oli sopiva ja ylittyi vain muutamalla minuutilla. Olin ajatellut, että tehtävien tekemiseen olisi mennyt suurin osa ajasta, ja niiden läpikäymiseen pienempi osa, mutta käytännössä nämä menivät toisin päin. Osallistujat tekivätkin tehtävät nopeasti, ja ne käytiin läpi heti kun näytti, että kaikilla alkoi olla valmista. Osallistujat halusivat innokkaasti kertoa tuotoksistaan ja mielipiteistään. Osallistujat olivat mukavia ja sopeutuvaisia, eikä näkyviä ristiriitatilanteita tai väittelyitä syntynyt lainkaan.

Henkilökohtaiset pelkoni jännittämisen ja ohjaamisen suhteen olivat tällä kertaa onneksi turhia. Ilmapiiri oli rento. Pääsin pienestä alkukankeudesta nopeasti yli ja ohjaaminen sujui kuin itsestään. Toimin tilanteen mukaan soveltaen, yhdistin esimerkiksi tehtävät 2, 3 ja 4, koska se tuntui sillä hetkellä luonnollisimmalta. Olin suunnitellut että ihmiset vievät tuotoksensa itse seinälle, mutta käytännön tilanteessa tuntuikin paremmalta, että itse keräsin ja kiinnitin tuotokset sitä mukaa, kun niistä keskusteltiin.

Workshop tuotti runsaasti informaatiota (Kuva 8). Monilta osin informaatio vahvisti ja tarkensi briefin antamaa tietoa, mutta tuotti myös paljon uusia näkökulmia. Ai-noastaan ”luovien unelmien” tehtävä ei ollut niin tuottelias kuin olin ajatellut: runsaasta lappumäärästä huolimatta unelmia kuvailtiin melko pintapuolisesti. Jäin

pohtimaan, millaisella metodilla ihmiset olisivat päässeet lähemmäksi todellisia unelmiaan, ja osanneet myös kertoa niistä. Tämän tehtävän ideointimenetelmän olisi pitänyt olla jollain tavalla enemmän mielikuvitusta ruokkivaa, jotta ideointi olisi ollut korkealentoisempaa.

Kuva 6. Workshopin tuottamaa materiaalia. Lähde: Jaakkola 2012a.

7.3 Osallistavan suunnittelun tiedon analysointi

Osallistavan suunnittelun tutkimusmenetelmien analysointia on kirjallisuudessa kuvattu varsin vähän, ja aineiston keruumenetelmät ovat usein tapauskohtaisia. Näistä syistä jouduin jonkin verran soveltamaan aineistoni sisällön analysointimetoja. Käytin laadullista, eli kvalitatiivista sisällönanalyysiä, jonka sisällä on käytetty avustavia menetelmiä.

Laadullisessa sisällönanalyysissä tärkeää on pitää objektiivinen fokus niissä tuloksissa, jotka tutkimus tuottaa. Tutkijan alkuperäiset, subjektiiviset oletukset on pyrittävä sivuuttamaan (Metsämuuronen 2011, 125; Huotari ym. 2003, 79). Tutkijalla voi toki olla sellaista ennakkotietoa, esimerkiksi omakohtaista kokemusta, joka

auttaa ymmärtämään käyttäjiä ja heidän ympäristöään kokonaisvaltaisesti. Se ei kuitenkaan saisi ohjata tutkimusaineiston analysointia, jotta tulokset eivät värittyisi ja olisi käyttökelvottomia. (Hyysalo 2009, 81.) Omat etukäteistietoni tilasta perustuivat briefiin, havainnoiteihin sekä tila-analyysiin. Suurelta osin workshopissa tuotettu informaatio tuki ennakkotietojani. Sain kuitenkin runsaasti lisäinformaatiota ja täysin uusia näkökantoja, sekä ideoita tilan toimintojen järjestelyyn.

Jotta tutkimuksen tulokset on mahdollista hyödyntää, aineisto on ensin järjesteltävä ymmärrettävään muotoon. Laadullisessa sisällönanalyyysissä tutkimusaineisto järjestetään niin, että johtopäätökset voidaan irrottaa henkilökontekstista ja siirtää yleiselle, käsitteelliselle tasolle (Metsämuuronen 2011, 126). Analysoimalla ja tulkitsemalla aineistoa saadaan organisoitu kuva siitä, miten aihekokonaisuuksia on käsitelty. Tuloksena on kirjallisia tai visuaalisia kuvauksia kehitettäville konsepteille asetetuista vaatimuksista. (Pekkala 2005, 159.)

Eri väristen tarralappujen sisällön järjestelyyn käytin apuna samankaltaisuuskaaviota (language processing method) (Pekkala 2005, 160; Huotari ym. 2003, 64). Samankaltaisuuskaaviossa pyritään organisoimaan saatu aineisto ymmärrettävään muotoon järjestelemällä samankaltaiset aiheet omiin ryhmiinsä (Pekkala 2005, 160). Menetelmää käytetään konkretisoimaan kohderyhmän kokemaa ympäristöä ja saadaan tietoa heidän arvoistaan, asenteistaan ja toiveistaan (Huotari ym. 203, 67). Käytännössä ryhmittelin workshopin tehtävissä 2, 3 ja 4 esiin tulleet teemat ja nimesin ne, esimerkiksi ”tunnelmaa koskevat ongelmat”.

Yleensä samankaltaisuuskaavion menetelmässä kerätään informaatio tarralapuille esimerkiksi ääninauhoilta tai muistiinpanoista (Huotari ym. 2003, 65). Tällä kertaa materiaali oli tuotettu suoraan eri värisille lapuille. Menetelmässä käydään tarralapat yksi kerrallaan läpi ja niitä aletaan vähitellen karsia merkittävimpiin (Pekkala 2005, 160; Huotari ym. 2003, 66). Seuraavaksi laput järjestellään ymmärrettäviin kokonaisuuksiin ja otsikoidaan yhdistävän tekijän mukaan. Jonkin verran myös verbaalisesti tuotettuja, keskusteluissa ilmenneitä mielipiteitä ja selvennyksiä, on poimittu videonauhasta analyysiin. Samankaltaisuuskaavion avulla kootun tiedon avulla voidaan esimerkiksi luoda varhaisia tuotekonsepteja – omassa tapauksessani tilakonsepteja. (Huotari ym. 2003, 66–67.)

7.4 Tilan käyttäjät

Tehtävässä 1 osallistujat saivat luoda henkilön, joka kuvasi heidän mielestään jostain tärkeää aulatilaa käyttäjää. Käyttäjäkuvauksia tuli yhteensä 13 kappaletta. Tehtävässä oli neljä osaa: käyttäjän piirtäminen, nimeäminen, määrittely mitä käyttäjä tekee aulassa ja mitä hän siellä tekisi, jos se olisi mahdollista. Tehtävässä mainitut unelmat ja toiveet tilaa koskien on siirretty kohtaan 7.5.3, jossa on analysoitu muitakin unelmia.

Käyttäjistä piirretyt kuvat olivat persoonallisia ja kuvaavia (Kuva 8). Käyttäjät oli nimetty kuvaavasti, esimerkiksi ”Tavallinen Topi”, ”Petri Peruskäyttäjä”, ”Piia Paluumuuttaja”, ”Aaro Asiakas”, ”Toivo – Virkeä eläkeläinen” ja ”Teppo Työntekijä”. Käyttäjät jakoutuivat tyypeittäin yritysten työntekijöihin, heidän asiakkaisiinsa, kokoustiloja vuokraaviin ja tilassa muista syistä vieraileviin henkilöihin. Tällaisia henkilöitä olivat muun muassa satunnaiset kokousvieraat sekä nuoret naiset, jotka kahvittelevat ystäviensä kanssa.

Kuva 7. Osallistajien luomia käyttäjähahmoja. Lähde: Jaakkola 2012b.

Mitä käyttäjät tekevät tilassa nyt? He ostavat lippuja konsertteihin, lounastavat, kahvittelevat, katselevat tuotteita myymälöissä, tapaavat ihmisiä, viettävät aikaa, käyttävät postipalveluita ja pitävät pieniä palavereja. Osa on satunnaisia tilassa vierailijoita, esimerkiksi yritysten asiakkaita tai kokousvieraita. Osa saapuu aulaan ilta-aikaan keikoille tai viikonloppuisin lastentapahtumiin. Monet myös saapuvat aulaan, ja ihmettelevät missä mitään on ja mihin päin pitäisi suunnistaa.

Mitä käyttäjät sitten haluaisivat tilassa tehdä? He haluaisivat jäädä pidemmäksikin aikaa istuskelemaan ja oleskelemaan, tapaamaan ihmisiä, hoitamaan lyhyitä työtehtäviä ja pitämään epävirallisia palavereja jossain vähän intiimimmässä sopesassa. Vierailijoiden pitäisi myös ensisilmäyksellä tietää, mistä päin mikäkin toiminto talossa löytyy. Käyttäjät kaipaavat elämyksellisempää ja lämpimämpää monitoimitilaa, johon voisi tulla niin eläkeläiset, sinkut kuin lapsiperheetkin. Moni käyttäjä haluaisi viettää tilassa aikaa myös iltaisin.

Esimerkkeinä käyttäjätyypeistä toimivat ”Aaro Asiakas”, ”Unelma Säleikkö” ja ”Toivo – virkeä eläkeläinen”. ”Aaro Asiakas” tulee työlounaalle tai kahville keskustele-

maan ja pitämään palaveria vähän epävirallisemmin. Hänen pitäisi saada keskustelurauhaa ja samanaikaisesti mahdollisuus kokea värikästä ja kiinnostavaa meeting point –tunnelmaa, jossa olisi jotain luovaa ja yllättävää. ”Unelma Säleikkö” järjestää kokouksen työpaikkansa tiimille. Toiveissa hänellä olisi jäädä palaverin jälkeen ystävättäriensä kanssa istumaan alkuiltaa. ”Toivo – virkeä eläkeläinen” käy tilassa joskus kahvilla. Toivo haluaisi, että kaveritkin kävisivät kahvilla, ja sitä myötä koko kylä. Toivon slogan kuuluu: ”rahaa on ja aikaa!”

Tehtävän luoma käyttäjätieto oli monipuolista ja kuvaavaa, ja suurin osa peruskäyttäjryhmistä tuli sen avulla selville. Osallistujat toivoivat, että kohderyhmä laajenisi stereotyyppisestä ”rokkikansasta” useampiin ikä- ja elämäntyyliinryhmiin. Sekä lapsiperheet että eläkeläiset olivat toivottuja käyttäjiä. Käyttäjryhmä, josta oli vain vähän mainintoja, olivat erilaisten tapahtumien ja klubin asiakkaat. Talossa työskentelevinä henkilöinä osallistujat todennäköisesti tarkastelivat ”käyttäjää” enemmänkin arkikäyttäjän, kuin tapahtumakäyttäjän näkökulmasta.

Tässä vaiheessa aloin pohtimaan, olisiko tehtävissä saavutettu monipuolisempia tuloksia, jos workshopiin olisi kutsuttu yhteisön ulkopuolisia, kuten yritysten asiakkaita tai muita satunnaisia vierailijoita. Asia jäi hiukan harmittamaan, mutta sille ei enää tässä vaiheessa voinut mitään. Sain kuitenkin paljon informaatiota aulan pääkäyttäjiltä, joiden tarpeita olikin tärkein kuunnella.

7.5 Tilasta saatu tieto ja toiveet

Tehtävissä 2, 3 ja 4 tuotetut laput jaoteltiin samankaltaisuuskaavion avulla teemoittain seitsemään osioon: tunnelma, yhteisö, sisustus, elämykset, toiminnot, tapahtumat ja yleiset toiveet. Kaikkiin osioihin ei joka tehtävässä tullut lainkaan mainintoja, joten ne on jätetty mainitsematta.

7.5.1 Aulatilán huonot puolet

Punaisille tarralapuille kirjoitettiin aulatilán huonoja puolia. Tunnelmaa ei ollut mainittu lainkaan, ilmeisesti tunnelma tilassa on hyvä. Samoin tapahtumat jäivät vaille

mainintoja. Yhteisöä pidettiin sen sijaan ulkopuolisen silmin sisäpiirinä. Ajateltiin, ettei ulkopuolinen koe oloaan tervetulleeksi, vaan ihmettelee, voiko tilaan tosiaan tulla kuka vaan.

Sisustusta moitittiin tässä tehtävässä eniten. Tila oli monen mielestä autio, kalsea ja karu, jopa klininen ja luotaantyöntävä. Monet mainitsivat sen, että osa tilasta ei ollut lainkaan käytössä ja se teki tilasta liian avoimen. Toiseksi moitittiin kalusteita, lähinnä istuimia. Kalusteet olivat heikkolaatuisia: petroolin väriset tuolit olivat ulkonäöltään miellyttäviä, mutta helposti hajoavia ja keikkuvia. Myös tilan toiset tuolit, mustat taittuoliit, koettiin inhottaviksi ja epämiellyttäväksi. Sohvatkin ovat rikkinäisiä.

Elämyksiä tarkasteltiin lähinnä musiikin osalta. Ihmeteltiin, missä on Rytmikorjaamon rytmimusiikki? Teknisesti tilaa pidettiin suppeana, eikä nähty sillä olevan elämyksien tuottamisen suhteen mahdollisuuksia.

Toiminnoista mainittiin erityisesti epäsiisti tiskien palautuspiste, joka sijaitsee toimistosiiven oven vieressä. Toimistoilla ei ole aulassa näkyvyyttä, ja niihin on opasteiden puuttuessa vaikea löytää. Käynti toimistoihin saisi olla avarampi ja siistimpi. Kahvion tiski ja infopiste tuntuivat myös ahtailta.

Ylivoimaisesti eniten mainintoja tässä tehtävässä sai tilan kylmyys, jonka mainittiin olevan jatkuvasti avoimena nosto-oven syytä. Yleisesti toivottiin, että tila ei muuttuisi jatkuvasti. Tuntui, että tila on koko ajan käymistilassa ja sen vuoksi sekava. Toivottiin vaihtoehtoa yksityisempään oleskeluun, koska nyt tilassa ei ole paikkaa rauhalliseen keskusteluun. Harmiteltiin myös Rytmikorjaamon sijaintia, joka tuntuu olevan liian kaukana keskustasta.

7.5.2 Aulatilán hyvät puolet

Vihreille tarralapuille käyttäjät kirjasivat tilán hyviä puolia. Oli yllätys, että suurin osa tilán hyvistä puolista koski sisustusta. Elämyksiä ja tapahtumia koskevia hyviä puolia ei ollut mainittu juuri lainkaan: erilaiset tapahtumat olivat saaneet vihreissä lapuissa vain yhden maininnan. Tunnelma ja seura tilassa koettiin hyväksi. Yhteisön kannalta nähtiin, että itse ihmiset olivat se hyvä puoli tilassa. Kahvion avointa, välitöntä ja mukavaa henkilökuntaa kuvattiin oleelliseksi osaksi tilaa.

Sisustuksessa keuhuttiin erityisesti lattiaa ja rouheutta seinäpinnoissa, sekä tilan avaruutta. Pidettiin siitä, että paikan historiaa on jätetty näkyville ja että vanhan tehdashallin fiilis on edelleen olemassa. Miljöö on erilainen ja poikkeava, ja tilaa on riittävästi monenlaisiin tarkoituksiin. Kalusteiden osalta pidettiin petroolin värisistä vanhoista tuoleista – niistä jotka edelleen olivat ehjiä. Nähtiin, että miljööllä on vielä paljon mahdollisuuksia.

Toiminnoista nähtiin hyvinä erityisesti Tiketti, josta voi ostaa lippuja, sekä tilan myymälät Rytmishop ja Divisioona. Kahvilasta ja talon yhteisistä kahvihetkistä pidettiin, samoin lounasmahdollisuudesta. Muutoin hyvinä toimintoina listattiin klubi, hyvät palvelut ja iso ilmainen parkkipaikka. Jukebox ja musiikin läsnäolo olivat hyviä puolia, mutta voisivat tulla tilassa esiin vahvemmin.

7.5.3 Luovat unelmat

Keltaiset laput tuottivat noin 100 ideaa tai unelmaa aulatilaa koskien. Tunnelmaa toivottiin lämpimämmäksi. Talon historia saisi olla enemmän esillä ja sitä pitäisi pystyä esittelemään vierailijoille ylpeydellä. Tilassa saisi olla erityinen, elämyksellinen tunnelma, kuin ”toinen maailma”.

Yhteisöä koskevat toiveet olivat yhteneväisiä: sen toivottiin olevan avoin ja luova. Useista toimijoista huolimatta yhteisölle toivottiin vahvaa identiteettiä ja selkeitä pelisääntöjä. Yritysten toivottiin näkyvän jollain keinolla myös aulatilassa. Aulan toivottiin olevan vuokralaisten näköinen, mutta helposti muidenkin lähestyttävä, eikä ainoastaan pienen piirin oma paikka. Aula ei saisi olla liian kummallinen, vaan erilaisille ihmisille sopiva. Aulan haluttaisiin olevan sosiaalinen kohtaamispaikka myös talon ulkopuolisille, ikään kuin koko kaupungin olohuone.

Sisustuksesta toivottiin elämyksellistä ja yllättävää. Yhdeksi tärkeimmistä toiveista nousi muunneltavuus: pinottavat tai kasattavat kalusteet, jotka olisivat helposti siirreltäviä. Kaikkien huonekalujen ei tarvitsisi olla uusia, mutta ehjiä, siistejä, käytännöllisiä ja viihtyisyyttä luovia. Istuimien pitäisi olla miellyttäviä, ja pöytäryhmistä osa voisi olla avoimemmin, osa intiimimmin pieniä palavereja varten. ”Rokkimaisuus”, rouheus ja talon historia saisivat tulla nykyistä enemmän esille. Tilaa voisi jakaa

sermeillä ja elävöittää viherkasveilla sekä kivoilla valaistusratkaisuilla. Toukokuussa Rytmikorjaamolla järjestettävän kalligrafiatapahtuman osallistujat voisivat koristella aulaa kalligrafialla.

Sisustukseen ja kalustukseen toivottiin pysyvyyttä. Erään osallistujan sanoin tilaan tulisi luottaa niin, että sitä olisi mahdollista käyttää toiminnassa, että pysyvyyden kautta erilaisille asioille olisi omat paikkansa. Tällä hetkellä tila muuttuu niin usein, ettei edellisenä päivänä tietyllä paikalla ollut sohva enää löydykään mistään. Esimerkiksi asiakkaiden tilaan tuomisen kannalta olisi voitava luottaa siihen, että yksityisempi pöytäryhmä löytyy sieltä, mistä sen kuuluisikin löytyä.

Suurin osa elämyksiä koskevista toiveista liittyi musiikkiin. Erään toiveen sanoin: ”Rytmikorjaamo – senhän täytyisi soida!”. Musiikkia toivottiin lisää ja sen pitäisi olla hyvää. Unelmoitiin dj:stä, joka soittelisi musiikkia ja ihmiset viihtyisivät. Musiikki ei kuitenkaan saisi hallita äänimaailmaa liikaa, jotta tilassa voi myös keskustella. Ehdotettiin myös tekniikan ja taiteen, sekä musiikin ja taiteen yhdistämistä elämyksiksi. Elämykset liittyivät osittain kahvilan antimisiin: ehdotettiin persoonallisia tarjottavia, paikan erikoisuuksia ja rock-ruokalistoja. Kahvilan tarjonnassa pitäisi olla jotain erityistä, jonka vuoksi kannattaisi saapua paikalle.

Toimintoja toivottiin lisää. Aulassa voisi olla yleisötietokoneita ja pelikonsoleita, vapaasti käytettäviä soittimia ja eri alojen lehtiä lueskeltavaksi. Lapsille toivottiin leikkipaikkaa, jotta koko perhe viihtyisi tilassa. Ehdotettiin, että leikkipaikalle rakennettaisiin suuria vanerikuutioita, joita voisi tarvittaessa pinota päällekkäin tai joiden päällä voisi istuskella. Erityisen luova unelma oli, että tilassa voisi asustella aulamaskottina kissa.

Aulatilaan toivottiin lisää elämää ja paljon erilaisia tapahtumia. Esimerkkeinä mainittiin tuotelanseeraukset, vaihtuvat taidenäyttelyt, messut, yrityksiin tutustumispäivät, aamiaistapahtumat, iltakoulut ja niin edelleen. Aulassa voisi olla vaikkapa teemakuukausia. Lounasta voisi piristää livemusiikilla ja markkinoida nimellä ”live-lounas”. Ehdotettiin myös iltoja, jolloin koko talo olisi täynnä tapahtumia.

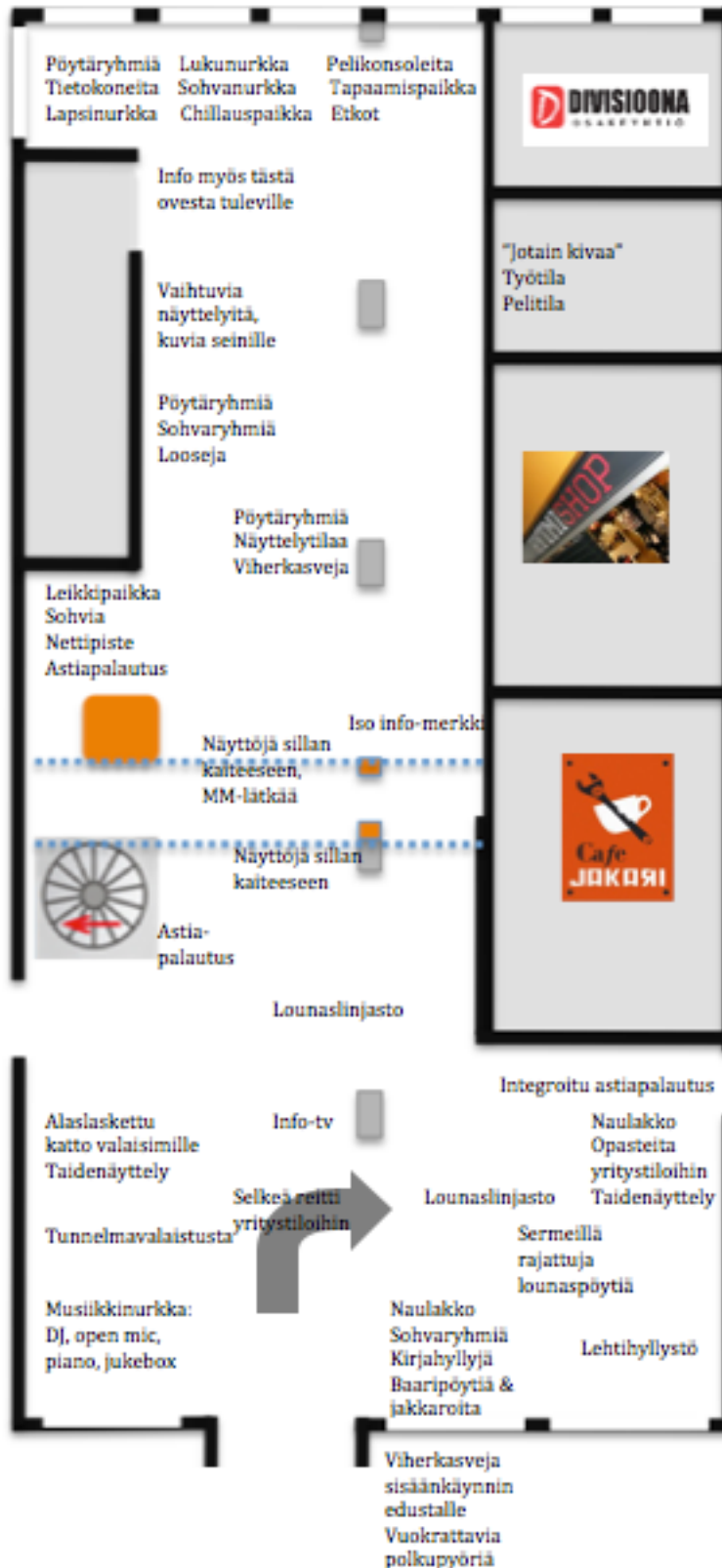
Yleisinä toiveina mainittiin kunnollinen viitoitus asiakkaille sekä jonkinlainen info-kanava, esimerkiksi tv, tulevista tapahtumista. Aulan ja kahvilan toivottiin olevan auki pidempään, myös iltaisin. Asiainn helpottamiseksi henkilökunnan pitäisi olla

tunnistettavampaa: aulan työntekijöille toivottiin nimilappuja. Toivottiin, että Rytmikorjaamo herättäisi valtakunnallista kiinnostusta, ja että sillä olisi hyvä maine.

Workshop tuotti runsaasti tietoa, unelmia ja joitakin konkreettisia ideoitakin suunnitelmaani varten. Osallistujat esittivät runsaasti toiveita, joihin oman työni kautta en voi vaikuttaa, esimerkiksi tapahtumien järjestämisiä koskien. Ne toimivat kuitenkin tärkeänä taustatietona suunnitelmaa tehdessäni, koska nyt tiedän mihin suuntaan yhteisö haluaa tilaa ja sen käyttöä viedä.

7.5.4 Pohjapiirustusten kautta ilmenneet toiveet

Vaikeimpana analysoitavia olivat pohjapiirustukset, koska mitään analysointimenetelmää ei suoraan voitu soveltaa materiaaliin. Päätin poimia ensin piirustuksista sellaiset teemat, jotka useat osallistujat olivat maininneet, vaikka toimintojen sijoittelu olisikin vaihdellut. Toiseksi päätin kerätä pohjapiirustukseen ehdotettuja sijoituspaikkoja, jotta näkisin kerralla kaikki vaihtoehdot (Kuva 8). Kolmanneksi päätin poimia piirustuksista yksittäisiä hyviä ideoita, ja käyttää niitä omassa ideoinnissani.

Kuva 8. Ehdotettuja sijoituspaikkoja toiminnolle.

Yhteisenä tekijänä kaikissa piirustuksissa olivat yksityisemmät, palaverille tarkoitettut pöytäryhmät. Suurin osa oli lisännyt aulaan opasteita joko kylttien tai näyttöjen muodossa. Leikkipaikka löytyi myös useimmista piirustuksista. Pöytäryhmien ympärille oli sijoitettu jalkalamppuja, muutoin valaistukseen ei ollut juurikaan puututtu. Viherkasveja, viihde-elektroniikkaa, tietokoneita ja pelikonsoleita esiintyi piirustuksissa runsaasti.

Useat olivat sijoittaneet vaihtuvia taidenäyttelyitä takaosan pitkälle seinälle, osa taas oli piirtänyt siihen loosi-muotoisia pöytiä. Moni oli laatinut jonkinlaisen musiikkitalan heti sisäänkäynnin vasemmalla puolelle nurkkaan, jossa jukebox nykyisin sijaitsee. Tällä hetkellä tyhjä ”outo nurkka” oli pyhitetty lueskelulle, pöytäryhmille, leikkipaikaksi tai ”chillauspaikaksi”, yleisesti ottaen se vaikutti olevan tila johon vetäytytään omaan rauhaan. Suurin osa oli sijoittanut naulakon heti sisäänkäynnin luokse. Likaisten astioiden palautuspaikka oli sijoitettu eri paikkaan kuin nykyisin, tai se oli integroitu seinään. Tyhjään liiketilaan oli sijoitettu intiimimpi oleskelutila, pelitila tai luova ideointitila.

8 SISUSTUSSUUNNITTELUN ALOITTAMINEN

Tämä luku kertoo varsinaiseen sisustussuunnitteluun tähtäävästä tiedonhankinnasta ja alustavasta ideoinnista. Aluksi esitellään sisustussuunnittelun tavoitteet (8.1) ja vaihtoehtoisten pohjapiirustusten ja toimintojen sijoittelun ideointia (8.2). Seuraavaksi esitellään teemakonseptien ideointia (8.3), teemakonseptit Industrial (8.4), 50's Lounge (8.5) ja Old & Tuned (8.6). Lopuksi tarkastellaan palautteenantoa ja äänestystä (8.7) sekä niiden tuloksia (8.8).

8.1 Sisustussuunnittelun tavoitteet

Sisustussuunnittelun tavoitteissa on tiivistetty briefin, havainnoinnin, teorian, tilanalyysin ja osallistavan workshopin avulla saatu tieto. Toiveet ja tarpeet tilan suhteen ovat laajat, mutta olen pyrkinyt yksinkertaistamaan tavoitteisiin tärkeimmät näkökohdat.

Sisustussuunnittelun tavoitteena on luoda sisustus, joka ilmentää Rytmikorjaamon brändiä: rouheaa loft-henkeä, luovien ihmisten kohtauspaikkaa ja elämyksellisyyttä. Luovuus ja elämyksellisyys voisi näkyä ja kuulua musiikissa, sisustuksessa, vaihtuvissa taidenäyttelyissä ja kahvilatuotteissa. Tilan tyyli saa olla kolhuinen ja rosainen, ei moderni eikä klininen. Sisustuksen tulisi ilmentää Rytmikorjaamon historiaa sekä vahvistaa yhteisön identiteettiä ja yhteenkuuluvuutta.

Koska tila on pinnoiltaan valmiiksi näyttävä, suunnitelma keskittyy kalusteisiin, valaisimiin ja toimintojen sijoitteluun. Kalustusta on vaihdettava ja lisättävä, sillä nykyiset kalusteet ovat heikkolaatuisia. Kalustuksen on oltava muunneltavaa: helposti siirrettävää tai pinottavaa. Valaistusta on lisättävä intiimimpien paikkojen luomiseksi. Suuria pintoja (seinät, lattiat, katot) ei ole tarvetta muuttaa.

Tilan suunnittelussa on otettava huomioon eri käyttäjäryhmien tarpeet. Tilaa on jäsenneltävä siten, että siihen tulee sekä yhteisiä ruokailutiloja, että yksityisempiä pöytäryhmiä. Käyttäjien toiveissa ovat myös viihtyisyyttä lisäävät lukusopet, yleiset tietokoneet sekä pelikonsolit. Kalusteet on ryhmiteltävä niin, että kulkureiteille jää

luontaiset paikat. Lapsiperheitä varten tarvitaan leikkipaikka, jonka on oltava siirrettävä tai muunneltava.

Tilan opasteita on selkeytettävä. Erityisesti kulkua toimistotiloihin toivotaan siistimmäksi, näkyvämmäksi ja aulatilamaisemmaksi. Myös tilan näkyvyyttä ulospäin voisi parantaa. Sisäänkäynnille tarvitaan naulakko. Suunnitelman on oltava edullinen, mutta erityistä budjettia sille ei ole määritelty.

8.2 Vaihtoehtoisten pohjapiirustusten ja toimintojen sijoittelun ideointi

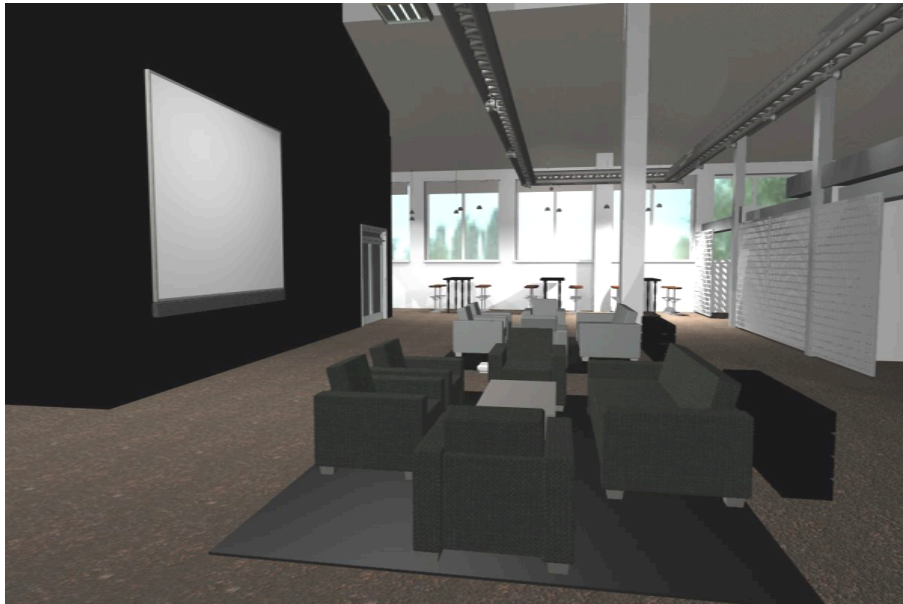
Yksi suunnittelutyön tärkeistä osa-alueista oli toimivan pohjaratkaisun löytäminen aulaan. Päätin suunnitella useampia vaihtoehtoisia pohjaratkaisuja sen tiedon perusteella, jota minulla tässä vaiheessa oli. Aluksi tein pohjapiirustusideointia käsin tyhjiin pohjapiirustuksiin, mutta hyvin pian jatkoin luonnostelua ArchiCAD-ohjelmalla. Kolmiulotteisen mallinnuksen avulla kalusteet ja osien todelliset mittasuhteet oli helpompi hahmottaa. Luonnostelun tarkoitus ei ollut niinkään suunnitella vielä yksityiskohtaista kalustusta, kuin luoda vaihtoehtoja toimintojen sijoittelulle.

Workshopissa moni käyttäjä oli ehdottanut, että aulassa voisi olla paikka vaihtuvalle taidenäyttelylle. Luonnollinen paikka taiteelle olisi suuri ja korkea seinä tilan taivasosan vasemmalla seinustalla. Kokeilin ArchiCADilla pöytäryhmien tai loosien sijoittamista taidenäyttelyseinän eteen (Kuva 9). Näissä luonnoksissa näyttelyseinä ei pääse välttämättä pääse oikeuksiinsa, mutta kulkureiteille jäisi runsaasti tilaa. Kaikissa luonnoksissa taidenäyttelyseinää ei ole, vaan sen tilalla on suuri screen ja keskelle tilaa on sijoitettu sohvaryhmiä (Kuva 10).

Kuva 9 . Luonnoksia pöytäryhmistä taidenäyttelyseinän edessä.

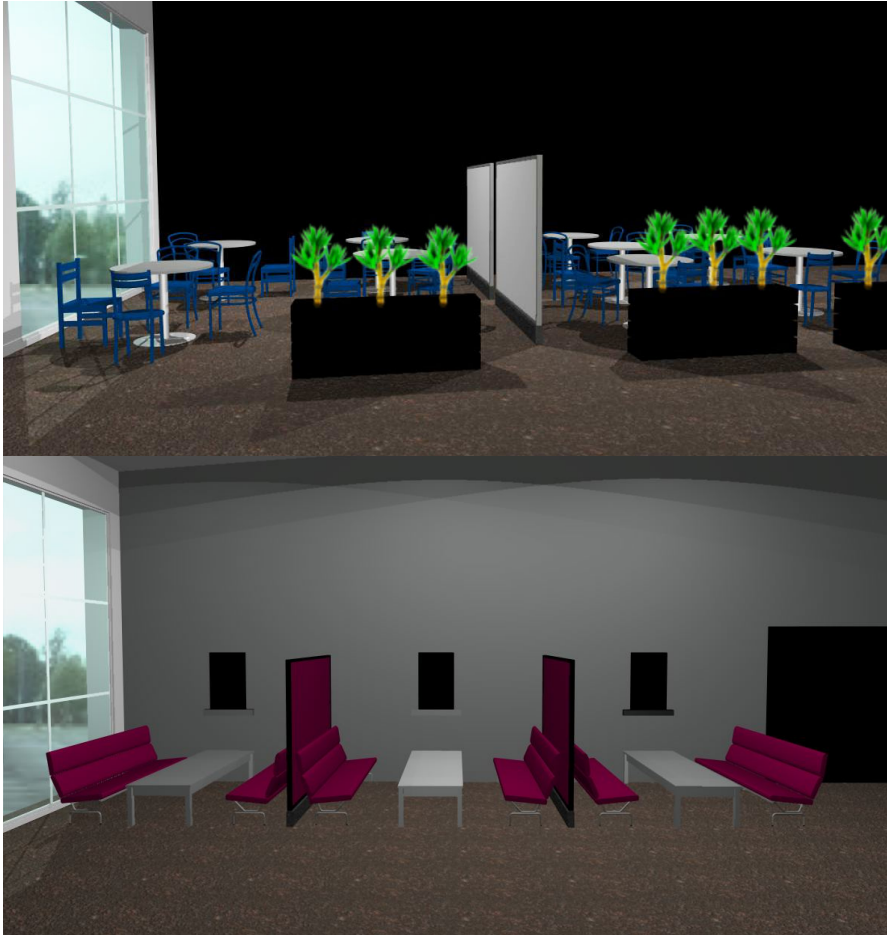
Kuva 10. Luonnos sohvaryhmistä keskellä takaosaa ja suuresta screenistä.

Pääsisäänkäynnin oikealle puolelle luonnostelin muun muassa erilaisia pöytä- ja sohvaryhmiä ja ruokailualueita lounaslinjastoineen (Kuva 11). Luonnoksissa on yhteistä se, että huonekalut on sijoitettu ikkunoiden eteen ja kulkureitti toimistojen ovelle on jätetty väljäksi. Lounaslinjaston tai naulakon sijoittaminen samaan tilaan tekisi siitä hieman liian ahtaan. Tilan kalustamista hankaloittaa suuri nosto-ovi, jonka eteen ei voi sijoittaa mitään kovin suurta.

Pääsisäänkäynnin vasemmalle puolelle luonnostelin ruokailualueita (Kuva 12). Luonnoksessa vanhat kalusteet jäisivät tilaan, mutta niiden sijoittelua voisi rajata sermein ja istutuksin. Vaihtoehtoisesti tilaan voisi sijoittaa yksityisempiä looseja.

Kuva 11. Luonnoksia toiminnoista pääsisäänkäynnin oikealla puolella.

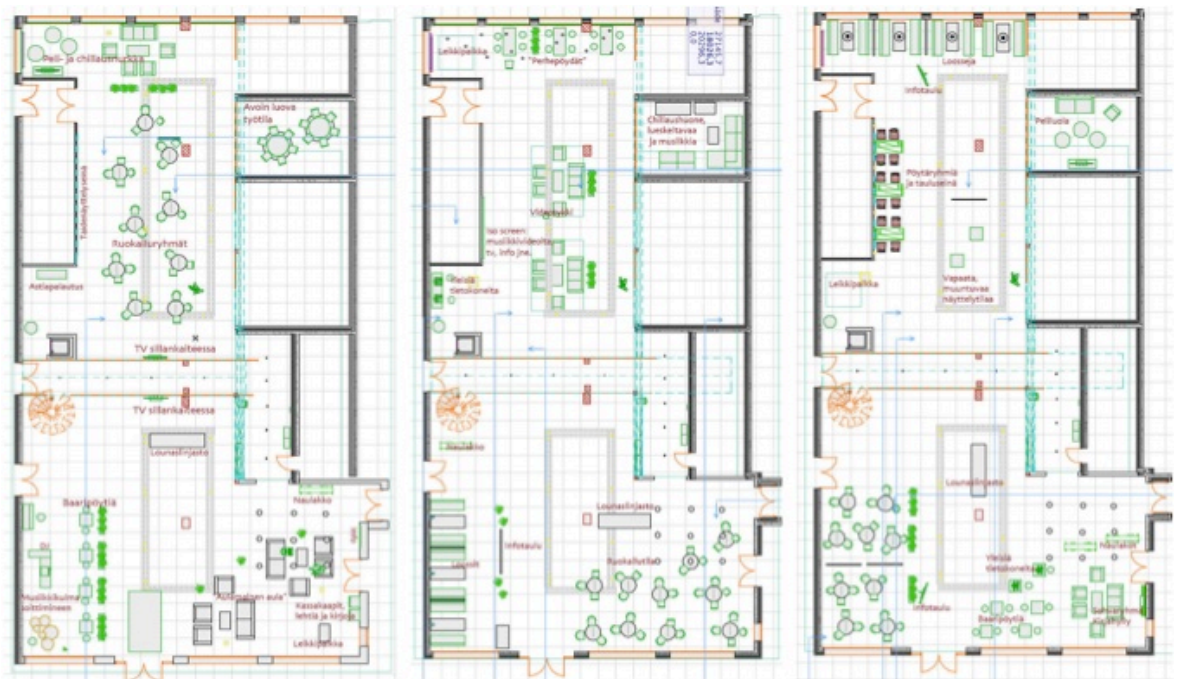
Kuva 12. Luonnoksia toiminnoista pääsisäänkäynnin vasemmalla puolella.

Luonnostelin takaosan "outoon nurkkaan" looseja, baaripöytäryhmiä, ja sohvannurkkausta (Kuva 13). Nurkkauksessa voisi olla myös peli- tai leikkipaikka. Ikkunoiden eteen voisi sijoittaa näyttävät valaisimet, jotka voisivat kiinnittää Vaasantielä autoilevien huomion. Valaisimia voisi sijoittaa yhden suuren jokaisen ikkunan eteen, tai useita pieniä leikkisästi eri korkeuksille.

Kuva 13. Luonnoksia takaosasta.

Selvittääkseni kohderyhmän toiveita tarkemmin loin kolme vaihtoehtoista pohjapiirustusta. Olin saanut workshopista paljon käyttäjätietoa ja valitsin toiminnot tämän tiedon perusteella, sekä 3d-luonnostelun avulla. Kiinnitin erityistä huomiota kulku-reittien toimivuteen. Jokaiseen pohjapiirustukseen sijoitin ruokailuryhmiä, sohva-ryhmiä, intiimimpiä neuvottelupaikkoja, leikkipaikan, naulakon, lounaslinjaston, astiapaalautuksen sekä yleisiä tietokoneita. Lisäksi eri pohjapiirustuksissa on omat piirteensä ja painotuksensa. Tiloja rajasin ja elävöitin sermein, valaisimin ja viherkasvilaatikoin. Pohjapiirustukset ovat tässä esillä vierekkäin (Kuva 14), tarkempaa tutustumista varten ne löytyvät liitteissä suuremmassa koossa.

Kuva 14. Vaihtoehtoiset pohjapiirustukset 1, 2 ja 3.

Pohjapiirustukseen 1 (LIITE 6) tein "aulamaisen aulan" toimistojen sisäänkäynnin edustalle sohvineen, naulakkoineen ja infokyltteineen. Pääsisäänkäynnin vasemmalle puolelle sijoitin workshopissa toivotun musiikkinurkkauksen soittimeen ja DJ-pöytineen, sekä korkeampia baaripöytiä. Lounaslinjasto käännettiin toisinpäin, sillä kahvilan tiskiä oli moitittu ahtaaksi linjaston läheisen sijainnin vuoksi. Astiapaalautus sijoitettiin hissien taakse, jotta sen epäsiisteys ei häiritse toimistojen sisäänkäyntiä. Ruokailuryhmät ovat tässä versiossa takaosassa keskellä. Sillankaiteiden molemmille puolille sijoitettiin suuri taulutv infoa, musiikkivideoita tai yhteistä television katselua varten. Tyhjä myymälätila toimii avoimena luovana työtilana, jossa

voi vapaasti pitää pieniä palavereja tai tehdä työtehtäviä. Aulatilan perällä ”oudossa nurkassa” on vielä sohvaryhmä sekä peli- ja rentoutuspaikka.

Pohjapiirustuksessa 2 (LIITE 7), lounaslinjasto sekä ruokailuryhmät sijaitsevat pääsisäänkäynnin oikealla puolella, ja yksityisemmät sohvaloosit vasemmalla puolella. Naulakko on sijoitettu kierreportaiden viereen. Hissin taakse sijoitettiin yleisiä tietokoneita. Keskelle takaosaa on sohvaryhmiä, ja suurelle tyhjälle seinälle laitettiin iso screen, joka palvelisi arkikäytön lisäksi hyvin myös tapahtumakäytössä. Tyhjä myymälätila toimii rentoutumis-, musiikinkuuntelu- ja lueskelupaikkana. Aulatilän perällä on perhepöytiä syöttötuoleineen sekä ”oudossa nurkassa” leikkipaikka.

Pohjapiirustuksessa 3 (LIITE 8) ruokailuryhmät jätettiin tämänhetkisille paikoilleen sisäänkäynnin vasemmalle puolelle, mutta niitä rajattiin sermein ja viherkasvein viihtyisimmiksi sopeiksi. Oikealla puolella on baaripöytiä, joista osa toimii yleisten tietokoneiden pöytinä, sekä sohvaryhmiä, kirjahylly ja naulakot vierailijoille. Hissin taakse sijoitettiin leikkipaikka, suuren tyhjän seinän alle pöytäryhmiä ja tyhjään myymälätilaan peliluola. Takaosan keskelle on vapaata, muuntuvaa näyttelytilaa, joilla yritykset tai ulkopuoliset voivat esitellä tuotteitaan tai palvelujaan. Perällä sijaitsee sermein rajattuja sohvalooseja. Sekä pää- että takasisäänkäynnillä on infotaulu.

8.3 Teemakonseptien tyylimaailman ideointi

Saadakseni tarkempaa tietoa kohderyhmän makumaailmasta ja toiveista tilan tyyliin loin kolme erilaista teemakonseptia. Näistä konsepteista sekä pohjapiirustuksista Rytmikorjaamon henkilökunta antoi myöhemmin palautetta ja äänesti mielestään parhaita ratkaisuita. Konseptien ideoinnissa pyrin refleктоimaan havainnoinnista, teoriasta ja workshopista saamaani tietoa, jotta kokonaisuudet muodostuisivat käyttäjiä parhaiten palveleviksi. Tarkoitukseni oli tehdä kolme selkeästi erilaista konseptia, joissa sisustussuunnittelun tavoitteita olisi painotettu eri näkökulmista. Runsaat tilaa koskevat toiveet toisaalta helpottivat, toisaalta rajasivat vaihtoehtojen luomista.

Briefissä ja workshopissa toivottiin tilaa, joka olisi elämyksellinen, mutta kuitenkin kyllin neutraali tapahtumien järjestämistä varten. Bonsdorffin (1999, 17) mukaan ei ole tarkoituksenmukaista luoda neutraalia tilaa, jonka vierailijakin voi hyväksyä, sillä neutraalia tilaa ei ole olemassakaan, kuten ei myöskään neutraalia tilassa kävijää. Luonteenpiirteetön tila ei ole vuorovaikutteinen, eikä siihen voi olla suhteessa. Päätinkin tavoitella konsepteissa ratkaisuita, jotka eivät olleet erityisen neutraaleja tai luonteettomia, vaan pikemminkin korostivat tilan yksilöllisiä piirteitä.

Sekä briefissä että workshopissa esiintyi vahvana toive, että Rytmikorjaamon historia näkyisi enemmän sisustuksessa. Tästä syystä päätin ottaa historialliset näkökulmat ideointini perustaksi. Käsitteitä ja teemoja keräsin mindmapiin (LIITE 9). Mindmap, miellekartta, on ajattelua jäsentävä visuaalinen menetelmä, jossa keskuskuvan ympärille kootaan rihmastoja mielikuvista ja assosiaatioista. Näitä assosiaatioita voi yhdistellä yhtenäisen ajatusketjun saavuttamiseksi. Mindmap auttaa hahmottamaan monimutkaisiakin ajatuskulkua, konsepteja ja rakenteita. (Luukkonen 2010, 44–60.)

Rytmikorjaamon historia jakautuu kahteen osaan: varikon historiaan ja rytmimusiikin historiaan Provinssirock-perinteen kautta. Tällä hetkellä aulassa on esillä vanhoja Provinssirock-kuvia sekä Selmun historian näyttely. Postiautovarikon historia huokuu tilan teollisuushenkisestä arkkitehtuurista, mutta sitä ei ole muutoin esitelty kuvien tai kalusteiden avulla. Mindmapiin keräsin varikon historiaan liittyviä teemoja kuten postiautot, työkalut, 50-luku, vanhat esineet ja asiat, työasut, kyltit ja fontit, bensatankit ja niin edelleen. Rytmimusiikin historiaa ilmentävät muun muassa nuorisokulttuuri, rock-musiikki, soittimet, Provinssirock, kulttimaisuus vallankumouksellisine piirteineen sekä näiden kaikkien alakäsitteet.

Mindmapista nousseiden teemojen avulla ideoin erilaisia alustavia konsepteja sisältöineen. Lisäksi ideoin teemoja aihealueista, joita workshopissa oli noussut esille liittyen musiikkiin, elämyksellisyyteen, tunnelmaan ja yleiseen tyylimaailmaan. Nimesin teemat kuvaavilla nimillä, kuten ”Peltiä ja pellavaa”, ”All tuned”, ”Good Old Times”, ”Fifties”, ”Rock”, ”Raw”, ”New Industrial”, ”Lounge”, ”Muusikon turvasatama” ja ”Postiauto”. Samalla aloin ideoimaan huonekalujen ja toimintojen sijoittelusta vaihtoehtoisia ratkaisuja. Aluksi teemat ja pohjapiirustukset kulkivat yhdessä, mutta lopulta päädyin pitämään teemakonseptin ja pohjapiirustuksen erillään, sillä

tässä vaiheessa toiminnot olivat kaikissa teemoissa osapuilleen samat. Halusin, että konseptien valintavaiheessa käyttäjät voivat äänestää erikseen miellyttävää teemaa ja käyttäjäystävällistä pohjapiirustusta. Palautteen perusteella voisin sitten yhdistää sopivan teeman sopivaan pohjapiirustukseen.

Vähitellen teemoja rajaamalla, karsimalla ja yhdistelemällä päädyin kolmeen teemakonseptiin, jotka mielestäni vastasivat parhaiten sisustussuunnittelun tavoitteisiin erilaisista näkökulmista. Rajasin teemoista pois sellaiset, jotka olivat liian selkeästi yliampuvia. Halusin, että konseptit ovat helposti omaksuttavissa, eivätkä palvele liikaa vain yhtä käyttäjäryhmää. Esimerkiksi täysin rock-henkinen teema ei ehkä olisi miellyttänyt kaikkia luovien alojen työntekijöitä. Musiikkimaailma yhdistettynä 50-luvun teemaan ja postiautohenkeen sen sijaan voi olla kaikkien hyväksyttävissä.

Valitsemisani konsepteissa on jokaisessa pohjalla jokin näkökulma historiaan, maustettuna yksityiskohdilla. Tyyliä saivat nimekseen Industrial, 50's Lounge ja Old & Tuned. Konseptit olivat yleisluontoisia ehdotuksia, eikä niissä vielä esitetty yksityiskohtaisia ratkaisuja esimerkiksi muunneltavuutta tai valaistusta koskien.

8.4 Industrial

Teemakonsepti Industrial (teollinen) kuvaa tehdasmaista varikotilaa. Workshopissa aulatilaa hyvänä puolena oli mainittu tehdashallimainen fiilis, jota saisi korostaa enemmän. Sisustuksen trendejä seurattessani olen huomannut, että niin sanottu teollisuustyyli on nyt nouseva ilmiö. Tyyliin on ominaista karheat puu- ja metallipinnat, kuluneet metalliesineet ja paljaat, pelkistetyt tiiliseinät (Wilska 2012). Tyyliin sopivia valaisimia ja kalusteita on tarjolla runsaasti. Konsepti yhdistää tilassa jo vallitsevan tehdasmaisen tunnelman nyt trendikkääseen sisustustyyliin.

Keräsin konseptiin (Kuva 15) teollisuustyyliä kuvaavia huonekaluja, valaisimia ja miljöötä. Mustan ja neutraalien sävyjen on tarkoitus rauhoittaa aulatilaa värikkyttä. Esineet ovat kolhiintuneita ja tekstiilimaailma rouheaa. Peltikyltit ja vanhahtavat fontit tuovat muistoja menneestä tähän päivään. Toteutuessaan tilaan voisi tuoda sekä aidosti vanhoja tehdasesineitä, että uusvanhoja trendituotteita.

Kuva 15. Teemakonsepti Industrial

8.5 50's Lounge

Postiautovarikko on rakennettu 50-luvulla, joten päätin poimia yhteen konseptiin elementtejä tuon tyylikauden sisustuksista. Odotushuonetta tai aulaa tarkoittavan lounge-sanan sisällytin otsikkoon, sillä konsepti oli vaihtoehtoista lämmينhenkisin ja aulatilamaisin. Workshopissa oli toivottu, että tila muuttuisi toimistojen asiakkaiden vuoksi perinteisemmäksi aulatilaksi. Konseptiplanssiin lisäsin mallinnetun kuvan toimistojen sisäänkäynnistä odotussohvineen ja jalkalamppuineen.

Teemakonsepti 50's Lounge (Kuva 16) sisältää piirteitä 50-luvun pyöreistä sisustusmuodoista, sekä ripauksen postiautojen ja bensapumppujen nostalgiaa. 50-luvun lisäksi teema on keskittynyt musiikkimaailman ja sen historian esilletuomiseen tilassa vanhojen levyjen, levysoittimien ja levykansikollaasien muodossa. Syvät punaiset, oranssit ja harmaat sävyt korostavat tilan jo ennalta rohkeaa värimaailmaa. Valaisimina toimivat hehkulamput erilaisine variaatioineen.

Kuva 16. Teemakonsepti 50's Lounge

8.6 Old & Tuned

Teemakonsepti Old & Tuned (Kuva 17), vanhaa ja tuunattua, sai inspiraationsa postiautovarikon vanhoista paketeista, kirjeistä ja postilaatikoista. Konsepti henkii vanhaa aikaa, kaikkea kulunutta ja nostalgista. Kalligrafiasta on aistittavissa mennyt maailma, jossa posti kulki vielä hitaasti ja ihmiset kirjoittivat kirjeitä käsin. Tilaa somistavat vanhanaikaiset valaisimet ja postiteema. Kuluneet puulaatikot toimivat säilyttiminä ja kirjahyllyinä. Teeman tuotteita voisi tuunata kierrätystuotteista tai rakentaa kokonaan itse. Maanläheiset värisävyt rauhoittavat ja neutralisoivat muutoin värikästä tilaa, mutta korostavat tilan historiaa.

Kuva 17. Teemakonsepti Old & Tuned

8.7 Palaute ja äänestys

Esittelin planssit 4.4.2012 Rytmikorjaamon yhteisellä kahvihetkellä, niin sanotuilla talon kahveilla. Tilaisuuteen saapui 25 talossa työskentelevää henkilöä. Osallistujista noin puolet oli workshopiin osallistuneita. Mukanani oli useampi kopio A3-kokoisia konseptiplansseja, vaihtoehtoisia pohjapiirustuksia sekä palautelomakkeet. Tilaisuuden jälkeen teemakonseptit, pohjapiirustukset ja palautelomake sähköisenä Google Docs -dokumenttina laitettiin talon intranet-järjestelmään. Näin myös työntekijät, jotka eivät olleet tilaisuudessa, saivat mahdollisuuden äänestää.

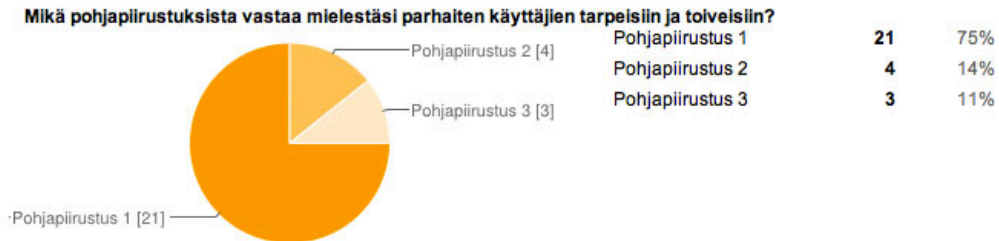
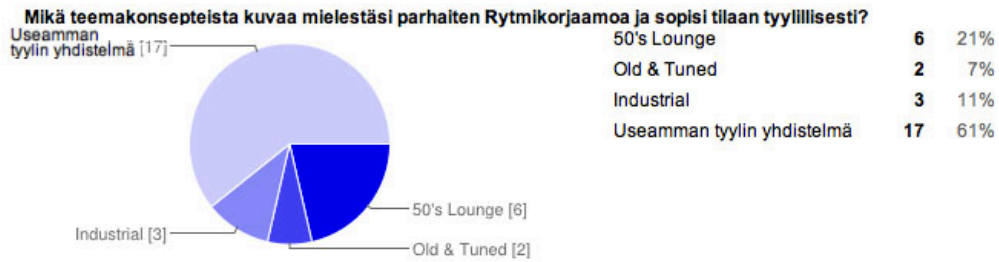
Palautelomakkeessa (LIITE 10) oli kolme kysymystä, joista kaksi ensimmäistä monivalintakysymyksiä ja viimeinen tyhjä aihekenttä vapaalle palautteelle. Ensimmäiseksi kysyttiin, mikä teemakonsepteista kuvasi vastaajan mielestä parhaiten Rytmikorjaamoja ja sopisi tilaan tyyllillisesti. Vastausvaihtoehtoina oli kolmen konseptien nimet, sekä useamman tyylin yhdistelmä. Toiseksi kysyttiin, mikä pohjapii-

rustuksista vastasi parhaiten käyttäjien tarpeisiin ja toiveisiin, ja vaihtoehtoina oli pohjapiirustukset numeroituina. Viimeisenä oli vapaan sanan osio johon sai laittaa yleistä palautetta. Tarkennuksena todettiin, että vastaukseen voisi poimia eri konsepteista yksittäisiä miellyttäviä asioita.

Vastauslomake oli muutoin onnistunut, mutta vastaukseen ”useamman tyylin yhdistelmä” olisi pitänyt olla tarkentava lisäkysymys, mitkä tyyleistä pitäisi yhdistää. Onneksi monet olivat rastittaneet useamman vaihtoehdon tai selventäneet mielipidettään vapaan sanan kentässä. Sähköisessä palautelomakkeessa kahden tyylin valitseminen ei olisi onnistunut, mutta kolmea poikkeusta lukuun ottamatta kaikki äänestivät manuaalisesti paikan päällä.

8.8 Palautteen ja äänestyksen tulokset

Vastausaikaa oli seitsemän päivää. Äänestykseen osallistui 28 henkilöä. Vastaa- jista 21% piti 50's Lounge –konseptia parhaiten Rytmikorjaamoja kuvaavana, 11% vastaajista valitsi Industrial –konseptin, ja 7% Old & Tuned –konseptin (Kuvio 8). Suurin osa, 61% vastasi, että paras vaihtoehto olisi useamman tyylin yhdistelmä. Osa vastaajista mainitsi piirteitä kaikista konsepteista, osa vain yhdestä tai kahdesta. Pohjapiirustus 1 sai 75% äänistä, pohjapiirustus 2 sai 14% äänistä, ja pohjapiirustus 3 sai 11% äänistä.

Kuvio 8. Äänestyksen tulokset.

Useat vastaajat tarkensivat kirjallisesti toiveitaan. Yleinen mielipide tuntui olevan, että tyyleistä Industrial olisi muutoin paras, mutta sellaisenaan liian kylmä ja kolkko. Tyyliä toivottiin lämmitettävän 50-luvun elementeillä ja värikkyydellä, musiikki-rekvisiitilla ja ”hehkeällä postiautotunnelmalla”. Old & Tuned -konseptissa pidettiin yksityiskohdista, moni mainitsi erityisesti vanhoista laatikoista kootun kirjahyllyn.

Monet pohjapiirustusta 1 äänestäneistä mainitsivat, että mikäli leikkipaikka on nosto-oven luona, täytyy sen olla helposti siirrettävissä pois tavarankuljetusten tieltä. Sohvien epäiltiin myös olevan kuljetusreitien edessä, sekä istumisen oven edessä epämukavaa talviaikaan vedon takia. Pohjapiirustuksen 1 astiapolautus hissien takana mainittiin olevan hankalassa paikassa.

Televisiot sillankaiteissa saivat paljon positiivisia mainintoja: kommentteissa haaveiltiin MM-jääkiekon katselusta kahvia juodessa. Osa kommentoi leikkipaikan olevan kokonaan tarpeeton, osa antoi siitä positiivista palautetta. Musiikkikulmaa pidettiin toisaalta hyvänä muutoksena ja toisaalta tarpeettomana, ja ehdotettiin sen korvaamista looseilla. Äänimaailmaan pyydettiin kiinnittämään huomiota, sillä radio ei tuntunut hyvältä ratkaisulta. Eniten keskustelua ja kommentteja herätti tällä hetkellä toimistosiiven ovella sijaitseva astiapolautus. Painotettiin, että astiapolautus

täytyy saada siirrettyä muualle mahdollisimman nopeasti, sillä se häiritsee yrityksiä, jotka johdattavat asiakkaat toimistoonsa astiapalautuksen ohi.

Eräs kommentti koski luovaa työtilaa, jonka olin sijoittanut tyhjään myymälätilaan. Kommentissa pyydettiin tilaan tavallisia tuoleja ja tavallisia pöytiä, sillä Rytmikorjaamon kahdessa pienehkössä neuvottelutilassa on rennompaan oloon tarkoitettuja säkkituolit ja sohvaa. Kommentoijan mielestä usein olisi tarvetta myös ”tavalliselle” neuvottelutilalle, jossa voi istua pöydän ääressä ja levitellä papereita sille.

Yhteenvetona sanoisin, että konseptipalautteen avulla historian tuominen näkyviin vahvistui entisestään. Historiasta halutaan tuoda tilaan kaikkia sen näkökulmia: vanhanajan nostalgiaa, tehdashallin tunnelmaa, lämmintä retrohenkisyyttä ja musiikkimaailman läsnäoloa. Totesin myös, että briefissä jo alussa mainitut toiveet, muunneltavuus ja toiminnallisuus, ovat edelleen tärkeimpiä lähtökohtia koko tilan suunnitteluun.

9 LOPULLISEN SUUNNITELMAN IDEOINTI JA LUONNOSTELU

Sisustussuunnittelu eteni väljästi sisustussuunnittelun tehtäväluettelon (SIT 13-610008) mukaan. Tässä vaiheessa tehtynä olivat nykytilan analysointi, tavoitteiden määrittely, aikataulun päättäminen ja noudattaminen, kustannustavoitteiden asettaminen, alustavaa tyylimaailman luonnostelua ja erilaisten ratkaisuvaihtoehtojen esittäminen, sekä niiden vertailu asiakaspalautteen avulla. Tässä luvussa esitellään lopulliseen sisustussuunnitelmaan vaikuttavia asioita kuten säännösten ja määräysten selvittäminen (9.1), muunneltavuusratkaisujen kartoittaminen (9.2), kalustevaihtoehtojen selvittäminen (9.3), pohjapiirustuksen jatkokehitys ja toimintojen sijoittelu (9.4), kierrätysmateriaalien käyttäminen (9.5), valaistuksen suunnittelu (9.6), leikkipaikan ideointi (9.7), elämysten huomioiminen (9.8) sekä pohdintaa ideoinnista.

9.1 Säännökset ja määräykset

Julkista tilaa suunnitellessa on otettava huomioon tilaa koskevia säännöksiä ja ohjeita. Sisäänkäynti on tärkeä suunnittelukohde, koska sillä on oleellinen osa rakennuksen arkkitehtonista viestintää. Sisäänkäynti aulatiloihin antaa ensivaikutelman sen rakennuksesta ja sen toiminnoista. Tilan täytyy olla riittävän väljästi mitoitettu ja joustaa palvelemaan suuriakin yleisöitä. (RT 91-10788.)

Esteettömyyden kannalta on huomioitava liikuntarajoitteiset kuten pyörätuolilla tai pyörällisillä kävelytelineillä kulkevat sekä lastenvaunujen tai kantamusten kanssa liikkuvat. Riittävä kulkuväylän leveys on 900 millimetristä 1800 millimetriin. Kulkuväylät on suunniteltava väljiksi ja esteettömiksi ja niiden tulee olla hyvin valaistuja. Ovien havaittavuutta voidaan parantaa väri- ja materiaalikontrasteilla. (SIT 09-610058.)

Huonekaluja valitessa on otettava huomioon sisustusmateriaalien paloturvallisuus. Paloturvallisuudella tarkoitetaan materiaalien syttymisherkkyttä, lämmönvapautumista ja kaasujen ja savujen muodostumista. Pehmusetun huonekalun syttymisherkkyteen vaikuttavat sekä päällisen että täytemateriaalien ominaisuudet. Sisusteet luokitellaan palo-ominaisuuksien perusteella neljään luokkaan: luokka

SL 0 tarkoittaa palamatonta materiaalia, SL 1 vaikeasti syttyvää, SL 2 tavanomaisesti syttyvää ja SL 3 herkästi syttyvää. Sisusteiden syttyvyysluokka valitaan tilan käyttötavan perusteella. Kokoontumis- ja liiketiloissa, jotka yleensä ovat päivä- tai iltakäytössä, sisusteiden syttyvyysluokka on oltava SL 1, tai SL 2, jos tilassa on automaattinen sammutuslaitos. Rytmikorjaamolla tällainen on, joten SL 2 on riittävä. Myös tuoteturvallisuuslaissa on säädetty paloturvallisuusvaatimuksia pehmustetuille huonekaluille (914/1986, muutos 539/1993). Niiden vaatimukset vastaavat Rakennustiedon säännöksen syttyvyysluokkaa SL 2. (RT SM-21081.)

9.2 Muunneltavuusratkaisut

Koska aulatilat on oltava muunneltavissa monenlaisiin tapahtumiin (Puhilas & Hietanen 2012a), perehdyin erilaisiin muunneltavuusratkaisuihin. Muunneltavuus tuli ensisijaisesti ottaa huomioon kalusteiden siirtelyssä ja varastoisissa. Tapahtumien aikana eri puolille tilaa sijoitettavan esiintymislavan takia kattovalaisimet eivät voi laskeutua kovin matalalle. Jalkalamppujenkin on oltava liikuteltavissa.

Muunneltavuus on teknisten järjestelmien kannalta vaativa ominaisuus (Luoma 1997, 17). Rytmikorjaamon aulatilassa tämän osa-alueen haasteet liittyvät lähinnä tapahtumissa tarvittaviin äänentoistojärjestelmiin. Nykyisin järjestelmät ovat enimmäkseen langattomia, joten ne ovat myös joustavia muunneltavuuden suhteen. Joustavuuden kannalta olennaista, että tekniset järjestelmät, tilanjako ja kalustus ovat toisistaan mahdollisimman riippumattomia (RT 91-10788).

Muunneltavuuteen voi sisältyä siirreltäviä, lisättäviä, vaihdettavia tai poistettavia rakennuksen osia. Portaattomasti muunneltavaa tilaa kutsutaan elastiseksi pohjaratkaisuksi, joka tarkoittaa sitä, että tilaa jakavat elementit voidaan sijoittaa mihin kohtaan tahansa. Elastisen tilan muunneltavuus perustuu siirreltäviin, tilaa jäsentäviin elementteihin. Elastisuutta pohjaratkaisuun tuovat vapaasti sijoitettavat säilytyskalusteet sekä eri tavoin liikuteltavat seinät. (Luoma 1997, 15–17.)

Useat workshopin osanottajat ehdottivat tilaan jonkinlaisia tilaa jakavia, liikuteltavia sermejä, ja aikeissani olikin sisällyttää sellaisia yhteen vaihtoehtoiseen konseptiin.

Sermit eivät voi olla kovin raskastekoisia, ja ne on saatava helposti siirrettyä paikoiltaan. Tilan voisi jakaa osiin myös muilla keinoilla, kuten matoilla, viherkasveilla ja valaisimilla. Perinteiset, huonekaluliikkeistä saatavat sermit koin persoonattomiksi ja tilaan sopimattomiksi, joten niitä tulisi ainakin personoida jotenkin ennen käyttöönottoa.

Toimivat tilaratkaisut edellyttävät muunneltavuutta, joustavuutta ja yleispätevyyttä. (RT 91-10788). Yleispätevyys tarkoittaa, että tila on käyttökelpoinen monenlaisiin tarkoituksiin. Jotta tila voisi olla yleispätevä, vaatii se väljää mitoitus. Usein loft-rakennuksissa on runsaasti yleispätevää tilaa. Loft-rakennuksissa funktioiden etäisyys toisistaan on normaalia suurempi, jolloin funktioiden erottamiseen ei välttämättä tarvita tilanrajaajia. (Luoma 1997, 24.)

Sisustusarkkitehtitoimisto dSign Vertti Kivi lanseerasi vuonna 2011 Space Alive -tilakonseptin. Konseptin ideana on tilan muunneltavuus eri vuorokaudenaikoina ja erilaisiin tarkoituksiin. Järjestelmä on elektroninen: yhdellä napin painalluksella lamput saadaan laskeutumaan alemmas, väliverhot liikkumaan ja koko tilan tunnelma muuttumaan. (Säilä 2011, 16.) Esimerkki oli inspiroiva, mutta niin houkuttelevaa kuin olisikin suunnitella aulasta kokonaisvaltaisesti muutoskykyinen tila, tulee budjetti rajoitteeksi. Päätin pyrkiä tunnelman muuntelukykyyn lähinnä säädettävien valaisimien sekä ikkunoihin asennettävien kaihtimien avulla.

Eri tavoin koottavat ja liikuteltavat kalusteet edistävät muunneltavuutta (RT 91-10788). Kartoitin kalusteiden muunteluratkaisuja tutustumalla huonekaluvalmistajien internetsivujen tarjontaan. Ensisijaisesti etsin muunneltavia pöytiä, istuimia, sohvia ja valaisimia. Modulaarisia eli osista koostuvia hylly- ja säilytysjärjestelmiä löytyi paljon, mutta niille ei tässä kohteessa ollut tarvetta. Samoin löytyi asuinkäyttöön tarvittavia mekanismeja, esimerkiksi vuodesohvia. Sohvilla muuntelumahdollisuudet koskivat moduulisohvia, joissa asiakas saa päättää sohvan osien kokoonpanon. Tuoleissa ja pöydissä muuntelu onnistui taitto- tai pinoutumisominaisuuksilla, pukkijaloilla, kalustepyörillä ja erityisesti kalusteiden kuljetuksiin tarkoitetuilla kärryillä.

9.3 Kalusteet

Kalusteiden tyylimaailma määrittyi teemakonseptien äänestyksen mukaan: niissä haluttiin tilaan teollista tyyliä, jota voisi elävöittää 50-luvun pyöreillä muodoilla ja vanhan ajan hengellä. Tyylistä muodostui omanlaisensa yhdistelmä, joka toivottavasti kuvaa koko Rytmikorjaamon brändin tyyliä.

Tuolit. Yksi kalusteita koskeva ongelma olivat vanhat petroolinväriset puutuolit. Niiden ulkonäöstä miellytti käyttäjiä, mutta ne ovat huonolaatuisia ja hajoavat usein. Mielessäni oli siirtää tuolit johonkin muuhun tilaan, sellaiseen käyttöön, jossa niitä ei tarvittaisi päivittäin. Tällöin kovalle käytölle joutuvat kahvilatuolit voisi korvata kestävämmällä ja mukavammalla ratkaisulla. Toinen vaihtoehto oli korvata huonokuntoisimmat tuolit uusilla puisilla tuoleilla, jotka maalataan samansävyisiksi.

Aulassa on myös mustia taittuoleja. Ne ovat toki toiminnallisia: kevyitä ja kasattavia, mutta käyttäjät pitävät niitä epämukavina. Ajatukseni oli siirtää nämä tuolit varastoon, josta niitä voisi isompien tapahtumien aikana tuoda tarvittaessa aulaan. Niiden tilalle tarvittaisiin vastaavat pinottavat tai taitettavat, mutta tukevammat tuolit.

Sohvat. Tilassa on mustia nahkasohvia, jotka briefissä toivottiin korvattavan kankaalla verhoilluilla sohvilla. Sohvat ovat painavia, rikkiäisiä ja tyyliin sopimattomia. Sohvaryhmiä tarvitaan tilaan kolmesta viiteen. Sohvien tulee olla helposti siirreltäviä.

Useat sohval valmistajat tarjoavat moduulisohvia, mutta lähes kaikkien muotokieli on moderni. Tilaan ei toivottu modernia, vaan kotoisampaa, 50-luvusta vaikutteita saanutta tyyliä. Löysin Askon valikoimista tyylimaailmaltaan sopivan Mod-sohvamallin, ja myymälässä vieraillessani tiedustelin myyjältä sohvien muunteluominaisuuksia. Myyjä kertoi, että Mod-sohvista osat saa liitettyä yhteen tai erotettua yksinkertaisten kiinnikkeiden avulla. Tämä mahdollistaa yksittäisten osien siirtelyn tai sohvakokonaisuuden muuntelun tarpeen mukaan. Irrottamisen lisäksi siirtelyä voi helpottaa asentamalla jalkojen tilalle jarrulliset kalustepyörät.

Moduulisohvien huono puoli on niiden hintavuus, varsinkin julkiseen käyttöön tarkoitetuilla verhoilukankailla hinta nousee useisiin tuhansiin euroihin. Toisena vaih-

toehtona voisivat olla pelkät yksittäiset nojatuolit, tai niin kevyet sohvut, että niitä voisi siirrellä kantaen.

Pöydät. Aulatilassa on ruokailua varten valkoisia, laippajalkaisia pöytiä, joiden kunto on hyvä. Pöydille ei tarvitse tehdä muutoksia, eikä niitä kustannussyistä ole syytä uusida. Pöytiä voisi elävöittää pienillä pöytäliinoilla, maljakoilla ja silkkikukilla. Lisäksi tilaan tuodaan tapahtumien aikana suorakaiteen muotoisia lisäpöytiä, joita varten epäsiistin pinnan vuoksi joudutaan vuokraamaan pöytäliinat (Puhilas 2012). Pöytäliinojen vuokraaminen on kallista, joten mietin voisiko pintaa uudistaa siten, ettei liinoja enää tarvittaisi. Pöytiin voisi lisätä uuden pinnan ohuella laminaattilevyllä, johon painettaisiin Rytmikorjaamon vanhoja valokuvia. Päälle sijoitettaisiin kevyt akryylilevy tai lasi, joka estää kuvia likaantumasta. Lasin suhteen painavuus ja rikkoutumisvaara voivat olla valinnan esteenä.

Naulakot. Sovittelin luonnoksiin tilassa valmiina olevia, suurikokoisia naulakoita. Arkikäytössä naulakoiden koko on ylimitoitettu todelliseen käyttötarpeeseen nähden, ja ne vievät turhaan tilaa. Tästä syystä päädyin vaihtoehtoon, että naulakoita säilytetään muualla ja tuodaan pääoven läheisyyteen vain isompien tapahtumien ajaksi. Arkikäyttöön päätin ottaa kalustevarastolta ilmaiseksi saatuja naulakoita, joista sijoitettaisiin ainakin toimistosiiven oven läheisyyteen.

9.4 Pohjapiirustusten kehittäminen ja toimintojen sijoittelu

Lopullista pohjaratkaisua kehitellessäni pyrin huomioimaan kaiken tähän asti saamani tiedon, esimerkiksi havainnoinnin avulla selvitettyt kulkureitit, workshopin ja konseptipalautteen mielipiteet, kalusteiden todelliset tilantarpeet, teoriatiedon ja niin edelleen. Olin jo ideoinut runsaasti pohjapiirustuksia teemaplansseja varten, ja valinnut parhaat vaihtoehdot yleiseen esittelyyn. Konseptipalautteen antajista 75% oli pitänyt pohjapiirustusta 1 parhaana, joskin useat olivat ehdottaneet siihen pieniä muutoksia. Tärkeimpinä huomion kohteina oli nosto-ovi, josta vetää kylmästi, ja jonka eteen ei voi sijoittaa mitään kovin suurta. Toiseksi astianpalautusta vaadittiin siirrettäväksi, joten luonnostelin sille erilaisia sijoitteluvaihtoehtoja. Astiapalautuksessa oli pidettävä mielessä myös keittiötyöntekijöiden näkökulma, eikä palautuspistettä saa sijoittaa liian kauas keittiöstä.

Tällä hetkellä aulassa ei ole mitään tiettyä järjestystä, vaan kalusteita siirrellään jatkuvasti paikasta toiseen. Mielestäni tärkeää oli sijoittaa toiminnot siten, että ne olivat selkeinä omina alueinaan: toimistosiiven puoli oli yritysten asiakkaita varten, ruokailutila omanaan, rentoutumispaikka omanaan. Halusin toimintojen ryhmittelyllä ja fyysiselläkin rajaamisella tuoda tilaan pysyvyyttä ja selkeyttä. Muunneltavuuskyvyn on kaikilta osin säilyttävä, mutta toiveena olisi, että kalusteet palautuisivat tutuille paikoilleen poikkeustilan kaikottua.

Tässä vaiheessa, kun toimintojen summittaiset paikat oli päätetty, aloin luonnostelemaan niiden tarkempaa sijoittelua pienemmän tilan sisällä. Sohvien, pöytien, valaisimien ja istutusten erilaisilla ryhmittelyillä muokkautui erilaisia ratkaisuja, joista valitsin sommitelmallisesti parhaimmalta vaikuttavan. Esimerkkinä luonnostelusta klubin sisäänkäynnin kalustesijoittelua (Kuva 18).

Kuva 18. Klubin sisäänkäynnin luonnostelua.

9.5 Kierrätysmateriaalien käyttäminen

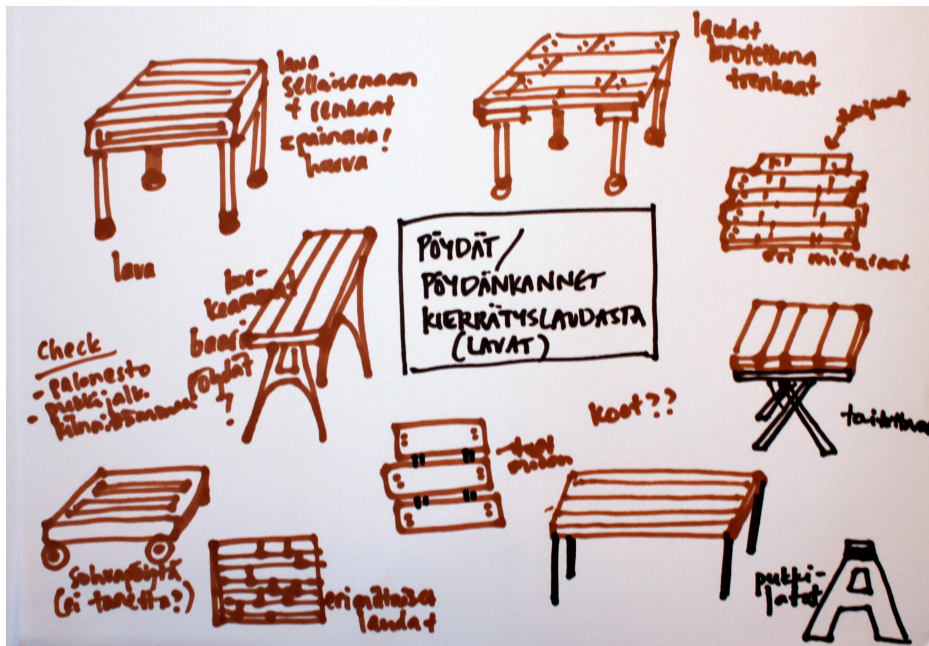
Mielestäni tuunatut tai kierrätysmateriaaleista tehdyt tuotteet toisivat tilaan vanhan ajan tunnelmaa, ja tekisivät tilasta persoonallisemman. Aidot materiaalit kuten puu ja kumi voisivat elävöittää ankeaa tunnelmaa. Kierrätysmateriaalit ovat edullisia, ja talkoilla valmistetut tuotteet saisivat yhteisön tuntemaan tilan entistä enemmän

omakseen. Lisäksi teemakonsepteissa useat kommentoijat olivat kehuneet vanhoista laatikoista tehtyä kirjahyllyä, joten päätin ottaa siitä vaikutteita sisustuksen ideointiin.

Pohdiskelin pitkään vanhojen autonrenkaiden käyttömahdollisuuksia. Rytmishopin puolella sekä ison opastekyltin tukena on jo käytetty suuria, vanhoja renkaita. Tein luonnoksia muun muassa autonrenkaista tehdyistä sermeistä, kukkalaatikoista sekä muista somisteista. Loppujen lopuksi renkaat tuntuivat olevan materiaalina liian painavaa ja runsaasti työstöä vaativaa, ja tuotteiden teettäminen voisi tulla kalliiksikin. Samoin myöhemmin siirtely voisi olla hankalaa, ja esimerkiksi sermit vaatisivat alleen renkaat.

Seuraavaksi mietin vanhojen lavojen käyttömahdollisuuksia. Lavoista tai niistä irrotetuista laudoista saisi rakenneltua sermejä, pöytiä tai pöydänkansia, istuimia, hyllyjä ja laatikoita. Innostuin ideasta, sillä vanhoja lavoja on mahdollista saada jopa ilmaiseksi. Materiaali olisi autenttisen näköistä naulanreikineen ja kolhuineen. Materiaalin työstäminen, käsittely ja rakentaminen tosin olisi työlästä. Käsittelynä puulle kävisi hionta ja maalaus tai petsaus haluttuun sävyyn. Useiden tuotteiden valmistaminen samasta materiaalista toisi tilaan yhtenäistä ilmettä.

Tilaan tarvitaan lisää pöytiä sekä luovaan työtilaan että loosien pöydiksi. Rakentamalla pöydät itse voisi rahaa säästää huomattavasti ja lopputulos olisi persoonallinen. Ideoin variaatioita pöydistä tai pöydänkansista, jotka olisi rakennettu lava-laudoista (Kuva 19). Ideat jatkojalostuivat ArchiCadilla luonnosteltuihin kuviin (Kuva 20). Pöytiin voisi hankkia valmiit, edulliset putki- tai pukkijalat.

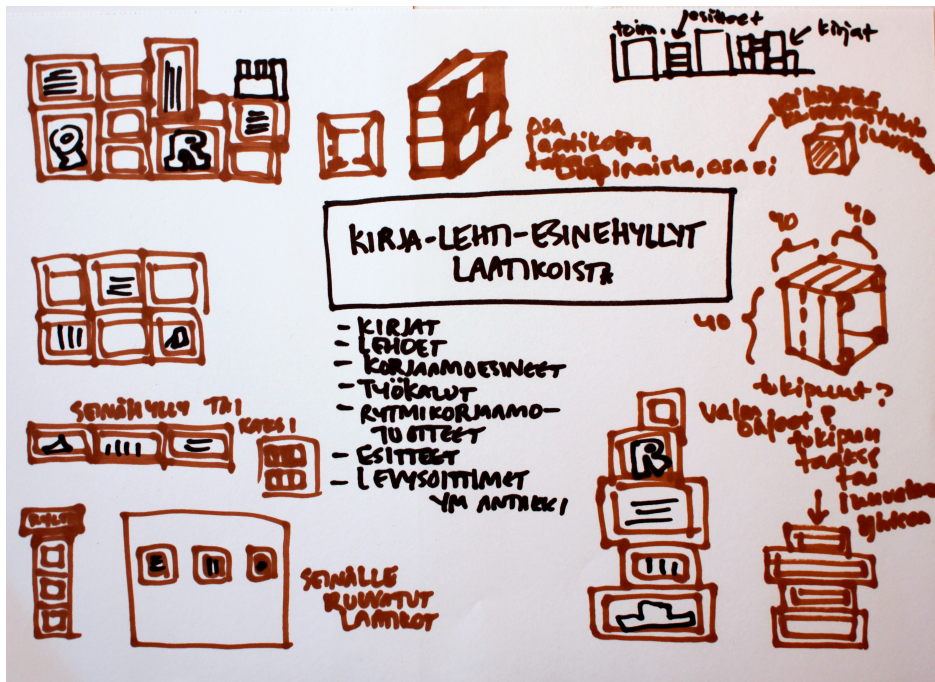

Kuva 19. Ideointia pöydistä.

Kuva 20. Pöytäluonnoksia.

Lavalaudoista voisi rakentaa erikokoisia puulaatikoita, joista taas voisi koota tilaan tarvittavia huonekaluja. Ideoin erilaisia hyllykokoontaloja kirjoja, lehtiä ja esitteitä varten (Kuva 21). Hyllyjä elävöittämään voisi lisätä vanhoja esineitä, vaikkapa gramofonin tai korjaamorekvisiittia. Luonnostelin vaihtoehdon, jossa laatikot ovat toisesta suunnasta avonaisia ja toisesta umpinaisia: näin ne ovat käytettävissä kummastakin suunnasta ja voivat toimia tilanjakajina (Kuva 22).

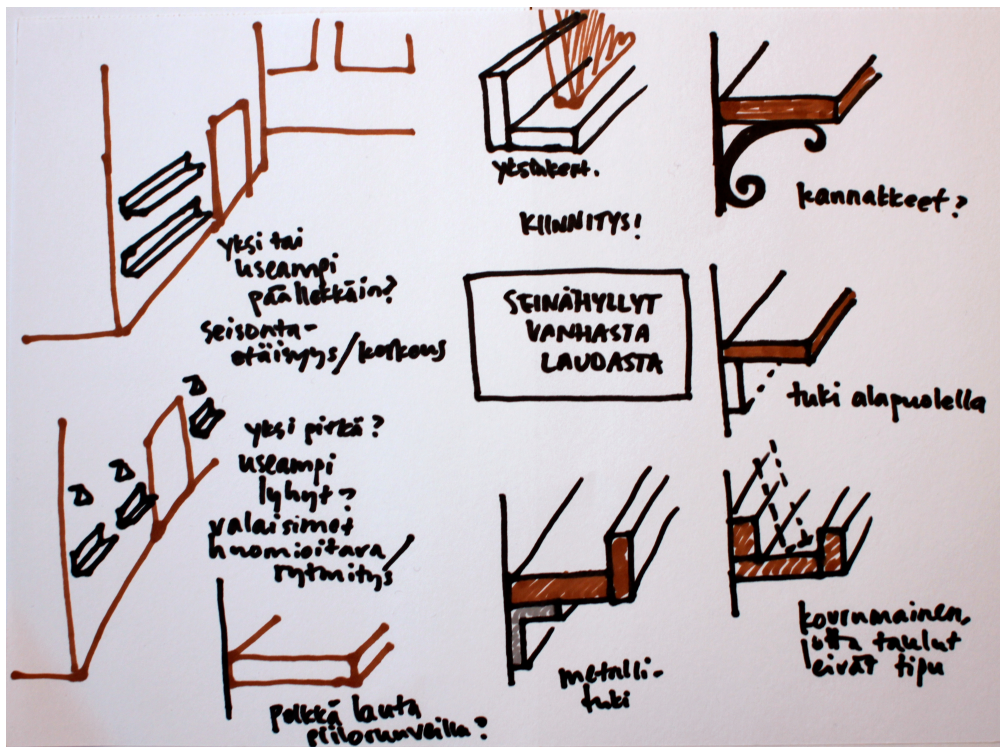
Kuva 21. Ideointia puulaatikoista.

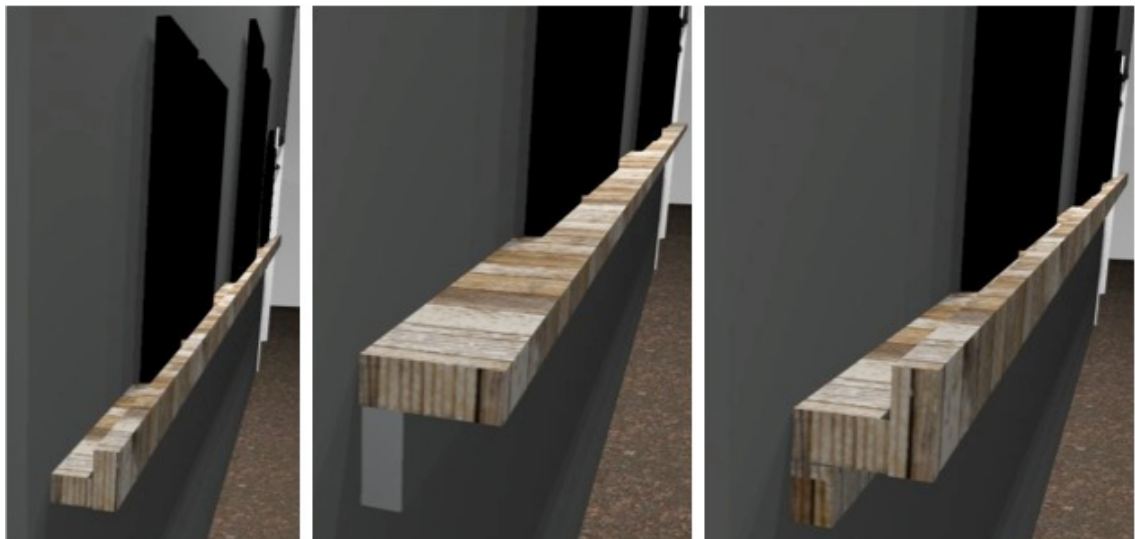
Kuva 22. Luonnoksia puulaatikoista rakennetuista hyllyistä.

Samoista laudoista voisi rakentaa myös seinähyllyjä, kuten tauluhyllyjä taidenäyttelylle (Kuva 23). Tarkemmin luonnostelin vaihtoehtoja rakennustavalle: hylly voisi koostua useammasta laudasta tai laudasta ja hyllykannakkeesta (Kuva 24). Sijoi-

teluvariaatioita voisivat olla useammat pienet hyllyt, yksi pitkä hylly, kaksi pitkää hyllyä päällekkäin tai leikkisästi eri tasoihin sijoitetut hyllyt (Kuva 25).

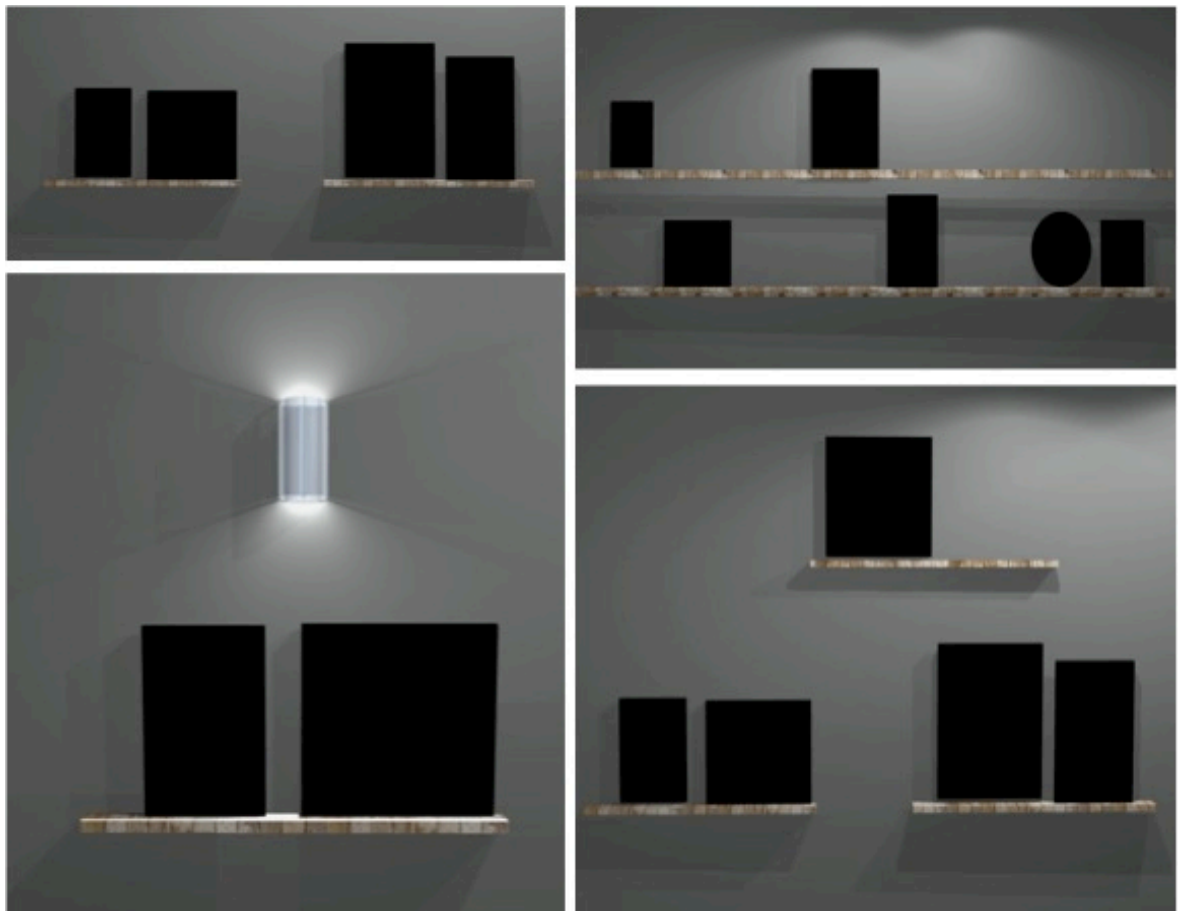

Kuva 23. Seinähyllyyideointia.

Kuva 24. Tauluhyllyluonnoksia.

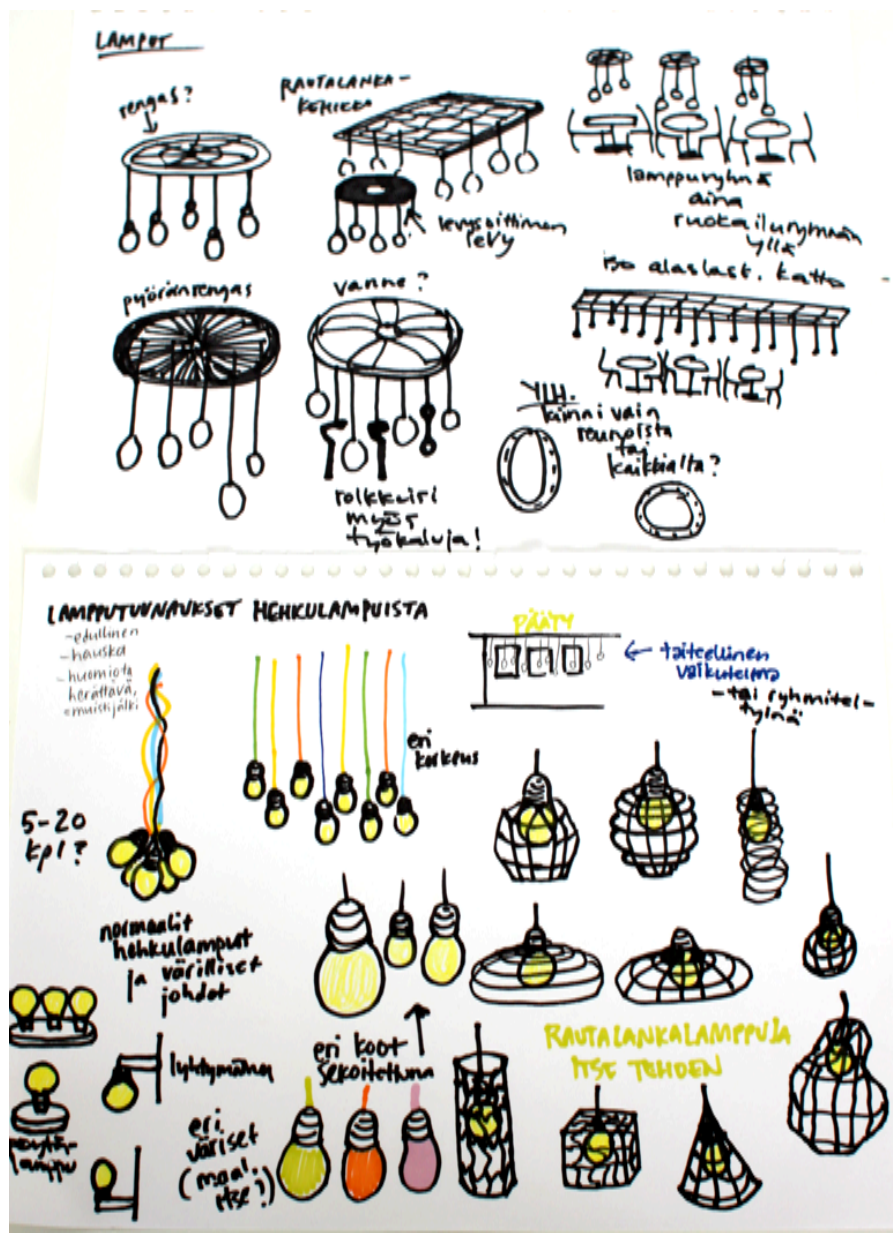

Kuva 25. Tauluhyllyjen sijoittelua seinälle.

9.6 Valaistus

Aulatilaan tulee runsaasti luonnonvaloa, ja sen yleisvalaistus on kunnossa. Tilaan tarvitaan lähinnä tunnelma -ja kohdevaloa, joilla voitaisiin luoda tilaan viihtyisyyttä ja syvyyttä. Trussipalkeissa sijaitsevat kohdevalot luovat seinille paljon suoraa valoa. Stenrosin & Auran (1984, 68–69) mukaan kohteita ei kuitenkaan kannata valaista suoraan edestä, sillä se minimoi varjot eikä tuota plastista vaikutelmaa. Sosiaalisen tilan reviiri korostuu, jos yksi kohta on voimakkaammin valaistu: yhtenäinen tasainen valo hävittää tuollaista sosiaalista tilaa. Esimerkiksi jalkalamppu voi erottaa valaisemansa kohdan omaksi maailmakseen.

Teollisuustyyliä valaisimia löytyy runsaasti sisustuskaupoista. Ne ovat kuitenkin varsin kalliita, ja niitä tarvittaisiin näin suuressa tilassa useita. Teollisuustyyliin kuuluu metalli ja hehkulamput, joten edullisuutta tavoitellessani yhdistelin näitä kahta teemaa (Kuva 26). Hehkulamput ja rautalangasta voisi rakennella erilaisia uniikkeja valaisimia. Ideoinnin aikana aloin epäillä, että edullisuudesta ja persoonallisuudesta huolimatta niiden valo ei välttämättä sovi tähän kohteeseen. Tilassa on tarvetta kohde- ja tunnelmavaloilille, ja hehkulamput luovat lähinnä yleisvaloa. Varjostimellisia lampuja taas lienee vaikea alkaa valmistaa talkootyönä.

Kuva 26. Ideointia tuunatuista valaisimista.

Mielessäni oli myös, että rouheita työmaavalaisimia voisi tuunata maalaamalla niitä tilaan sopiviksi. Ratkaisu olisi edullinen, lamput olisivat helposti siirrettäviä, ja tyylimaailmakin sopisi tilaan. Etsiessäni sopivia valaisimia totesin, että työmaavalaisimien valo- ja lämpöteho, sekä samalla energiankulutus, ovat valtavan suuria. Valot olisivat liian tehokkaita, suorastaan häikäiseviä, ja kuumenisivat nopeasti.

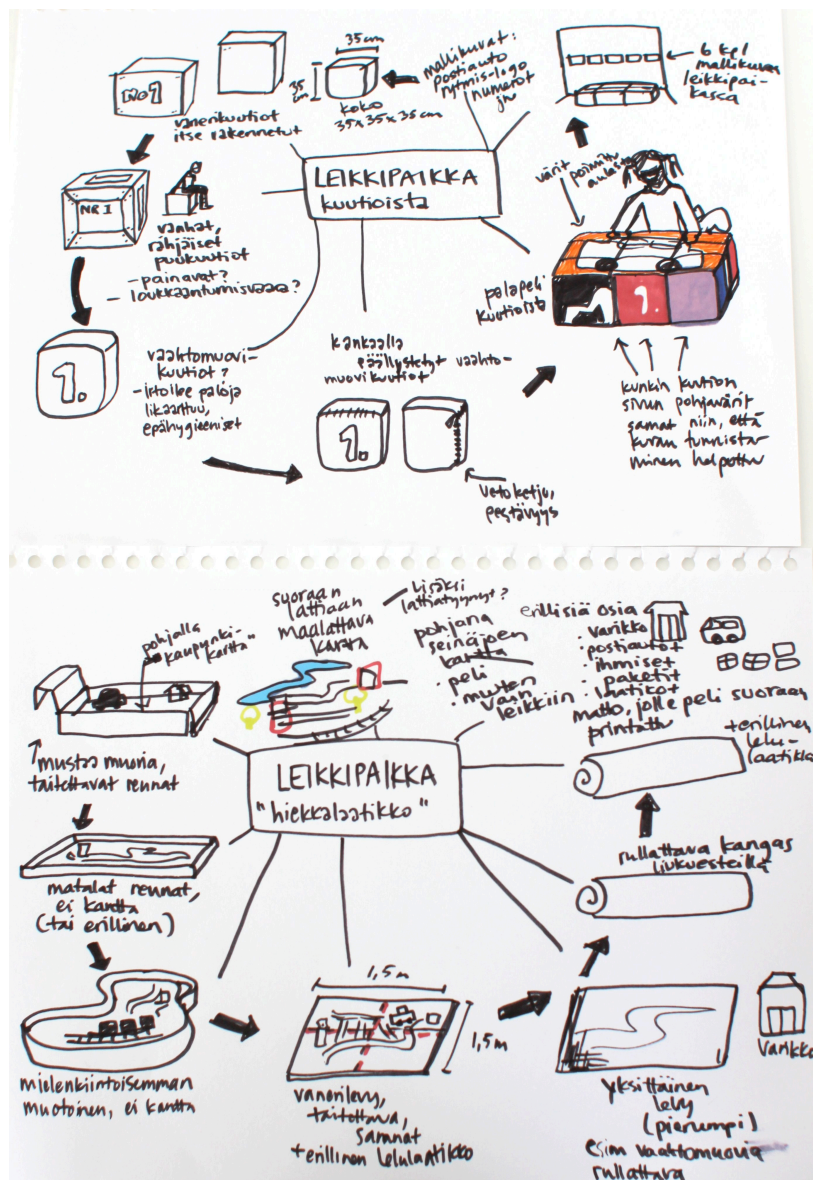
Valaisinten tuunaamista tai rakentelua helpompi, joskin kalliimpi vaihtoehto olisi etsiä tilaan sopivat valaisimet valmiina. Tyyllisesti tilaan sopisivat autenttiset vanhat teollisuusvalaisimet, mutta sisustusliikkeistä ostettuna ne ovat vielä uusvanhojakin kalliimpia. Vanhojen valaisinten metsästyks työmaitta ja rappeutuneista teollisuushalleista olisi mielenkiintoista ja ehkä palkitsevaakin, mutta siihen ei aikataulun puitteissa ollut mahdollisuuksia. Näistä syistä kartoitin sopivia uusia valaisimia nettikaupoista (Kuva 27). Päätin suositella toimeksiantajille, että he itse pitäisivät silmät auki soveliaiden vanhojen valaisinten varalta ja kävisivät vaikkapa huuto-kaupoissa, mikäli valaisinten löytymisellä ei ole kiirettä.

Kuva 27. Valaisinkartoitusta.

9.7 Leikkipaikka

Leikkipaikan ainoana vaatimuksena oli, että sen on oltava muuntautumiskykyinen, joten ideoin erilaisia variaatioita mobiilista leikkipaikasta (Kuva 28). Sen elementit on voitava helposti siirtää, pinota tai muuten saada pois näkyviltä. Koska toiveena oli, että Rytmikorjaamon historia näkyisi koko aulassa, sisällytin siitä piirteitä leikkipaikkaan. Mikään perinteinen kahvilan leikkipaikka dvd:ineen ja legoineen ei mielestäni tilaan sopinut.

Kuva 28. Ideointia leikkipaikasta.

Workshopissa oli ehdotettu leikkipaikalle itse rakennettavia vanerilaatikoita, joilla lapset voisivat leikkiä, joiden päällä voisi istua, ja jotka voisi tarvittaessa kasata pinoihin. Kuutioissa voisi olla vaikkapa vanhojen postiautojen kuvia, numeroita tai kirjaimia. Ideoinnissa vein ajatuksen astetta pidemmälle. Laatikot voisivat olla vanhan näköisiä, patinoituneita rahtilaatikoita, joissa voisi olla painettuja tekstejä ja kuvia. Laatikoista muodostuisi suuri palikkapalapeli, jossa osia kääntelemällä saisi tehtyä useamman kuvan. Mietin, että muodostuvatko puusta valmistetut kuutiot liian painaviksi pienten lasten leikkeihin, niissä voi olla loukkaantumisvaara. Tästä syystä kuutiot voisi valmistaa esimerkiksi vaahtomuovista. Vaahtomuovin ongelmana saattaisi olla pienten palasten irtoaminen.

Hyvä ratkaisu kuutioiden valmistamiseen olisi vaahtomuovi, joka verhoiltaisiin printatulla kankaalla. Kangaspäällisiin ommellaan vetoketjut, jotta ne voi irrottaa pesua varten. Kuutioita on yhdeksän kappaletta, ja niistä muodostuu kääntelemällä kuusi eri kuvaa. Kuvina voisi olla vanha postiauto, Rytmikorjaamo, numerot yhdestä yhdeksään ja muita aiheeseen sopivia kuvia. Kuutioiden eri sivut voisivat olla eri pohjavärein, jotta lasten on helpompi tunnistaa, mikä kuva on kyseessä. Pohjavärit olisivat samoja, kuin Rytmikorjaamon aulan perusvärit: oranssi, luumunpunainen, musta, harmaa, valkoinen ja punainen. Leikkipaikan seinällä olisi kehystettynä ”palapelin” mallikuvat. Kuutiot olisivat pehmeitä, turvallisia. Niiden koko olisi 35 x 35 x 35 cm, joten valmiin yhdeksän palan palapelin koko olisi 105 x 105 x 35 cm.

Leikkipaikka voisi olla myöskin suuri, hiekkalaatikkomainen laatikko, jolla olisi suljettava kansi. Laatikko voisi olla mustaa muovia, jolloin se olisi kevyt ja helppo siirtää muualle. Laatikon pohjalle maalattaisiin karikatyyrinen Seinäjoen kaupungin kartta katuineen. Karttaan olisi piirretty Seinäjoen maamerkkejä, kuten Rytmikorjaamo, rautatieasema raiteineen. Kartan kaduilla voisi leikkiä 50-luvun autoilla, junilla ja ihmishahmoilla. Kartta voisi olla myös peli, jossa pyritään viemään postiautot paketteineen varikolle erilaisten kuljetustehtävien tai paikkojen kautta. Leikkipaikka olisi edullinen, mutta vaatisi hieman vapaaehtoistyötä.

Hiekkalaatikkomainen laatikko voisi olla muutoin hyvä, mutta reunat ja kannet hankaloittavat leikkimistä. Vielä helpommin toteutettavan kartasta saisi, jos maalaisi sen vaahtomuovi- tai vanerilevylle. Vanerilevyn voisi koostaa useammasta osasta, jolloin sen voisi taittaa helposti kasaan. Vaahtomuoville voisi olla teknisesti

mahdollista myös painaa tietokoneella tehty kartta, ja ohuen vaahtomuovin voisi myös rullata ja siirtää pois tieltä. Kartan voisi painaa myös kankaalle, mutta kankaan täytyisi olla erittäin vahvaa, jottei se siirry pois paikoiltaan – sen taakse voisi ommella liukuestemattoa. Tai ehkäpä kartta olisi painettu valmiiksi mattoon. Näissä vaihtoehdoissa lelut olisi kerättävä erilliseen laatikkoon, joka voisi olla vaikkapa talli- tai varikkomainen.

Yksi vaihtoehto olisi maalata kartta suoraan lattiaan. Se helpottaisi siirtämistä, mutta ongelmaksi voisi tulla sen pysyvyys. Leikkipaikkaa ei olisi mahdollista siirtää paikasta toiseen, tosin sen saisi piiloon siirtämällä jotain sen päälle. Lisäksi leikkipaikalla voisi olla esimerkiksi virkattuja, rouheita lattiatyynyjä ja lelulaatikoita.

Leikkipaikan voisi myös ostaa valmiina. Tarkoitukseen sopisi esimerkiksi Kaija Aallon valmistama ja Iskun markkinoima Mukula –istuinseinä. Se muodostuu seinäelementistä ja pehmeistä istuintyynyistä, jotka voidaan nostaa seinälle magneettiansa avulla. Leikkipaikka olisi hauska ja hyvännäköinen, mutta ei erityisen persoonallinen. Esteeksi valmiiden leikkipaikkojen hankinnalle tulee hinta, joka Mukula-istuinseinän kohdalla olisi yli 1000 euroa.

9.8 Elämykset

Elämyksellisyys toistui vahvana teemana niin workshopissa kuin konseptipalautteissakin. Käyttäjät olivat pyytäneet huomioimaan suunnitelmassa tilan äänimaiseman, sillä radio musiikin lähteenä ei miellyttänyt. Tekijänoikeusrajoitteiden vuoksi ehdotan suunnitelmassa paikallisten nuorten muusikoiden äänitteiden soittamista sekä musiikkivideoiden esittämistä luvanvaraisesti. Sekä nuoret muusikot hyötyvät julkisuudesta, että aulatila vaihtelevasta, tuoreesta tarjonnasta.

Pääovesta katsottuna vasemmalla on tällä hetkellä amatöörimäisesti ripustettuja, kehystettyjä valokuvia. Valokuvat ovat hienoja ja tuovat historiaa mukavasti esiin, mutta ovat jatkuvasti vinossa. Mietin valokuville parempaa esillepanoa, ja päädyin rakentamaan niistä erilaisia kollaaseja, joita voisi sijoitella seinille loosien kohdille viihtyvyyttä lisäämään.

Yksi mielenkiintoisimmista ehdotuksista workshopin pohjapiirustuksissa oli suuren television sijoittaminen sillan kaiteen molemmin puolin. Pidin ideaa hyvänä, sillä arkisen infokäytön lisäksi televisiota voisi käyttää vaikkapa MM-jääkiekon tai musiikkivideoiden katseluun. Sillan kaide ei ole liian korkealla, ja toisaalta siihen voi kiinnittää todella suurenkin näytön. Koska budjetti oli alhainen, päätin selvittää mahdollisuuksia saada näyttöjä sponsoroinnin kautta. Rytmikorjaamon vuokralaisena toimiva Octoled Oy vuokraa suuria led-näyttöjä, joten päätin kysyä mahdollisuutta näytön sijoittamiseen aulatilaa. Asia on opinnäytetyön palauttamisen aikaan edelleen auki.

Yleisesti koin, että aulan elämyksellisyys liittyisi nimenomaan historian esilletuomiseen lähes kaikessa. Elämys olisi myös kokemuksellinen, tyylejä yhdistelevä sisustustyyli, joka työn loppua kohden sai yhä enemmän ”romuromanttisia” piirteitä. Äänimaailma ja multimedia tuovat tilaan omat elämyksensä. Myymälät, kahvilan tuotteet ja tilassa järjestettävät tapahtumat ovat elämyksiä, joihin en tässä työssä ole puuttunut.

9.9 Pohdintaa ideoinnista

Ideointiprosessi sisälsi monenlaisia vaiheita. Useat suunnittelemani tuunaus- tai kierrätysmateriaalivaihtoehdot vaihtuivat lopulta valmiina hankittaviin tuotteisiin. Syyinä olivat julkiseen tilaan sopimattomuus ja itse valmistamisen työläys. Valaisinten tuunaamiseen liittyisi kenties myös sähkötekniisiä riskejä, joista minulla ei ole asiantuntemusta. Lopulliseen suunnitelmaan valitsin kierrätyslavojen puumateriaalista valmistettavia tuotteita, jotka on helppo valmistaa talkootyönä tai teettää puusepällä.

Työn loppuvaiheessa sain tilaisuuden käydä toimeksiantajieni kanssa Seinäjoen kaupungin kalustevarastolla valitsemassa Rytmikorjaamolle sopivia, käytettyjä kalusteita. Ideointivaiheeni oli lopuillaan ja suunnitelman palauttamiseen aikaa vain neljä päivää. Varastolta löytyikin niin paljon tilaan soveltuvia, kolhiintuneita kalusteita, että jouduin uusimaan kalustesuunnitelmani lähes täysin. Esimerkiksi suunnitelmassa tähän asti säilyneet petroolin väriset tuolit päätettiin korvata oransseilla

muovituoleilla. Leikkipaikalle otettiin muunneltavuusvaatimuksista huolimatta tavonomainen lasten pöytä ja kuusi pientä tuolia, jotka eivät sisältyneet tähänastiseen suunnitelmaani mitenkään. Varastolta löytyi lisäksi vanha urkuharmoni, erilaisia kaappeja ja hyllyköitä sekä monenlaisia tuoleja, laatikoita ja pienesineitä.

Ideointi- ja luonnosteluprosessissa hankalaa oli perustella päätöksiä yksittäisillä seikoilla. Tähän mennessä tilasta ja käyttäjistä saatu tieto oli niin laajaa ja monisyistä, että useat päätökset perustuvat kokonaiskäsitukseen aiheesta. Lisäksi monet ratkaisut tulivat viime hetkellä, ilmaisista kalusteista johtuen, kuin pakon sanelemina. Edullisuus meni tällä kertaa tyylikkyyden edelle.

10 VALITTU TILASUUNNITELMA

Lopullisen sisustussuunnitelman syntyminen oli pitkän prosessin tulos. Brief viitoitti suuntaa, tiedonhankinta ja osallistavat toimintamuodot tarkensivat tavoitteita, ja lopulta kaikki saatu informaatio johti suunnitelman valmistumiseen. Tässä luvussa esitetään suunnitelman yleisseloste (10.1) sekä yksilöidyt tilasuunnitelmat (10.2). Tarkemmat kuvat tuotteista ja materiaaleista, tuotetiedot ja kalusteluettelot löytyvät sisustussuunnitelmasta (LIITE 11).

10.1 Ehdotuksen yleisseloste

Rytmikorjaamon sisustus on jäänyt keskeneräiseksi aulan valmistuttua vuonna 2011. Tilasta ja sen käyttäjien toiveista ja tarpeista on hankittu tietoa osallistavan workshopin avulla, sekä teemakonseptien palautteenannolla. Käyttäjätietoa on pyritty ottamaan huomioon kaikissa suunnitelman osissa.

Käyttäjät toivoivat alati muuttuvaan aulaan pysyvyyttä. Tästä syystä tila on jaettu osiin käyttötarkoituksensa mukaan. Osia on viisi: ”yritysaula”, ”klubin aula”, ruokailualue, joka sisältää leikkipaikan, avoin työtila sekä peli- ja rentoutumisnurkka. Osien kalustus on sijoitettu niin, että kulkuvälät jäävät riittävän leveiksi ja ovat asianmukaisilla paikoilla. Tarkoituksena olisi, että tilan toiminnot palautuvat takaisin aina poikkeustilan, esimerkiksi tapahtuman, jälkeen.

Kalustuksessa tärkeää oli muunneltavuus, ja se on otettu huomioon muun muassa sohvien valinnassa, jalkalamppujen siirreltävyudessa ja ruukkujen liikuteltavuudessa. Seinävalaisimia lukuunottamatta mikään kaluste ei ole sellainen, etteikö sen voisi siirtää helposti toiseen paikkaan. Itse rakennettavista puulaatikoista voi koota mieleisensä, muunneltavan kokonaisuuden kirjahyllyksi ja tv-tasoksi, sekä käyttää yksittäin vaikkapa istuimina.

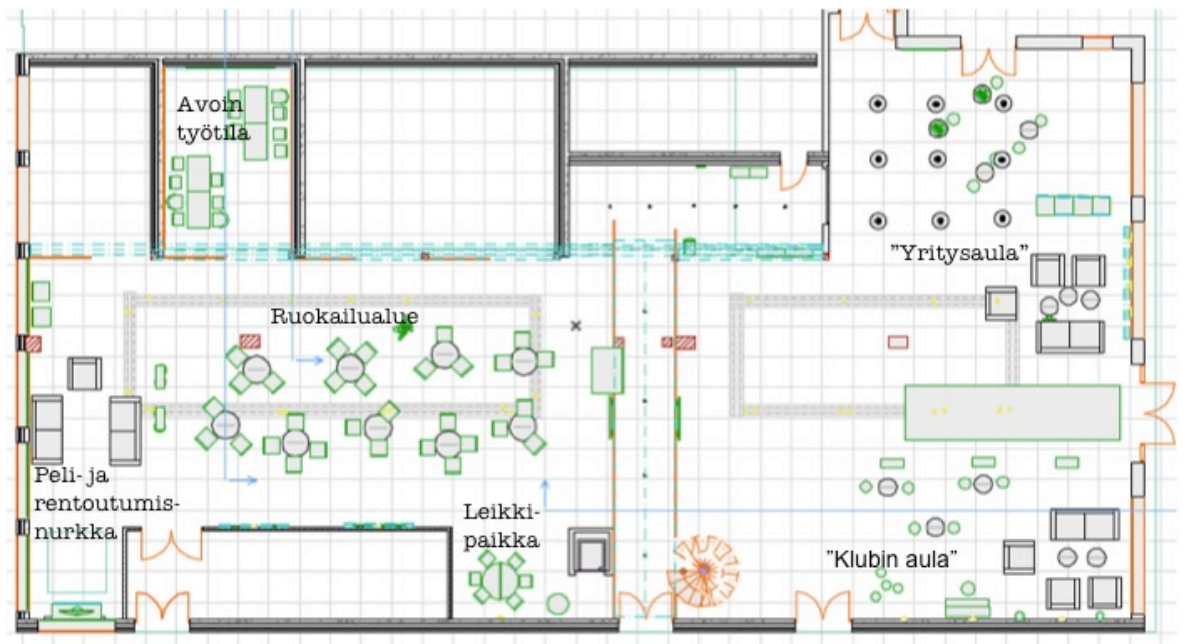
Sisustuksen tuli olla edullinen, ja suurelta osin näin onkin. Suurimpia kustannuksia aiheuttavat julkiseen tilaan sopivat sohvat, valaisimet ja liikuteltavat ruukut. Joitakin hintavampia ratkaisuja, kuten takaosan pimennysverhot, voi toteuttaa myöhemminkin budjetin salliessa. Kustannusten rajoittamiseksi osa tuotteista on val-

mistettävissä talkootyönä. Suurin osa tuotteista löytyy jo valmiiksi Rytmikorjaamolta, mutta sijoittelu on muuttunut. Osa kalusteista on saatu ilmaiseksi vastikään.

Sisustuksen tuli ilmentää Rytmikorjaamon brändiä ja tilan historiaa. Suunnitelman teollinen henki, tilan ja kalusteiden kolhaisuus, historian näkyminen sekä värit korostavat brändin imagoa. Teollista henkeä pehmentämään on poimittu 50-luvun pyöreyttä, lämpimiä värejä ja nostalgiaa. Käyttäjät ja toimeksiantajat pääsivät vaikuttamaan suunnitelmaan paljon, joten tyylistä muodostui heidän näköisensä leikkilinen yhdistelmä.

Käyttäjien toivoma elämyksellisyys näkyy muun muassa televisioiden, pelikonsolien ja luovan työtilan kautta. Elämyksellistä tilaa korostamaan on lisätty valaisimia ja pimennysverhot. Äänimaailmaan lisätää paikallisten nuorten muusikoiden musiikkia ja musiikkivideoita. Taidenäyttelyseinä tuo omalta osaltaan visuaalisia elämyksiä. Sisustuksessa on otettu huomioon julkista tilaa koskevat määräykset ja säädökset muun muassa paloturvallisuudesta ja kulkuväylien leveydestä.

10.2 Tilakohtaiset suunnitelmat

Kuva 29. Lopullinen pohjapiirustus.

Kuva 30. "Yritysaula".

Lopullinen pohjapiirustus osoittaa uudet, käyttötarkoituksen mukaiset toimintojen paikat (Kuva 29). Pääsisäänkäynniltä katsoen oikealla on tila, josta on kulku toimistosiipeen. Tämä tila on "yritysaula", jossa voi istuskella, lueskella, tai tarkistaa nopeasti sähköpostin yleisöpäätteillä (Kuva 30). Toimistojen oven viereen sijoitetaan suuri opastekyltti, sekä ilmainen vanha koulunaulakko, joka maalataan mustaksi.

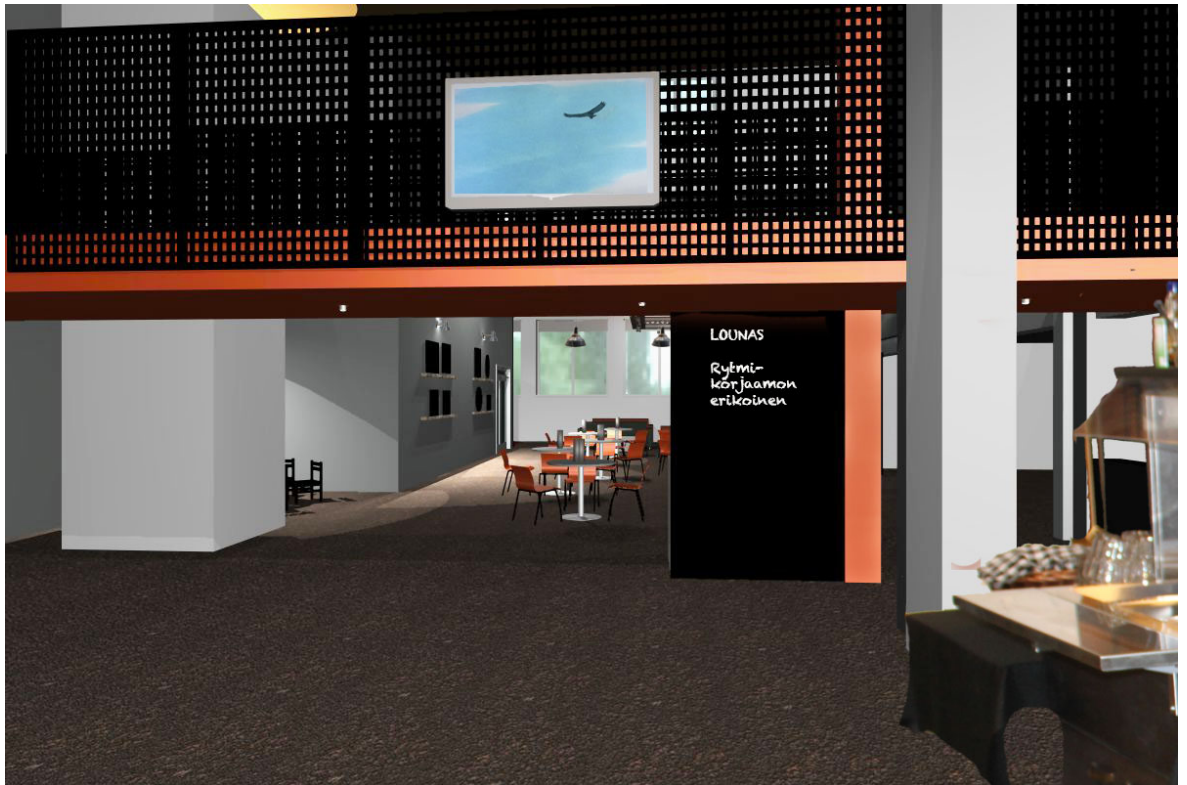
Nosto-oven edusta jätetään väljäksi, jotta tavaraliikenteelle jää riittävästi tilaa. Baarituolit ja -pöydät löytyvät aulasta jo ennestään. Kirjahyllynä toimivat vanhoista laudoista rakennetut, yhteen liitetyt laatikot. Suuret ikkunat on valaistu päivänvalo-
loisteputkin, jotka on sijoitettu piiloon patterien taakse. Hämärällä valot näyttävät vaikuttavilta ja auttavat löytämään sisäänkäynnin sijainnin. Astiapaletus on siirretty muualle häiritsemästä kulkua toimistoihin.

Kuva 31. "Klubin aula".

Pääsisäänkäynniltä katsoen vasemmalla on tila, josta on kulku klubin puolelle (Kuva 31). Tästä tilasta siirretään ruokailuryhmät muualle, ja tilaan tulee musiikin esiintuomiseen omistettu nurkkaus. Vanhat provinssikuvat järjestellään uudelleen kollaaseiksi seinävalaisimien alle. Tilaan siirretään luokkarummut ja vanha urkuharmoni. Seinälamppuina tässä ja muuallakin tilassa toimivat House Doctorin metallista ja puusta valmistetut, teollisuushenkiset valaisimet.

Ovimatto aiheeseen sopivalla kuvalla teetetään Lindströmillä. Lechuza Cararuukut ovat tilavia ja soveltuvat hyvin tilanjakajiksi. Altakastelu-järjestelmä sisältää rullat, joiden ansiosta ruukut ovat helposti siirrettävissä. Kasveiksi soveltuvat myös laadukkaat silkkikasvit, esimerkiksi mallinnuksessa näkyvä Yucca Elephant Plant.

Kuva 32. Silta, lounaslinjasto ja liitutaulukyltti

Sillankaiteen molemmin puolin sijoitetaan 52-tuumaiset tv:t, jotka voivat arkikäytössä toimia infokanavina tai niissä voi pyöriä nuorten muusikoiden musiikkivideota (Kuva 32). Lounaslinjasto jää lähes vanhalle paikalleen, mutta sitä voisi siirtää hieman keskemälle kahvilan tiskin ahtauden vuoksi. Infon luokse, pylvään viereen tulee suuri levyrakenteinen kyltti, jonka taakse astiapalautus piiloutuu. Kyltti maalataan liitutaulumaalilla, joten sitä voi infon lisäksi käyttää myös kahvila.

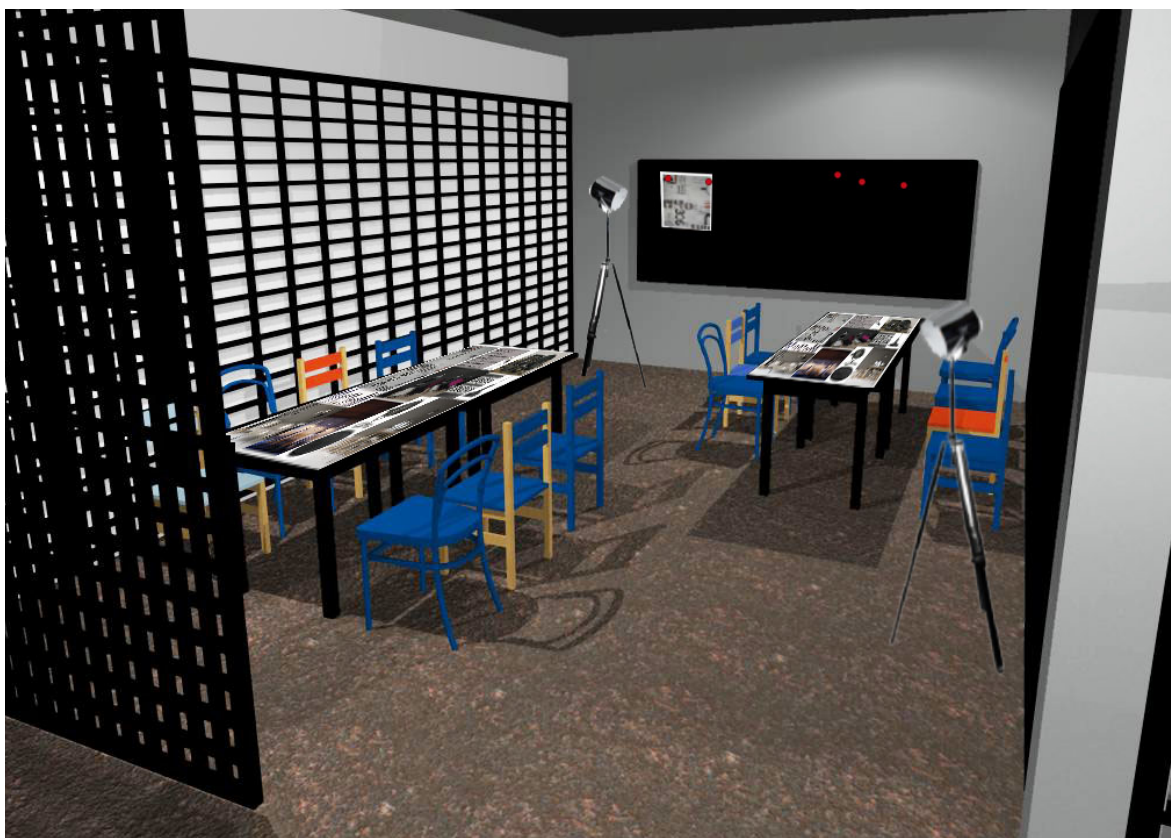
Kuva 33. Ruokailualue.

Takaosan keskelle tulee uusi ruokailutila, johon on keskitetty kaikki ruokailuun liittyvä, myös astiavalustus (Kuva 33). Vanhat, huonokuntoiset tuolit korvataan ilmaiseksi saaduilla oransseilla muovituoleilla. Valkoiset, laippajalkaiset pöydät kelpaavat edelleen, mutta niille ostetaan maljakot tuomaan viihtyisyyttä. Kukkina voivat toimia myös silkkikukat. Tauluhyllyt rakennetaan itse vanhoista laudoista. Seinävalaisimet luovat tunnelmaa ja valaisevat vaihtuvaa taidenäyttelyä. Ruokailutilasta voi katsella sillan kaiteeseen sijoitettavaa televisiota.

Hissin viereen tulee lasten leikkipaikka, joka tuunataan vanhoista, ilmaiseksi saaduista lasten kalusteista (Kuva 34). Kalusteet maalataan mustiksi, ja pöydän kanteen maalataan postiauto-aiheinen pelilauta. Pelissä autot vievät paketteja suuren nopan osoittamiin paikkoihin, esimerkiksi Rytmikorjaamolta Lakeuden Ristiin. Pelinappuloina toimivat vanhat leluautot.

Kuva 34. Leikkipaikka.

Kuva 35. Avoin työtila.

Tyhjään myymälätilaan kalustetaan avoin luova työtila vanhoilla petroolin värisillä tuoleilla sekä ilmaiseksi saaduilla värikkäillä tuoleilla (Kuva 35). Pöytinä toimivat vanhat mustat taittopöydät. Pöydän kannet ovat huonokuntoisia, joten niille hankitaan lasi- tai akryylilevyt, joihin on painettu Rytmikorjaamo-aiheisia kuvia. Näin niille ei tarvitse enää vuokrata pöytäliinoja, ja puhdistaminen helpottuu. Tilaan hankitaan myös jalkalamppuja. Takaseinälle asennetaan metallinen reikälevy, joka maalataan mustaksi ja johon voi magneeteilla kiinnittää työhön tarvittavia papereita. Reikälevyyn voidaan kiinnittää somisteiksi myös vanhoja, kirpputoreilta hankittuja työkaluja.

Kuva 36. Peli- ja rentoutumisnurkka.

Takaosassa sijaitsee peli- ja rentoutumisnurkka (Kuva 36). Takaosan ikkunoihin ripustetaan Trademark Livingin rouheat, maalitahroilla ja tarroilla koristellut uniikit valaisimet. Vaihtoehtona oikeat teollisuusvalaisimet, jos lähistön vanhoista tehtaisistä löytyisi sopivia. Ikkunoihin hankitaan myös kauko-ohjainkäyttöiset, moottoroidut

verhot, jotta tila saadaan pimennettyä pelaamista, tv:n katselua ja tapahtumakäyttöä varten. Punainen matto hankitaan kirpputorilta. Budjetin salliessa tilaan hankitaan myös postihenkiset fatboy-istuimet, joilla on mukava rentoutua pelejä seuraten. Vanhat kassakaapit siirretään sohvien taakse, Divisioonan oven läheisyyteen.

11 YHTEENVETO

Opinnäytetyö oli pitkä ja intensiivinen prosessi, joka huipentui produktiivisen osan, tässä tapauksessa sisustussuunnitelman syntymiseen. Työ sisälsi niin antoisia kuin stressaaviakin vaihteita, mutta paineista huolimatta nautin työn tekemisestä. Onnistuminen yksittäisissä tehtävissä innosti jatkamaan aina uuden osa-alueen parissa.

Omassa muotoilun koulutusohjelmassani on painotettu käyttäjälähtöistä suunnittelua, joten sen kritiikin tutkiminen ja osallistavan suunnittelun periaatteiden oppiminen ovat olleet erityisen mielenkiintoisia. Ennen työn aloittamista en ollut perehtynyt osallistavaan suunnitteluun lainkaan, enkä osannut arvioida kuinka suuri osuus workshopin luomisella työssä tulisi olemaan. Tiedonhankinta aiheesta ja muotoilun muuttuvasta tilasta vei mennessään, ja koko työ muotoutui sen mukaan.

Kokonaisuudessaan työ onnistui hyvin. Alkuperäiset tavoitteeni kuten ammattitaidon kehittäminen, verkostoituminen ja workshopin luominen toteutuivat suunnitelmien mukaan. Työ sujui laatimani aikataulun mukaan. Onnistuin luomaan workshopista menetelmiltään sellaisen, että sen tehtäviä voi soveltaa muissa vastaavissa projekteissa. Kehittämiskohteena näen workshopin osallistujien rajoittamisen vain Rytmikorjaamon työntekijöihin. Laajemman näkökulman aiheeseen olisi saanut osallistamalla myös ulkopuolisia, kuten yritysten asiakkaita, klubilla vierailijoita tai satunnaisia tilassa kävijöitä. Saamaani käyttäjätieto oli kuitenkin monipuolista, sillä osallistajat osasivat kertoa myös asiakkaidensa näkökulmia tilasta.

Työ syvensi omaa osaamistani asiakkaan tarpeiden kohtaamisessa. Jatkossa työhöni sisustussuunnittelijana liittyy varmasti runsaasti osallistavia menetelmiä, sillä koin niiden käyttämisen sekä persoonaani sopivana että asiakasta palvelevana. Jatkoa ajatellen yksilöasiakkaiden kohtaamiseen tarkoitetut tehtävät ovat jo alkaneet muotoutumaan mielessäni. Näen nyt itseni enemmän yhteisöllisenä työntekijänä, kuin yksittäisenä suunnittelijana. En ollut aiemmin suunnitellut julkista tilaa, joten se toi uudenlaista ammatillista osaamista. Ammatilliselta näkökannalta hyö-

dyin myös työn sisältämien esitysten luomisesta ja esittämisestä isonkin kuulijakunnan edessä, sillä se antoi itsevarmuutta haasteista selviämiseen.

Vaikeimmilta opinnäytetyössä tuntuivat teemaplanssien kokoaminen sekä lopullisten sisustusesineiden valitsemisen. Sisustuksessa oli paljon vaikuttavia tekijöitä: edullisuus, muuntuvuus, toiminnallisuus, sijoittelu ja tyylimaailman istuminen toisaalta brändin imagoon ja toisaalta työntekijöiden toiveisiin. Näiden kaikkien yhdistäminen yhteisöä miellyttäväksi tuntui haasteelliselta. Toimeksiantajien kiittävän palautteen perusteella kokisin, että onnistuin työssä hyvin. Olen kaiken kaikkiaan tyytyväinen työhön.

LÄHTEET

- Battarbee, K. 2004. Co-experience: understanding user experiences in social interaction. Helsinki: UIAH. Taideteollisen korkeakoulun julkaisusarja A, 0782-1832; 51.
- Bello, P. 2007. A design milieu?: Nodes and links in building structure for design. Teoksessa: Satu Miettinen (toim.) Design your action: social design in action. Helsinki: University of art and design. Taideteollisen korkeakoulun julkaisusarja B, 0782-1778; 82, 16-23.
- Bonsdorff, P von. 1999. Tilan tuntu ja talous: Estetiikka julkisissa tiloissa. Teoksessa: Minna Sarantola-Weiss (toim.) Yhteiset olohuoneet: Näkökulmia suomalaiseseen sisustusarkkitehtuuriin 1949-1999. Helsinki: Otava, 12-23.
- Brown, T. 2009. Change by design: how design thinking can transform organizations and inspire innovation. New York: HarperCollins.
- Ep-liitto 2012a. Etelä-Pohjanmaan luovien alojen yritystoiminnan kehityssuunnitelma – päivitys vuosille 2012-2016. [Verkkajulkaisu]. Seinäjoki: Etelä-Pohjanmaan liitto. [Viitattu 29.2.2012]. Saatavana: http://www.epliitto.fi/upload/files/Luovat_alat_julkaisu_A36.pdf
- Ep-liitto 2012b. Maakuntasuunnitelman tiivistelmä. [Verkkajulkaisu]. Seinäjoki: Etelä-Pohjanmaan liitto. [Viitattu 29.2.2012]. Saatavana: http://www.epliitto.fi/upload/files/maakuntasuunnitelman_tiivistelma.pdf
- Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) rahoittaman projektin kuvaus. [Verkkosivu]. RR-tietopalvelu –projektikuvaus A31365. [Viitattu 12.2.2012]. Saatavana: <https://www.eura2007.fi/rriepa/projekti.php?projektkoodi=A31365>
- Eriksson, M. 2006. Objektivisuus, asiantuntijat ja instituutiot. Teoksessa: J. Parviainen (toim.) Kollektiivinen asiantuntijuus. Tampere: Tampere University Press, 115-151.
- Eräsaari, R. 2006. Pelko, johtaminen ja asiantuntijatyö. Teoksessa: J. Parviainen (toim.) Kollektiivinen asiantuntijuus. Tampere: Tampere University Press, 19-54.
- Fact Sheets – Luovat alat. 2010. [Verkkajulkaisu]. Tampere: Hermia Oy [Viitattu 1.3.2012]. Saatavana: <http://www.luovatampere.fi/getfile.php?file=693>
- Gibbs, J. 2009. Interior Design (Portfolio). 2. Rev Ed. London: Chronicle Books Ltd.

- Gobé, M. 2009. Emotional branding: the new paradigm for connecting brands to people. New York: Allworth Press.
- Gómez, L. (toim.) 2003. Lofts: living, working, and trading in a loft. Barcelona: Loft Publications.
- Groves, K. 2010. I wish I worked there: a look inside the most creative spaces in business. West Sussex: John Wiley & Sons.
- Huotari, P., Laitakari-Svärd, I., Laakko, J. & Koskinen, I. 2003. Käyttäjäkeskeinen tuotesuunnittelu: Käyttäjätiedon keruu, mallittaminen ja arviointi. Helsinki: Taideteollinen korkeakoulu. Taideteollisen korkeakoulun julkaisu. B, 0782-1778; 74.
- Horelli, L. 2007. Julkisen ja yksityisen vuorovaikutus sisätiloissa. Teoksessa: I. Lounatvuori (toim.) Käy sisään! Stig in!: Julkiset sisätilat offentliga interiörer. Helsinki: Suomen kotiseutuliitto. 8–12.
- Hyysalo, S. 2009. Käyttäjä tuotekehityksessä: tieto, tutkimus, menetelmät. 2. Uud. p. Helsinki: Taideteollinen korkeakoulu.
- Isohookana, H. 2007. Yrityksen markkinointiviestintä. Helsinki: WSOYpro.
- Jaakkola, J. 2012a. Workshopin tuottamaa materiaalia. [Valokuva]. [Viitattu 7.3.2012]. © Janina Jaakkola.
- Jaakkola, J. 2012b. Osallistujien luomia käyttäjähahmoja. [Valokuva]. [Viitattu 7.3.2012]. © Janina Jaakkola.
- Kukkonen, H. 2007. Katseet sisäänpäin. Teoksessa: I. Lounatvuori (toim.) Käy sisään! Stig in!: Julkiset sisätilat offentliga interiörer. Helsinki: Suomen kotiseutuliitto. 6–7.
- Lammi, M. 2005. Toimintatapoja markkina- asiakas- ja käyttäjälähtöisyyteen. Teoksessa: M. Lammi (toim.) Kompassina asiakas: näkemyksiä ja kokemuksia käyttäjälähtöisyydestä. Helsinki: Teknologianinfo Teknova.
- Lindroos, S., Nyman G., Lindroos, K. 2005. Kirkas brändi: miten suomalainen tuote erottuu, lisää arvoaan ja perustelee hintansa. Helsinki: WSOY.
- Linnanmäki, M. 2007. Sisätilat havainnoinnin kohteena. Teoksessa: I. Lounatvuori (toim.) Käy sisään! Stig in!: Julkiset sisätilat offentliga interiörer. Helsinki: Suomen kotiseutuliitto. 87–91.
- Lundsgaard, C. 2011. Reversing the co-design process: co-designing tools for post-occupancy evaluation. [Verkkojulkaisu]. Helsinki: Nordic Design Research

- Conference 2011. [Viitattu 26.2.2011]. Saatavana: <http://designresearch.fi/nordes2011/docs/Nordes2011-Proceedings.pdf>
- Luovien alojen yrittäjyyden kehittämisstrategia 2015. 2007. [Verkojulkaisu]. Helsinki: Kauppa- ja teollisuusministeriö. [Viitattu 1.3.2012]. Saatavana: http://www.tem.fi/files/19795/Luovat_alat.pdf
- Luukkonen, J. 2010. Katso. Näe. Kuvittele: visuaalisia avaimia bisnesluovuuteen. Helsinki: Infor.
- Mattelmäki, T. 2006. Muotoiluluotaimet. Helsinki: Teknologiainfo Teknova. Teknologiaiteollisuuden julkaisuja.
- Metsämuuronen, J. 2011. Laadullisen tutkimuksen käsikirja. [Elektroninen aineisto]. Helsinki: International Methelp. [Viitattu 26.2.2012]. Lainattavissa Seamketäkäytön kautta.
- Niskanen, A. 2007. Muoti ja maku kuvastuvat sisätiloissa. Teoksessa: I. Lounavuori (toim.) Käy sisään! Stig in!: Julkiset sisätilat offentliga interiörer. Helsinki: Suomen kotiseutuliitto. 13–17.
- Paulus P. B. & Nijstad, B. A. (toim.). 2003. Group creativity: innovation through collaboration. [Verkkokirja]. New York: Oxford University Press. [Viitattu 7.3.2012]. Saatavana Ebrary -tietokannasta: Vaatii käyttöoikeuden.
- Pekkala, J. Käyttäjätutkimus käytännössä. Teoksessa: M. Lammi (toim.) Kompasina asiakas: Näkemyksiä ja kokemuksia käyttäjälähtöisyydestä. Helsinki: Teknologiainfo Teknova Oy, 145–163.
- Pigrum, D. 2009. Teaching creativity: multi-mode transitional practices. [Verkkokirja]. London: Continuum International Publishing. [Viitattu 8.3.2012]. Saatavana Ebrary -tietokannasta: Vaatii käyttöoikeuden.
- Puhilas, M. 2012. Rytmikorjaamon palveluvastaava. Keskustelu 26.3.2012.
- Puhilas, M. & Hietanen, J. 2012a. Rytmikorjaamon palveluvastaava ja projektisuunnittelija. Toimeksianto 12.1.2012.
- Puhilas, M. & Hietanen, J. 2012b. Rytmikorjaamon palveluvastaava ja projektisuunnittelija. Tapaaminen häämessuilla 19.2.2012.
- Puhilas, M. & Hietanen, J. 2012c. Rytmikorjaamon palveluvastaava ja projektisuunnittelija. Keskustelu 6.3.2012.
- RT SM-21081. 1998. Ohje sisusteiden paloturvallisuudesta. Sisäasiainministeriö, pelastusosasto, ohje 4/011/98. Helsinki: Rakennustieto.

- RT 91-10788. 2003. Sisäänkäyntitilat, julkiset rakennukset. Helsinki: Rakennustieto.
- Rytmikorjaamo 2012a. Info. [Verkkosivu]. Seinäjoki: Rytmikorjaamo. [Viitattu 29.2.2012]. Saatavana: <http://www.rytmikorjaamo.com/info/>
- Rytmikorjaamo 2012b. Historia. [Verkkosivu]. Seinäjoki: Rytmikorjaamo. [Viitattu 9.2.2012]. Saatavana: <http://www.rytmikorjaamo.com/historia/>
- Rytmikorjaamo 2012c. Asukkaat. [Verkkosivu]. Seinäjoki: Rytmikorjaamo. [Viitattu 9.2.2012]. Saatavana: <http://www.rytmikorjaamo.com/asukkaat/>
- Rytmikorjaamo 2012d. Tilat. [Verkkosivu]. Seinäjoki: Rytmikorjaamo. [Viitattu 9.2.2012]. Saatavana: <http://www.rytmikorjaamo.com/tilat/>
- Rytmikorjaamo 2012e. Tapahtumat. [Verkkosivu]. Seinäjoki: Rytmikorjaamo. [Viitattu 9.2.2012]. Saatavana: <http://www.rytmikorjaamo.com/tapahtumat/>
- Rytmikorjaamo 2012f. Etusivu. [Verkkosivu]. Seinäjoki: Rytmikorjaamo. [Viitattu 1.3.2012]. Saatavana: <http://www.rytmikorjaamo.com/>
- Rytmikorjaamo valmiina! [Tiedote]. Seinäjoki: Rytmikorjaamo. [Viitattu 9.2.2012]. Saatavana: http://www.rytmikorjaamo.com/rk/wp-content/uploads/2011/08/Rytmikorjaamo_avajaiset.pdf
- Seinäjoen häämässut 19.2.2012. [Verkkosivu]. Seinäjoki: Rytmikorjaamo. [Viitattu 19.2.2012]. Saatavana: <http://www.rytmikorjaamo.fi/haamessut2012>
- Seinäjoen kaupungin strategia 2009–2016. [Verkkojulkaisu]. Seinäjoki: Seinäjoen kaupunginvaltuusto. [Viitattu 1.3.2012]. Saatavana: <http://www.seinajoki.fi/hallinto/.julkaisut.html/30092.pdf>
- Seinäjoesta kehitetään rytmimusiikin keskusta. 2012. Etelä-Pohjanmaa –lehti 22.2.2012, 3.
- Saarikangas, K. 1999. Kohtaamisia kahviloissa. Teoksessa: Minna Sarantola-Weiss (toim.) Yhteiset olohuoneet: Näkökulmia suomalaiseen sisustusarkkitehtuuriin 1949-1999. Helsinki: Otava, 88–103.
- Sandberg, F. 2011. Visual inquiry: a tool for presenting and sharing contextual knowledge. [Verkkojulkaisu]. Helsinki: Nordic Design Research Conference 2011. [Viitattu 18.2.2011]. Saatavana: <http://designresearch.fi/nordes2011/docs/Nordes2011-Proceedings.pdf>
- Sanders, E., 2002. From user-centered to participatory design approaches. Design and the social sciences: making connections. [Verkkojulkaisu]. MakeTools.

[Viitattu 10.2.2012]. Saatavana: http://www.maketools.com/articles-papers/FromUsercenteredtoParticipatory_Sanders_%2002.pdf

Sanders, E. & Westerlund B. 2011. Experiencing, exploring and experimenting in and with co-design spaces. [Verkkójulkaisu]. Maketools. [Viitattu 11.2.2011].

Saatavana: <http://www.maketools.com/articles-papers/SandersWesterlundNordes2011.pdf>

Sanders, E. & Stappers P. 2008. Co-creation and the new landscapes of design. [Verkkójulkaisu]. MakeTools. [Viitattu 18.2.2012]. Saatavana:

http://www.maketools.com/articles-papers/CoCreation_Sanders_Stappers_08_preprint.pdf

Sanoff, H. 2008. Multiple views of participatory design. [Verkkoartikkeli]. Archnet-IJAR, International Journal of Architectural Research 2 (1), 57–69. [Viitattu 11.2.2012]. Saatavana:

http://archnet.org/gws/IJAR/8821/files_8181/2.1.04%20-h.sanoff-pp57-69.pdf

SIT 09-610058. 2007. Esteetön liikkumis- ja toimimisympäristö. Helsinki: Rakennustieto.

SIT 13-610008. 2005. Sisustussuunnittelun tehtäväluettelo. Helsinki: Rakennustieto.

Steen, M. 2011. Upon opening the black box of participatory design and finding it filled with ethics. [Verkkójulkaisu]. Helsinki: Nordic Design Research Conference 2011. [Viitattu 25.2.2011]. Saatavana:

<http://designresearch.fi/nordes2011/docs/Nordes2011-Proceedings.pdf>

Stenros, A. 2005. Design revolutio: yrityksen muotoilustrategia estetiikan aikakaudella. Lahti: A la Carte kirjat.

Stenros, H. & Aura, S. 1984. Arkkitehtuurin muoto ja sisältö: johdatus arkkitehtuurin muoto-opin ja ihmistiedon yleisteoriaan. Helsinki: Rakennuskirja.

Säilä, P. 2011. Tila virittää ihmiset. [Verkkolehtiartikkeli]. Näköalat 2011 (4), 16–19. [Viitattu 18.3.2012]. Saatavana: http://www.tekes.fi/u/Nakoalat_411.pdf

Tukiainen, M. 2010. Luova tila: tulevaisuuden työpaikka. Helsinki: Rakennustieto.

Vaajakallio, K. 2010 (ed.) Cookbook: extreme service design methods. Recipes for creative collaboration. [Verkkójulkaisu]. Helsinki: Aalto University. [Viitattu 8.3.2012]. Saatavana:

http://www.taik.fi/dr/tutpor/img/lib/eXdesignreseptikirja_verkkoon_elokuu2010.pdf

- Vaajakallio, K., Mattelmäki, T., Lehtinen, V., Kantola V. & Kuikkaniemi, K. 2009. Kartoitus palvelumuotoilun nykytilanteeseen: extreme design –projekti. [Verkkopublication]. Helsinki: Taideteollinen korkeakoulu. [Viitattu 8.3.2012]. Saatavana: http://www.taik.fi/dr/tutpor/img/lib/kartoitus_palvelumuotoilun_nykytilanteeseen.pdf
- Wilska, L. 9.3.2012. Rustiikkia ja modernia. [Verkkopublication]. Umami lifestylejulkaisu. [Viitattu 6.4.2012]. Saatavana: <http://umami.fi/sisustus-kattaus/liisa/rustiikkia-ja-modernia/>
- Winsor, J. 2006. Spark: Be more innovative through co-creation. [Verkkokirja]. Chicago: Dearborn Trade. [Viitattu 10.2.2012]. Saatavana Ebrary-tietokannasta: Vaatii käyttöoikeuden.
- Ylä-Illomäki, K. 2012a. Rytmikorjaamon aulatilat. [Valokuva]. [Viitattu 29.2.2012]. © Kirsi Ylä-Illomäki
- Ylä-Illomäki, K. 2012b. Aulatilat värimaailma. [Valokuva]. [Viitattu 29.2.2012]. © Kirsi Ylä-Illomäki
- Ylä-Illomäki, K. 2012c. Aulatilat valaistusratkaisut. [Valokuva]. [Viitattu 29.2.2012]. © Kirsi Ylä-Illomäki

KUVAKOLLAASIEN LÄHTEET

Old & Tuned -teemakonsepti

Aadasisustus. Ei päiväystä. [Verkkokauppa]. Helsinki: Aadasisustus Oy. [Viitattu 4.4.2012]. Saatavana: www.aadasisustus.com

Bellart. Ei päiväystä. [Verkkosivusto]. Helsinki: Bell Vintage Center. [Viitattu 4.4.2012]. Saatavana: <http://www.bellart.fi/>

Fatboy. Ei päiväystä. [Verkkosivusto]. Fatboy. [Viitattu 4.4.2012]. Saatavana: www.fatboy.com

Ikea. Ei päiväystä. [Verkkosivusto]. Ikea. [Viitattu 4.4.2012]. Saatavana: <http://www.ikea.com/fi/fi/>

Kalligrafia. Ei päiväystä. [Verkkosivusto]. Helsinki: Suomen kalligrafiayhdistys. [Viitattu 4.4.2012]. Saatavana: www.kalligrafia.org

Omakoppa. 14.1.2012. [Blogimerkintä]. Omakoppa. [Viitattu 4.4.2012]. Saatavana: Omakoppa.blogspot.com

Trendland. Ei päiväystä. [Verkkolehti]. Trendland. [Viitattu 4.4.2012]. Saatavana: trendland.com

Industrial -teemakonsepti

Finnish Design Shop. [Verkkokauppa]. Helsinki: Finnish Design Shop. [Viitattu 4.4.2012]. Saatavana: Finnishdesignshop.fi

Ellit. 2.9.2011. [Verkkoartikkeli]. Helsinki: Plaza Otavamedia. [Viitattu 4.4.2012]. Saatavana: <http://ellit.fi/koti-ja-sisustus/>

Elsass. 10.1.2012. [Blogimerkintä]. Elsass-Elsass. [Viitattu 4.4.2012]. Saatavana: Elsass-elsass.blogspot.com

Homelife. Create your ideal home. Ei päiväystä. [Verkkosivusto]. NewsLifeMedia. [Viitattu 4.4.2012]. Saatavana: www.homelife.com.au

Isku koti. Ei päiväystä. [Verkkosivusto]. Isku Oy. [Viitattu 4.4.2012]. Saatavana: <http://www.iskukoti.fi/koti/>

Rautaharakka. 14.3.2012. [Blogimerkintä]. Rautaharakka. [Viitattu 4.4.2012]. Saatavana: rautaharakanpesasta.blogspot.com

Rosa's Inspiration. 8.2.2011. [Blogimerkintä]. Amsterdam: Rosa's Innspiration. [Viitattu 4.4.2012]. Saatavana: rosasinspiration.blogspot.com

Trendland. Ei päiväystä. [Verkkolehti]. Trendland. [Viitattu 4.4.2012]. Saatavana: trendland.com

Wanillarose. Ei päiväystä. [Verkkokauppa]. Wanillarose. [Viitattu 4.4.2012]. Saatavana: www.wanillarose.com/

50's Lounge -teemakonsepti

Antiikkia ja arkipäivää. 4.1.2010. [Blogimerkintä]. Antiikkikauppias Hanna Kulmala. [Viitattu 4.4.2012]. Saatavana: Antiikkia.blogit.fi

Asko. Ei päiväystä. [Verkkosivusto]. Indoor Group. [Viitattu 4.4.2012]. Saatavana: www.asko.fi

Discoland. Ei päiväystä. [Verkkokauppa]. Discoland Web Shop. [Viitattu 4.4.2012]. Saatavana: www.discoland.fi

Finnish Designshop. Ei päiväystä. [Verkkokauppa]. Helsinki: Finnish Design Shop. [Viitattu 4.4.2012]. Saatavana: Finnishdesignshop.fi

Nordal. Ei päiväystä. [Verkkosivusto]. Nordal. [Viitattu 4.4.2012]. Saatavana: www.nordal.com

Postimuseo. Ei päiväystä. [Verkkosivusto]. Helsinki: Tarinoita-näyttely. [Viitattu 4.4.2012]. Saatavana: postimuseo.posti.fi

Sisustustalo Sherwood. Ei päiväystä. [Verkkokauppa]. Sisustustalo Sherwood. [Viitattu 4.4.2012]. Saatavana: www.sisustustaloshewood.fi

Mumbai Olx. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Mumbai Olx. [Viitattu 4.4.2012]. Saatavana: Mumbai.olx.in

Valaisinkartoitusta -kollaasi

Room24. Ei päiväystä. [Verkkokauppa]. Room24-verkkokauppa. [Viitattu 10.4.2012]. Saatavana: www.room21.fi

Nordal. Ei päiväystä. [Verkkosivusto]. Nordal. [Viitattu 10.4.2012]. Saatavana: www.nordal.com

Finnish Designshop. Ei päiväystä. [Verkkokauppa]. Helsinki: Finnish Design Shop. [Viitattu 10.4.2012]. Saatavana: Finnishdesignshop.fi

Prointerior esitekirjasto. Ei päiväystä. [Verkkosivusto]. Prointerior. [Viitattu 10.4.2012]. Saatavana: www.prointerior.fi

Virtasen kauppa. Ei päiväystä. [Verkkokauppa]. Virtasen kauppa. [Viitattu 10.4.2012]. Saatavana: www.virtasenkauppa.fi

Valaisintalo. Ei päiväystä. [Verkkokauppa]. Valaisintalo. [Viitattu 10.4.2012]. Saatavana: www.valaisintalo.fi

LIITTEET

LIITE 1 Kutsu workshopiin

LUOVA TILA- workshop

Hyvä Rytmikorjaamon asukas,
tule mukaan luomaan yhteistä aulatilaamme
viihtyisämmäksi ja toimivammaksi.
Luvassa hauskaa yhdessäoloa ja pientä purtavaa
- vain osallistumalla voit vaikuttaa!

date ti 6.3.2012
time 9.00-11.00
place bäkkäri

Kahvituksen tarjoaa: Rytmikorjaamo palveluiden ja sisällön tuottajana -hanke

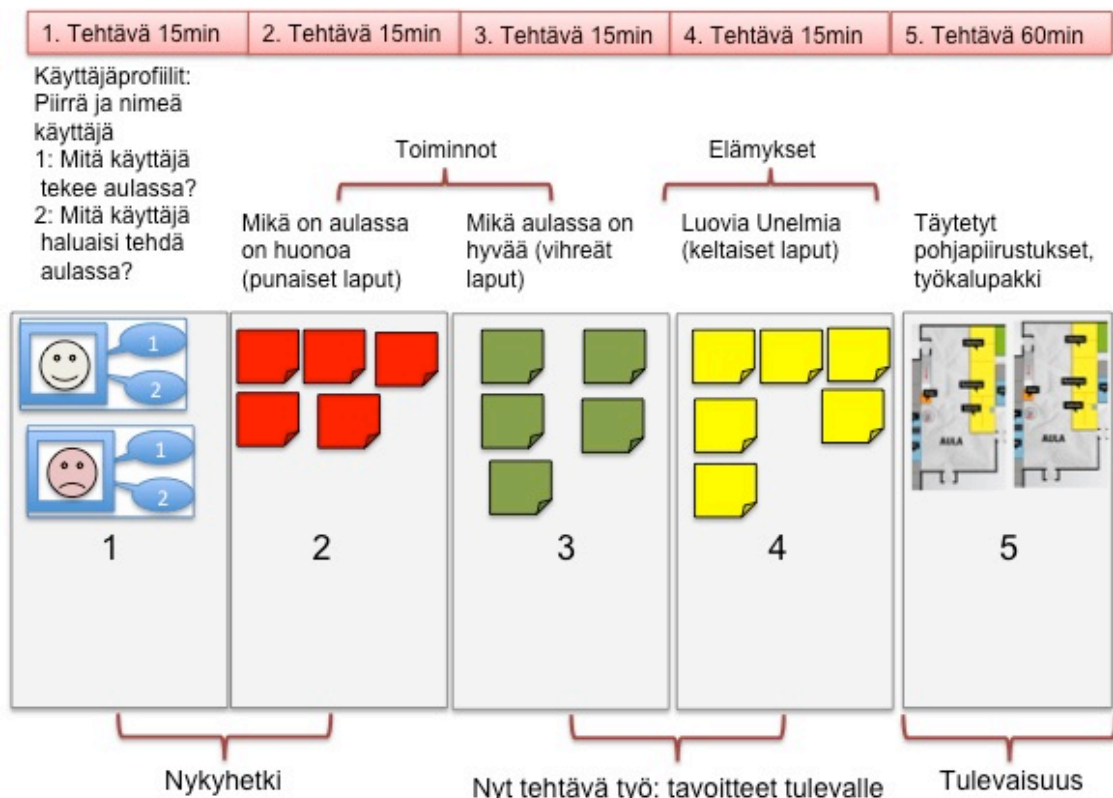
LIITE 2 Workshopin tehtävät

TILASUUNNITTELUN OSALLISTAVAN WORKSHOPIN TEHTÄVÄT

Tehtäviä varten seinälle teipataan viisi suurta paperia, yksi kullekin tehtävälle. Papereille kiinnitetään tehtävien tuotokset sitä mukaa kun ne on tehty. Kun kaikki tuotettu materiaali on seinällä, kaikki näkevät koko ajan työn etenemisen, ja edellisiin vaiheisiin on tarvittaessa mahdollista palata.

Workshop koostuu viidestä tehtävästä, joiden tuotokset kootaan seinälle isoille papereille. Ensimmäisen tehtävän tavoitteena on saada tietoa tilan käyttäjistä. Toisen ja kolmannen tehtävän tavoitteena on määritellä mitkä ovat tilan huonot ja hyvät puolet toimintojen kannalta. Neljännen tehtävän tavoite on saada selville käyttäjien toiveita ja unelmia tilaa koskien. Viidennessä tehtävässä hyvät ja huonot puolet sekä unelmat kootaan yhteen pohjapiirustustehtävän muodossa.

Suunnitelma workshopin tehtävien ajallisesta ja toiminnallisesta sisällöstä

Tehtävä 1: Käyttäjät

- Materiaali: A4-paperi, jossa kehys käyttäjää varten sekä 2 puhekuplaa.

- Piirrä kehykseen henkilö, joka käyttää aulatilaa. Henkilö voit olla sinä itse, tai joku muu tilan käyttäjä.
- Nimeä käyttäjä.
- Puhekuplaan 1 voit kirjoittaa, mitä käyttäjä yleensä tilassa tekee.
- Puhekuplaan 2 voit kirjoittaa, mitä käyttäjä tilassa haluaisi tehdä, jos se olisi mahdollista.
- Laput liimataan paperille 1, ja jokainen saa kertoa omasta käyttäjästään.
- Käyttäjää voi ajatella tarinana: miten ja miksi tulee paikalle, mihin menee tullessaan ovesta, millaisia toimintoja ja reittejä jne.
- Käytettävä aika 15 min.

Tehtävä 2 ja 3: Toiminnot.

- Materiaali: punaiset ja vihreät tarralaput.
- Kirjoita tai piirrä punaisiin lappuihin, mikä aulatilassa on huonoa.
- Kirjoita tai piirrä vihreisiin lappuihin, mikä aulatilassa on hyvää.
- Laput liimataan papereille 2 ja 3, ja toiminnoista keskustellaan.
- Käytettävä aika 15 min.

Tehtävä 4: Elämykset ja luovat unelmat

- Materiaali: keltaiset tarralaput.
- Kirjoita tai piirrä keltaisille lapuille omia unelmiasi ja toiveitasi koskien tilan tunnelmaa ja elämyksiä. Inspiraationa voi käyttää laatimaani sanalistaa (LIITE 4).
- Laput liimataan paperille 4 ja niistä keskustellaan.
- Käytettävä aika 15 min.

Tehtävä 5: Pohjapiirustukset

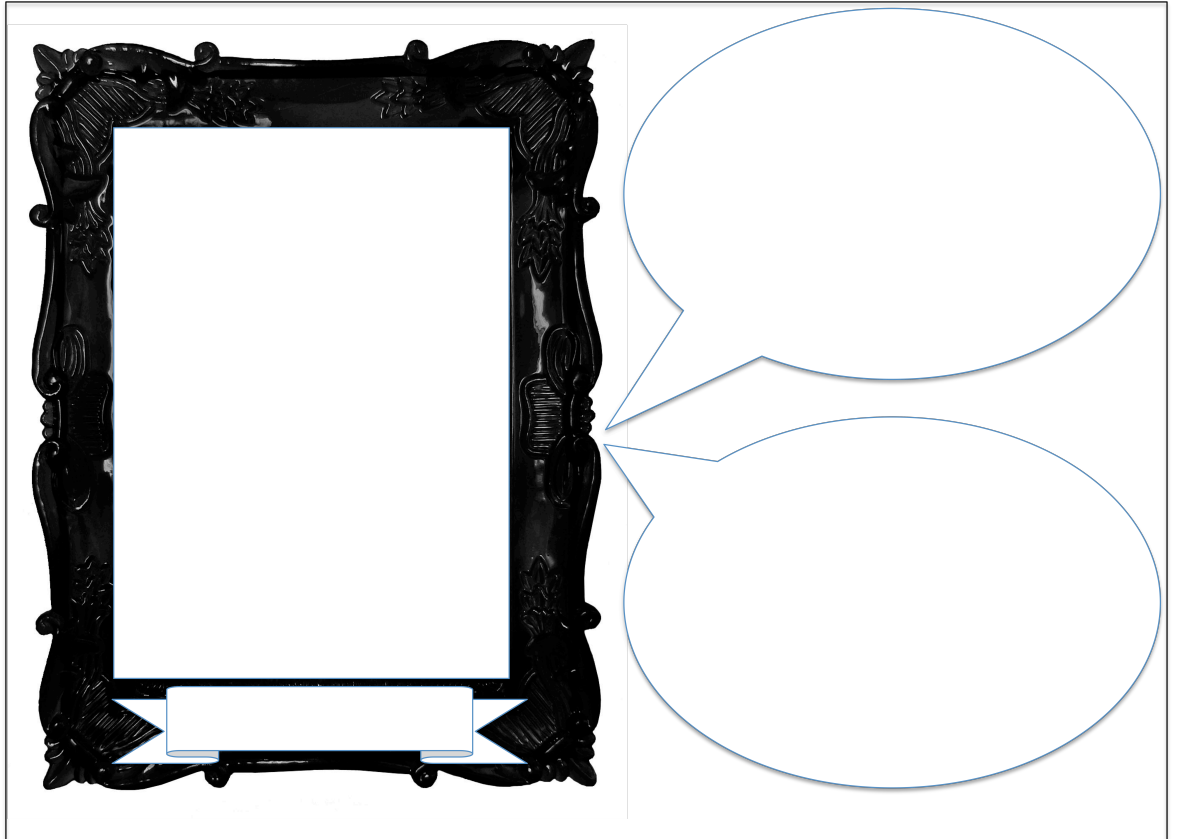
- Materiaali: työvälineistö (3 kpl tyhjiä pohjapiirustuksia ja symbolisia kuvia toiminnoista, kyniä, puuvärit, liimapuikko, sakset).
- Laadi 2-3 kpl pohjapiirustusta, jossa kokoat hyvät puolet (vihreät laput) ja unelmasi (keltaiset laput) yhteen.

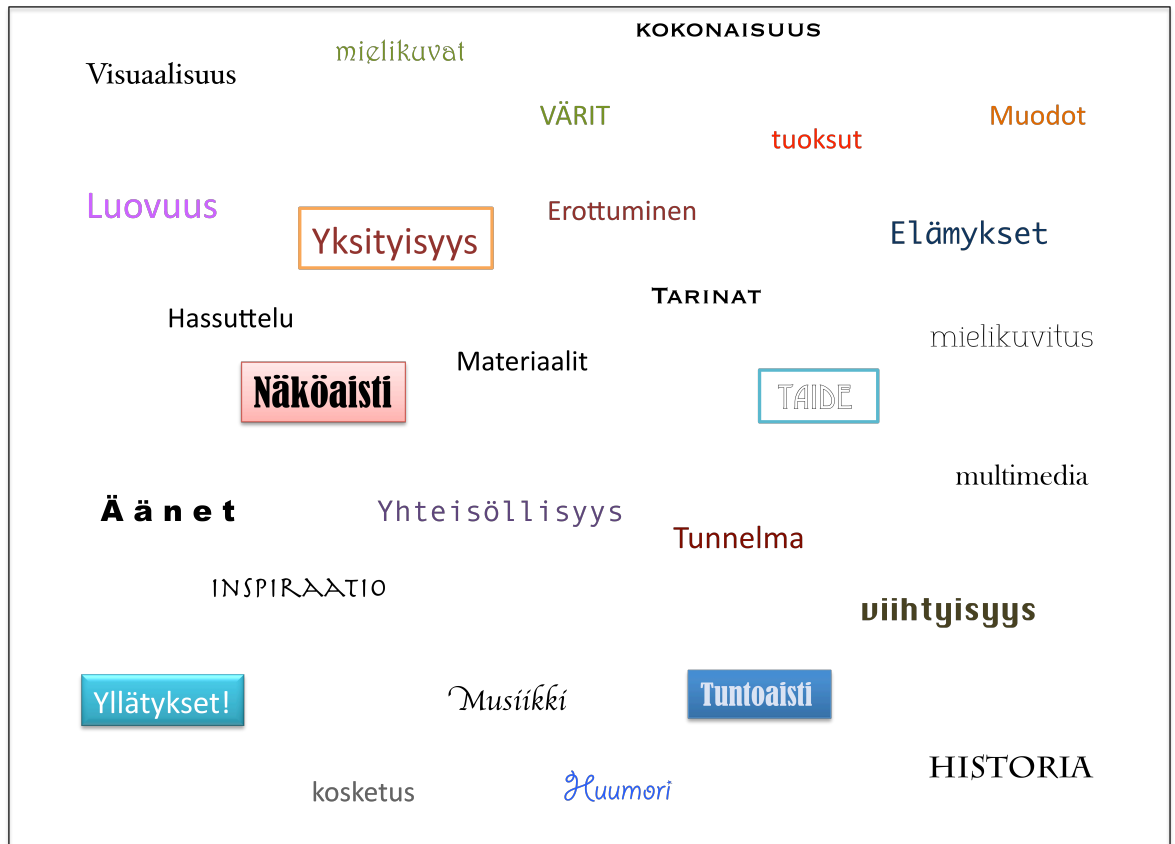
- Pohjapiirustukset kiinnitetään seinälle paperille 5 ja kukin saa esitellä omat pohjapiirustuksensa.
- Käytettävä aika 60 min.

Lopuksi tarkastellaan, vastaavatko pohjapiirustukset hyviä puolia (vihreitä lappuja) ja unelmia (keltaisia lappuja), sekä voiko tilassa tehdä niitä asioita, joita puhekuplissa 2 toivottiin. Jos vielä jää aikaa, voidaan jatkaa yleistä keskustelua ja esittää ehdotuksia.

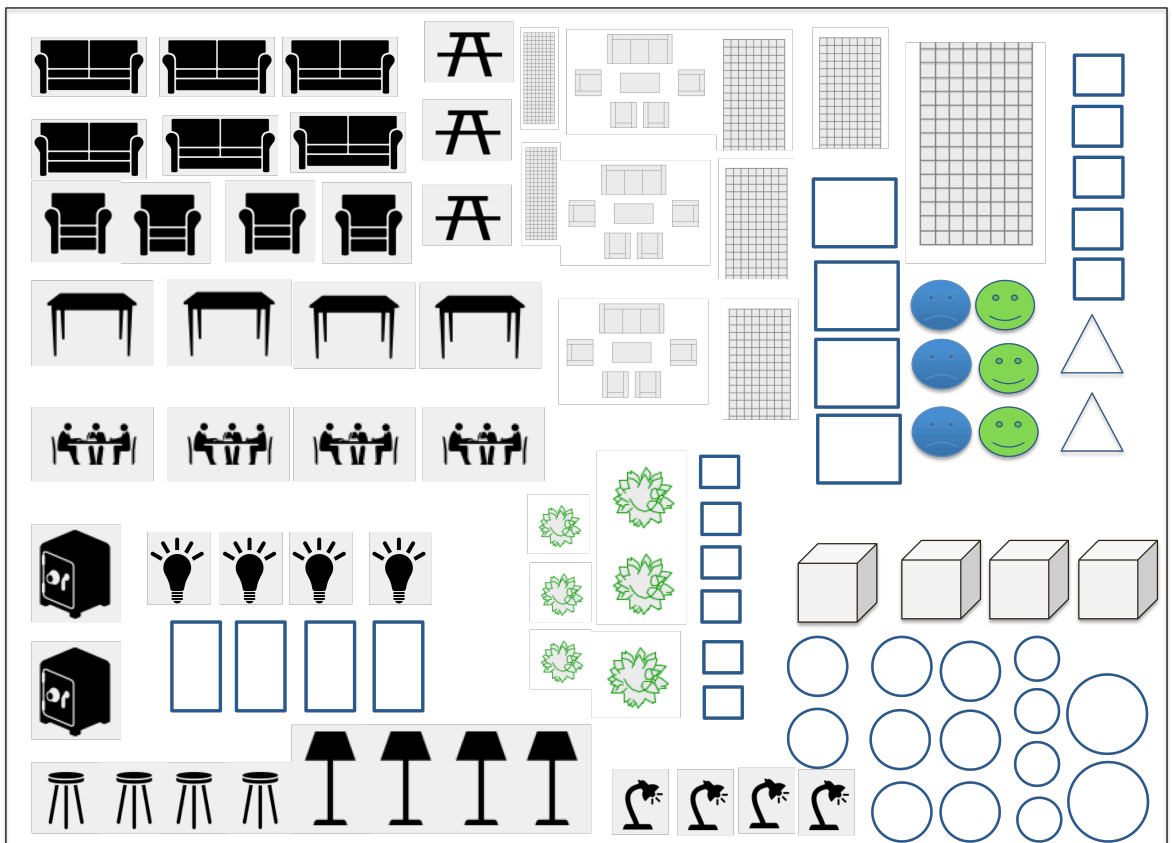
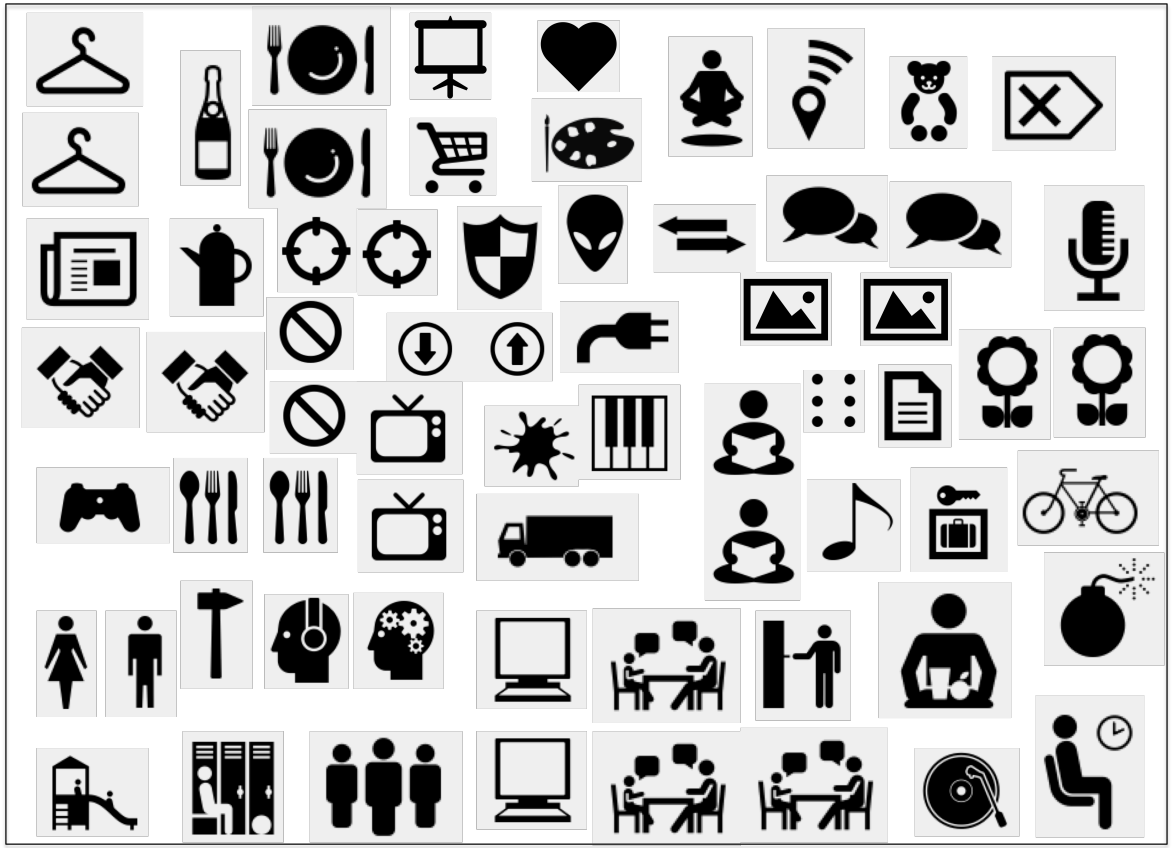
LIITE 3 Tehtävän 1 materiaali, koko A4

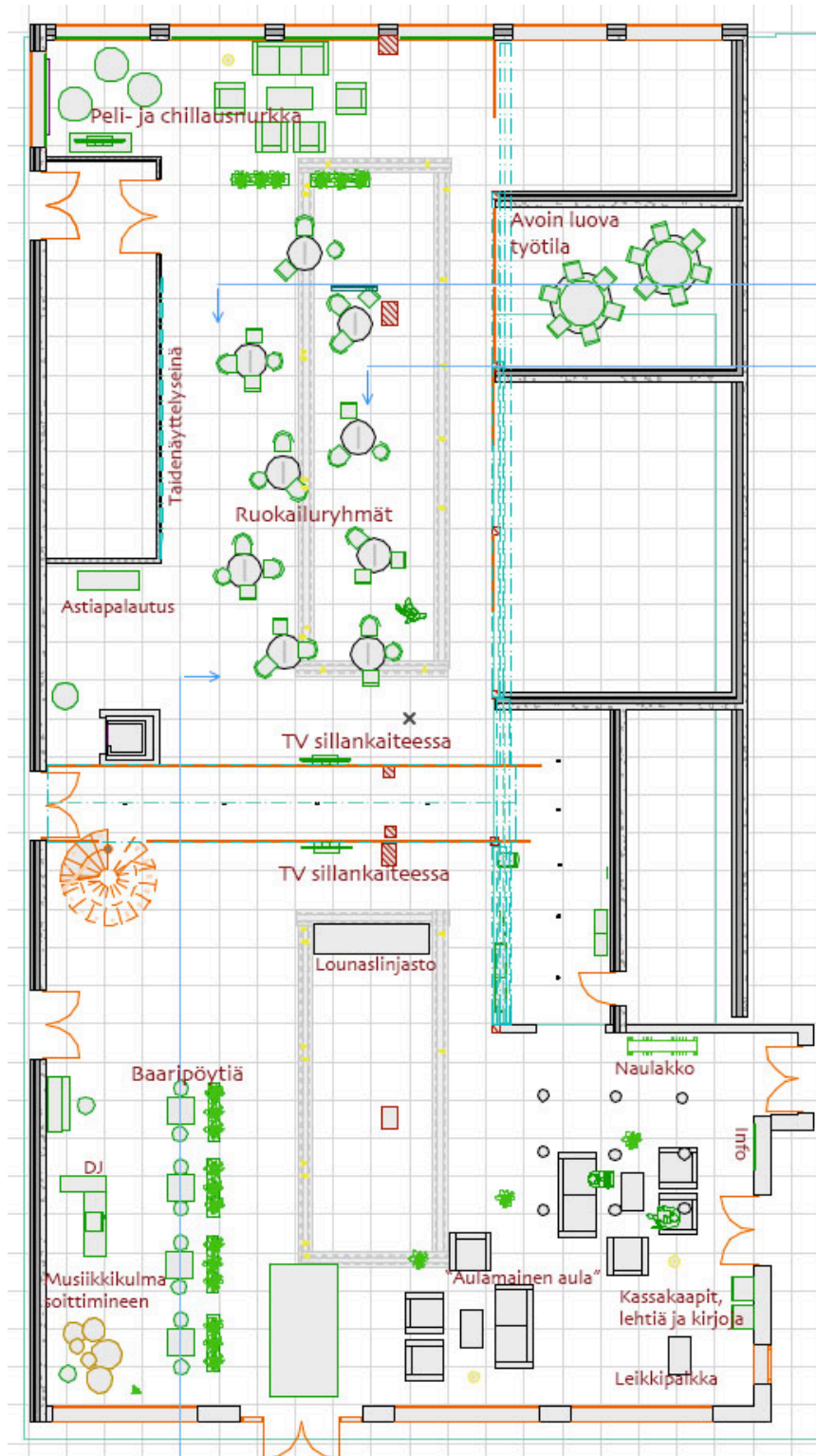
LIITE 4 Tehtävän 4 materiaali, koko A4

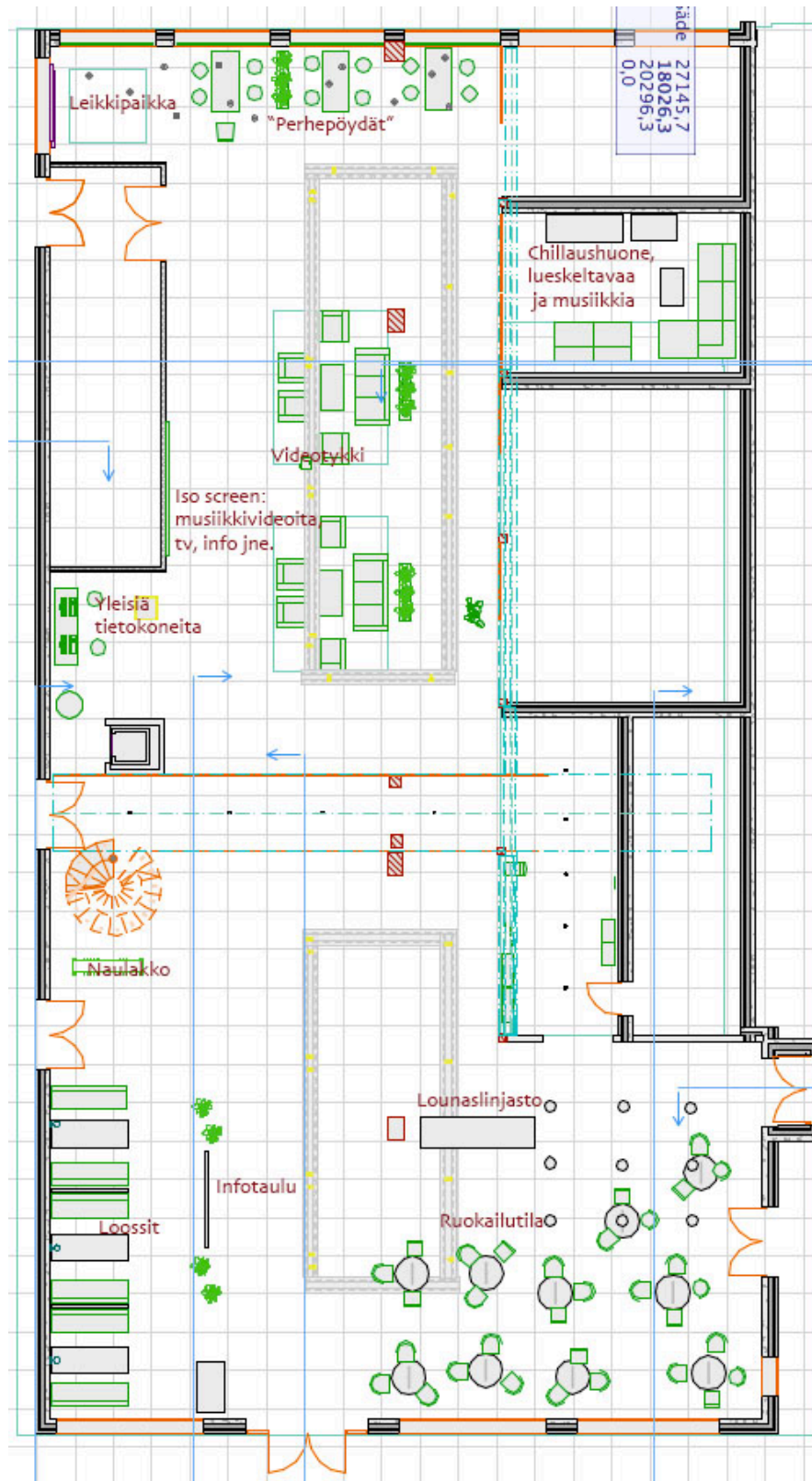
LIITE 5 Tehtävän 5 materiaali, koko 2 x A4

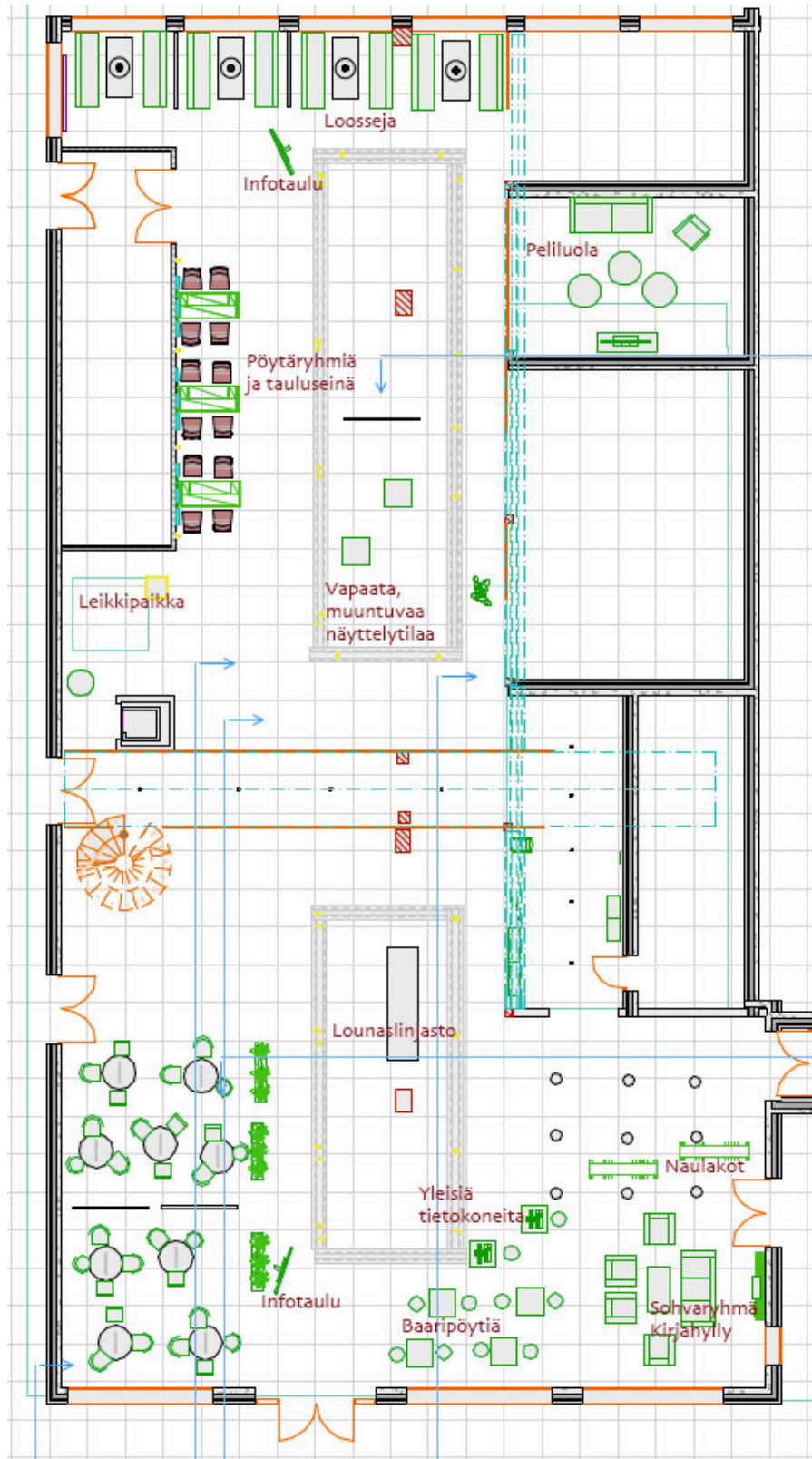
LIITE 6 Pohjapiirustus 1

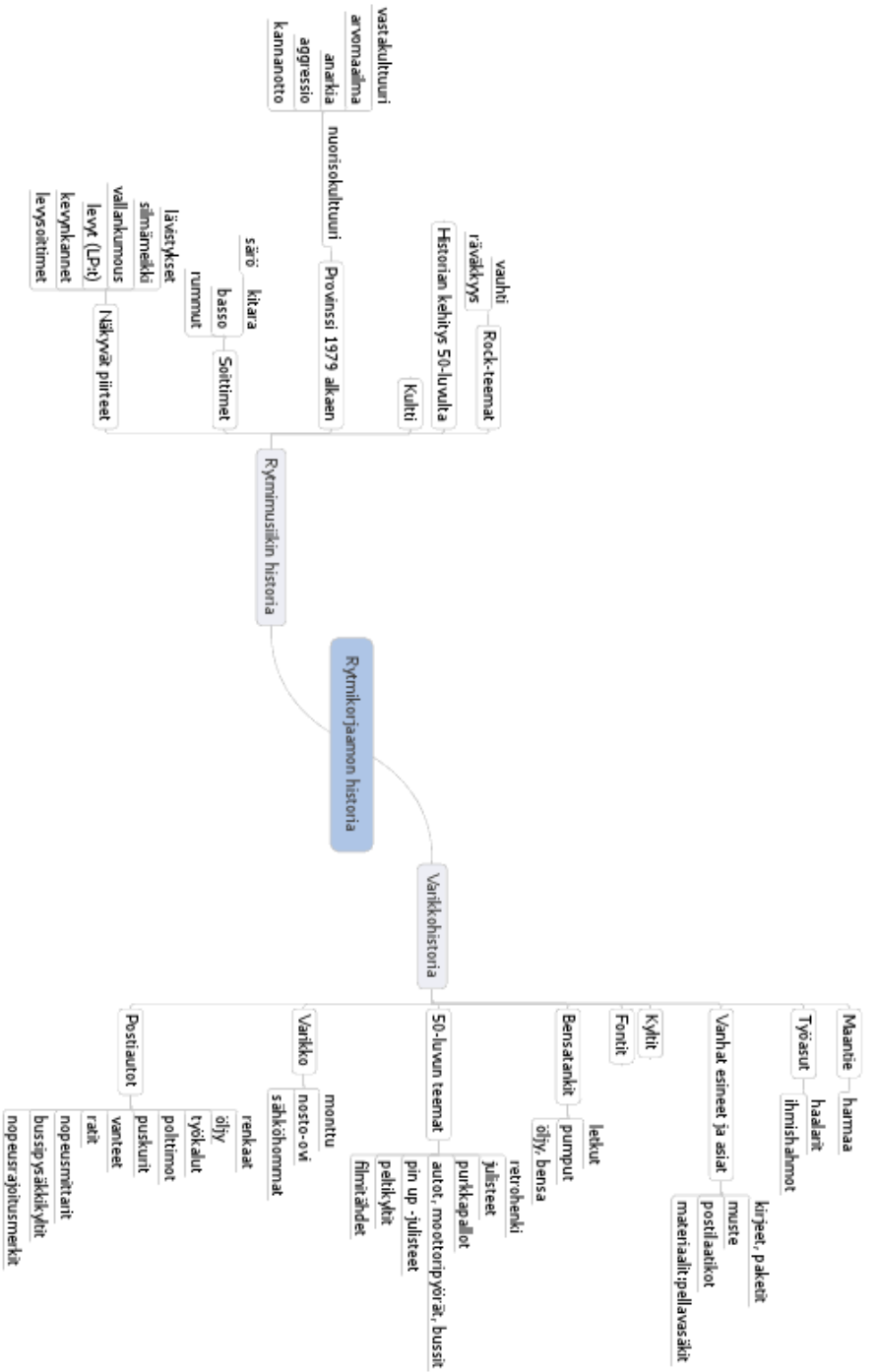
LIITE 7 Pohjapiirustus 2

LIITE 8 Pohjapiirustus 3

LIITE 9 Mindmap historiateemoista

LIITE 10 Palautelomake

Sisustuskonseptien äänestys ja palaute

* Required

Mikä teemakonsepteista kuvaa mielestäsi parhaiten Rytmikorjaamo ja sopisi tilaan tyyllisesti? *

- 50's Lounge
- Old & Tuned
- Industrial
- Useamman tyylin yhdistelmä

Mikä pohjapiirustuksista vastaa mielestäsi parhaiten käyttäjien tarpeisiin ja toiveisiin? *

- Pohjapiirustus 1
- Pohjapiirustus 2
- Pohjapiirustus 3

Yleistä palautetta, vapaa sana *
Voit myös poimia tähän eri konsepteista yksittäisiä asioita, joista pidät. Kiitos osallistumisesta!

Powered by [Google Docs](#)

[Report Abuse](#) - [Terms of Service](#) - [Additional Terms](#)

Liite 11 Sisustussuunnitelma

LUOVAN YHTEISÖN MUUNTUVA OLOHUONE

Rytmikorjaamon aulatilán sisustussuunnitelma

Kirsi Ylä-Ilomäki

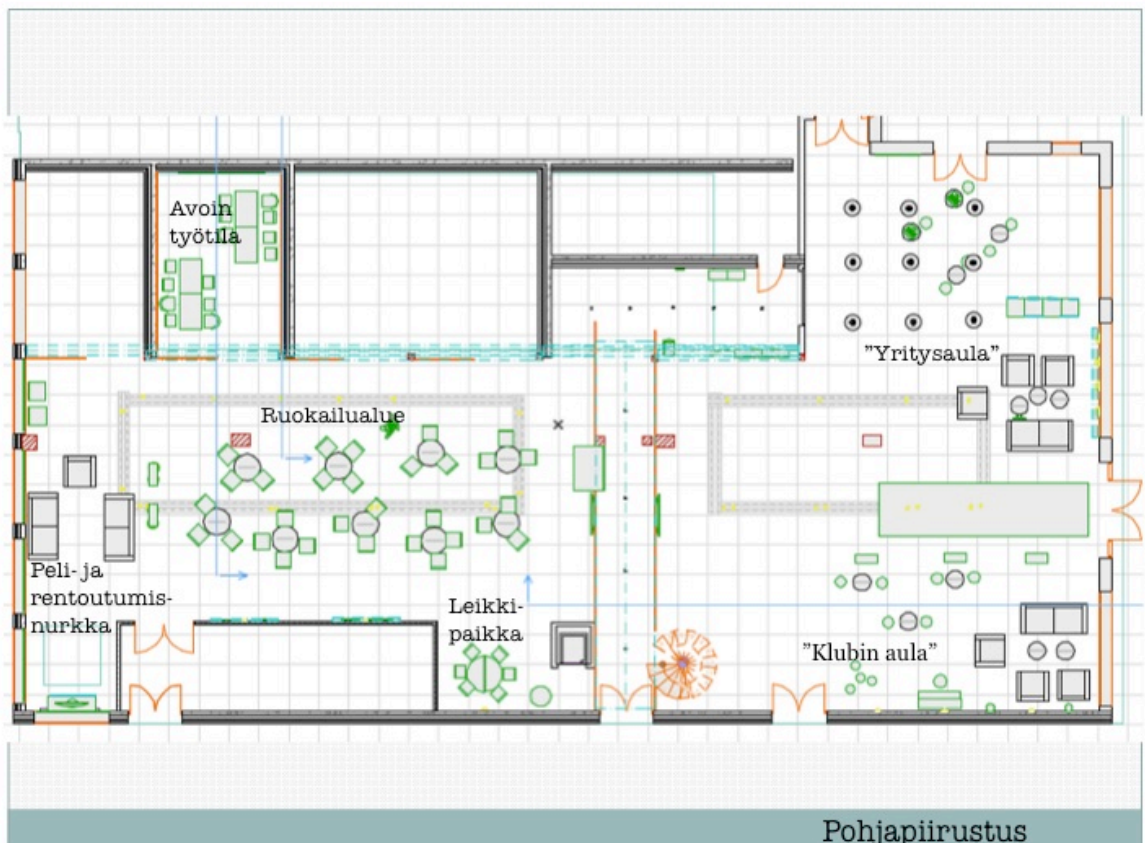
Rytmikorjaamon sisustus on jäänyt keskeneräiseksi aulan valmistuttua vuonna 2011. Tilasta ja sen käyttäjien toiveista ja tarpeista on hankittu tietoa osallistavan workshopin avulla, sekä teemakonseptien palautteenannolla. Käyttäjätietoa on pyritty ottamaan huomioon kaikissa suunnitelman osissa.

Tilaan toivottiin pysyvyyttä ja tästä syystä tila on jaettu osiin käyttötarkoituksensa perusteella. Tarkoituksena olisi, että suunnitellut toimintojen sijoitukset palautuvat takaisin aina poikkeustilan, esimerkiksi tapahtuman, jälkeen.

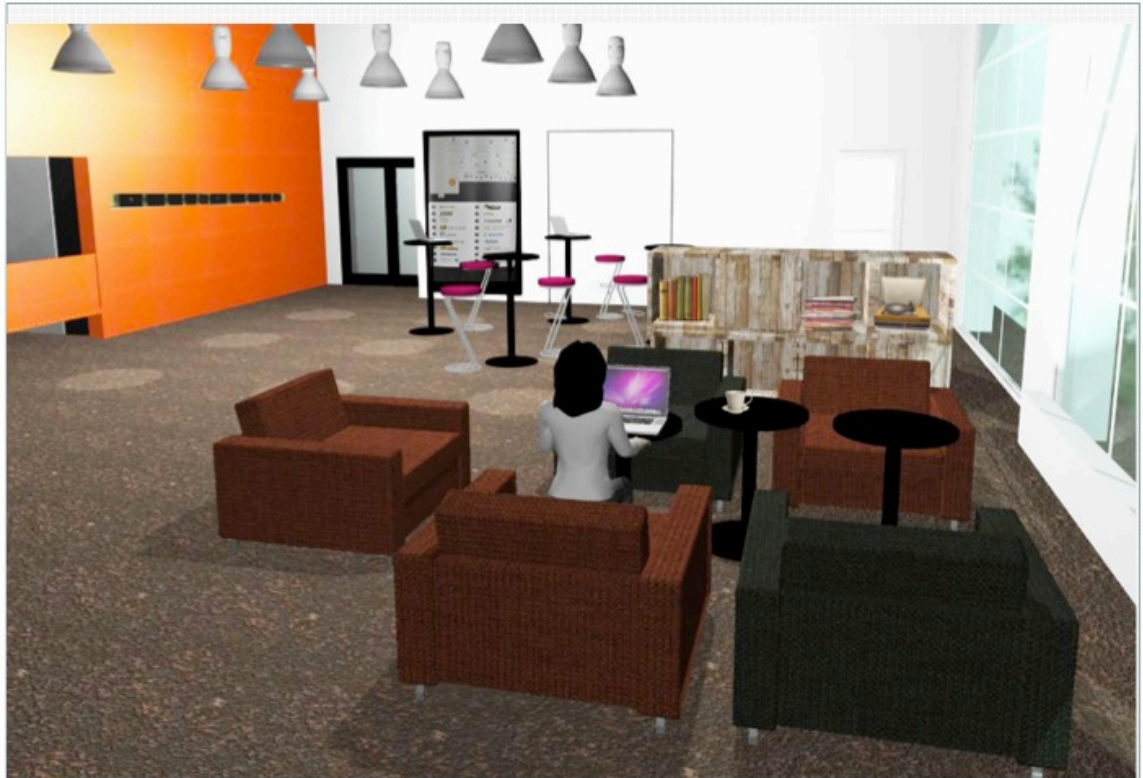
Sisustuksen toivottiin olevan edullinen, ja suurelta osin näin onkin. Suurempia kustannuksia aiheuttavat julkiseen tilaan sopivat sohvut, valaisimet ja ruukut. Joitakin hintavampia ehdotuksia, kuten takaosan verhot, voi toteuttaa myöhemminkin budjetin salliessa. Kustannusten rajoittamiseksi osa tuotteista on valmistettavissa talkootyönä. Suurin osa tuotteista löytyy jo valmiiksi Rytmikorjaamolta, niiden sijoittelu vain on muuttunut.

Muunneltavuusvaatimukset on otettu huomioon muun muassa sohvien, ruukkujen ja jalkavalaisinten valinnassa.

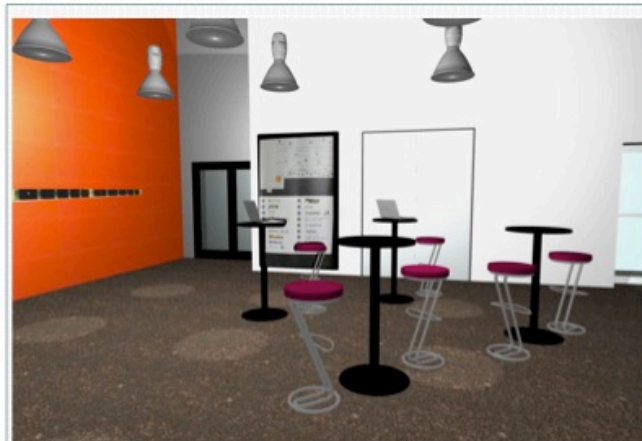
Yleisseloste

Pohjapiirustus

Yritysaula

Pääsisäänkäynniltä katsoen oikealla on tila, josta on kulku toimistosiipeen. Tämä tila on "yritysaula", jossa voi istuskella, lueskella, tai tarkistaa nopeasti sähköpostin yleisöpäätteillä.

Nosto-oven edusta jätetään väljäksi, jotta tavaraliikenteellä on tilaa. Toimistojen oven viereen sijoitetaan suuri opastekyltti. Baarituolit ja pöydät löytyvät tilasta jo ennestään. Kirjahyllynä toimivat vanhoista laudoista rakennetut, yhteen liitetyt laatikot. Suuret ikkunat on valaistu päivänvalo-
loisteputkin, jotka on sijoitettu piiloon patterin taakse. Hämärällä valot näyttävät vaikuttavilta ja auttavat löytämään sisäänkäynnin sijainnin.

Toimistojen ovelelle on sijoitettu ilmainen vanha koulunaulakko, joka maalataan mustaksi.

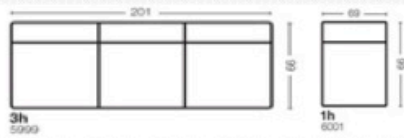
Astiapalautus on siirretty muualle häiritsemästä kulkua toimistoihin.

Yritysaula

CONNORS 52 GRAFIT, 1111706
CONNORS 22 KUPARI, 1111707

Aulaan valitut nojatuolit ja sohvut ovat Askon uudenlaista, muuntuvaa Mod-sohvajärjestelmää. Modulisohvien osat voi helppojen kiinnikkeiden avulla irrottaa toisistaan kuljetuksen ajaksi. Osan jaloista voi myös korvata kalustepyörillä.

Kangas on valittu julkiseen tilaan sopivaksi.

Kangas:

Orient Occident Connors 52, Grafit 1111706
Orient Occident Connors 22, Kupari 1111707

Hankauksenkesto yli 20.000 martindale
Valonkesto 5-6/8

Syttyvyysluokka SL2 (julkinen tila)

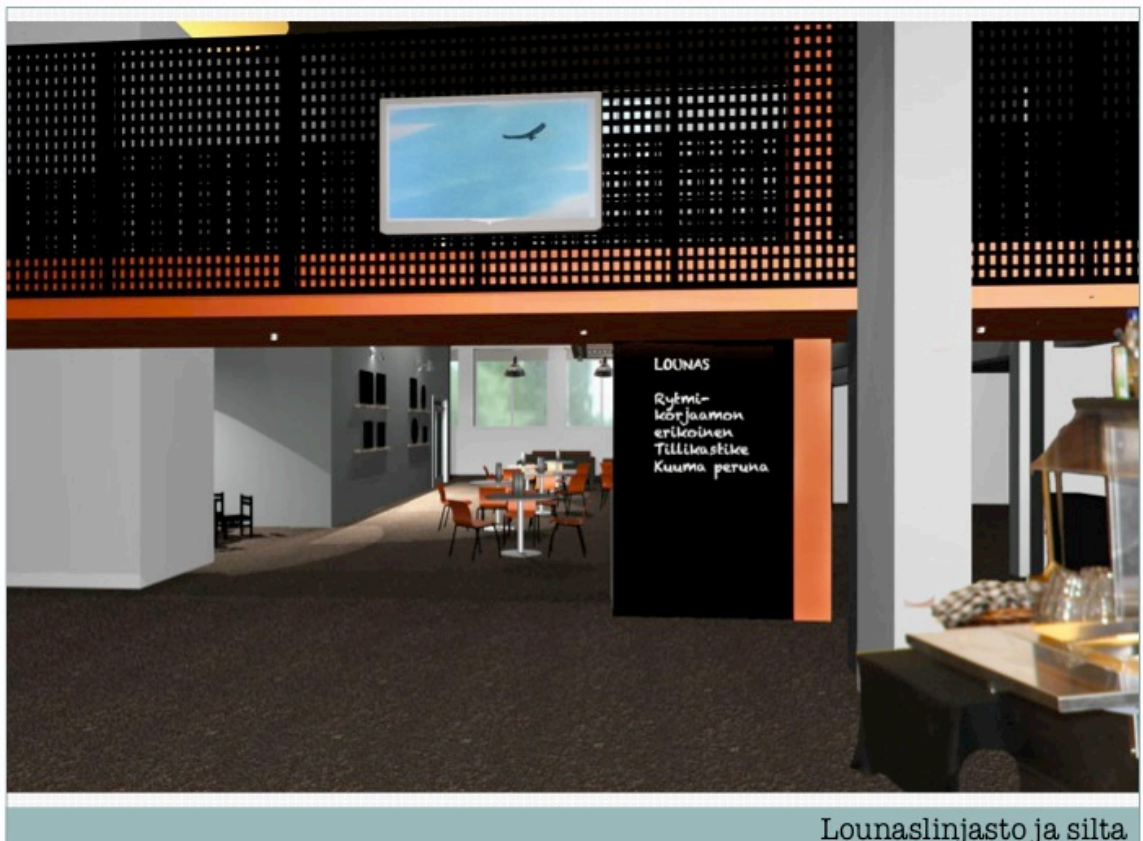
Osat:

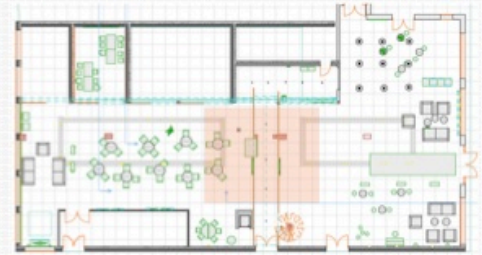
Mod Trend 1h nojatuoli Modon -käsinojilla
Mod Trend 3h sohvut Modon -käsinojilla

Sohvat ja nojatuolit

Klubin aula

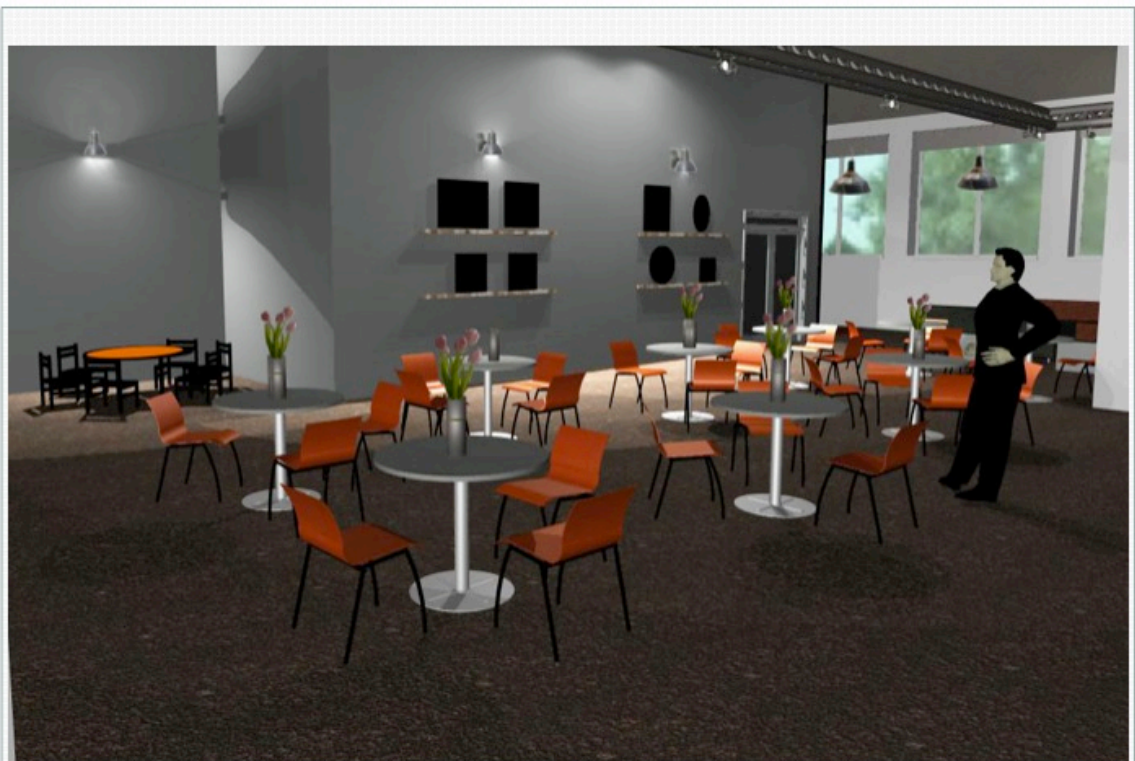

Sillankaiteen molemmin puolin sijoitetaan 52-tuumaiset tv:t, jotka voivat arkikäytössä toimia infokanavina tai niissä voi pyöriä nuorten muusikoiden musiikkivideota. Lounaslinjasto jää vanhalle paikalleen. Infon luokse, pylvään viereen tulee suuri levyrakenteinen kyltti, jonka taakse astiapalautus piiloutuu. Kyltti maalataan liitutaulumaalilla, joten sitä voi infon lisäksi käyttää myös kahvila.

Astiapalautus

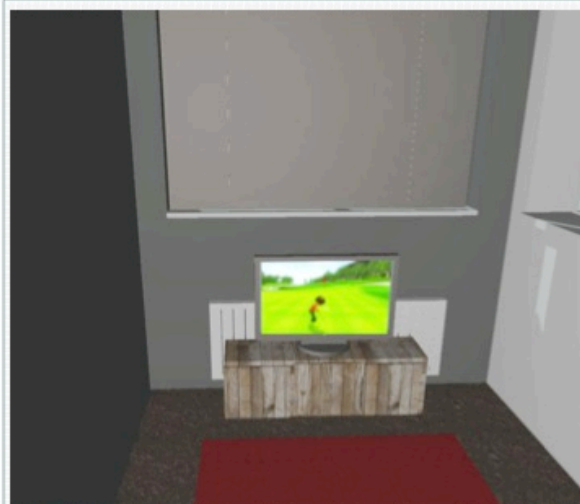

Ruokailutila ja leikkipaikka

Takaosan ikkunoihin ripustetaan Trademark Livingin rouheat, maalitahroilla ja tarroilla koristellut uniikit valaisimet. Vaihtoehtona oikeat teollisuusvalaisimet, jos lähistön vanhoista tehtaista löytyisi sopivia. Ikkunoihin hankitaan myös kauko-ohjainkäyttöiset, moottoroidut verhot, jotta tila saadaan pimennettyä pelaamista, tv:n katselua ja tapahtumakäyttöä varten. TV-taso rakennetaan vanhoista lavalaudoista.

Punainen matto hankitaan kirpputorilta. Fatboy-istuinilla on mukava rentoutua pelejä seuraten.

Vanhat kassakaapit siirretään sohvien taakse, Divisioonan oven läheisyyteen.

Peli- ja rentoutumisnurkka

3116 Savi, "pyyhitty"

Tauluhyllyt, yritysaulan kirjahylly ja tv-taso rakennetaan vanhoista lavalaudoista. Laudat irrotetaan, hiotaan ja vahataan Osmo Colorin puuvahalla saven väriseksi.

Valmistuksesta tehdään erilliset, mitalliset ohjeet myöhemmin, mikäli suunnitelman nämä osat toteutetaan.

Tuotteet kierrätysmateriaalista

Hankittavat kalusteet (ei sisällä jo olemassa olevia)

Kuva	Tuote	Kpl	Koko	Hankintapaikka	Hinta/kpl
	Mod-moduulisohva	4	Lev 239 Kork 85 Syv 95	Asko	2030e
	Mod-nojatuoli	6-8		Asko	1330e
	Lindström- designmatto Rytmikorjaamo- kuvalla	1	1800x6000	Lindström	Tarjouspyyntö
	Fatboy, pullover päällinen	2	140x180	Vepsäläinen	300e
	TV ja Nintendo Wii	1+1	32 tuumaa	Pyydetään sponsorointina yrityksiltä	
	TV ja seinäjalusta	2	52 tuumaa	Pyydetään sponsorointina yrityksiltä	

Kuva	Tuote	Kpl	Koko	Hankintapaikka	Hinta/kpl
	Lechuza Cararo – lattiaruukku, sävy graphite	5	Koko: 75 x 30 x 43 cm	www.savonpirkka.fi/ verkkokauppa	109,90
	Lechuza altakastelujärjestelmä (sis. siirtelyrullat)		-	www.savonpirkka.fi/ verkkokauppa	29,90
	Silkkikukka Yucca Elephant Plant	10	120cm	www.ikebana.fi/ silkkikasvit	tarjouspyyntö
	Karens pöytämaljakko	20		Ikea	15,95
	Painetut akryyllilevyt		Mustien taittopöytien kokoiset	Esim. www.ip- paino.net	Tarjouspyyntö
	Reikälevy	2	765x900	Hyllymix.blogspot.co m	12e
	Magnetit	1/10kpl		Kauppakartano.com	4,99

Kuva	Tuote	Kpl	Koko	Hankintapaikka	Hinta/kpl
	House Doctor Cleveland- seinälamppu	6		www.elvinashop.fi	149e
	Trademark Living Kattolamppu	3-5		www.casam.fi	107e
	Sergeant- jalkalamppu, Musta, 60W	2-6	167cm	www.valoshop.fi	269e
	Saalinkki päivänvalolamppu	4 2kpl kummalle- kin isolle ikkunalle	1212x21x42	www.adlux.fi	63e
	Moottoroidut pimennysverhot takaosan isoille ikkunoille	6		www.verholine.fi	tarjouspyyntö